

ISSN 0351-6407

Ako je na Barbaro
mraz, trajal bo
ves zimski čas.

VESTNIK

Vestnik, 1968: Obnovitev
železniške proge med
Lendavo in Redičem na
Madžarskem ni le utvara.Vreme: Sprva bo pretežno
jasno z jutranjo meglo,
nato oblačno in suho.

Murska Sobota, 3. decembra 2009, leto LXI, št. 49, odgovorni urednik Bojan Budja, cena 1,50 evra

Stran 3: Kmetje in zadruga
vlagajo ugovoreUpor proti
stečajnikuStran 4: Radgonsko-Kapelske
gorice in šampanjska klet pri
Bouvierjih niso pozabljeneRadgonski
vinogradi
Clotarjevim
dedičem?Stran 5: Akademiki
o razvoju PomurjaZa nove čase
nove glaveStran 6: Slovesna akademija
ob 90-letnici Gimnazije
Murska SobotaČez meje viden
svetilnikStran 8: Različna mnenja o
pravici zaposlenih do dobičkaDelavcu plača,
dobiček
lastniku?Stran 9: Slovenska vlada in šolsko
ministrstvo se ne zavedata prav
dobro, kaj se dogaja v PrekmurjuBomo učitelje
uvažali?Stran 11: Minister za
finance dr. Franci KrižaničTisoč evrov
plače je
dosegljivih

STRAN 3

Bivši direktor toži Terme 3000

Praga vzela odpravnino

Dušan Bencik je tožbo vložil, ker mu nekdanji delodajalec v letu dni ni izplačal odpravnine, za katero so se dogovorili pred odstavitvijo – Odločitev sodišča še letos – Domala sto tisoč evrov že prejel, terja jih še natanko 100.757,52 evra

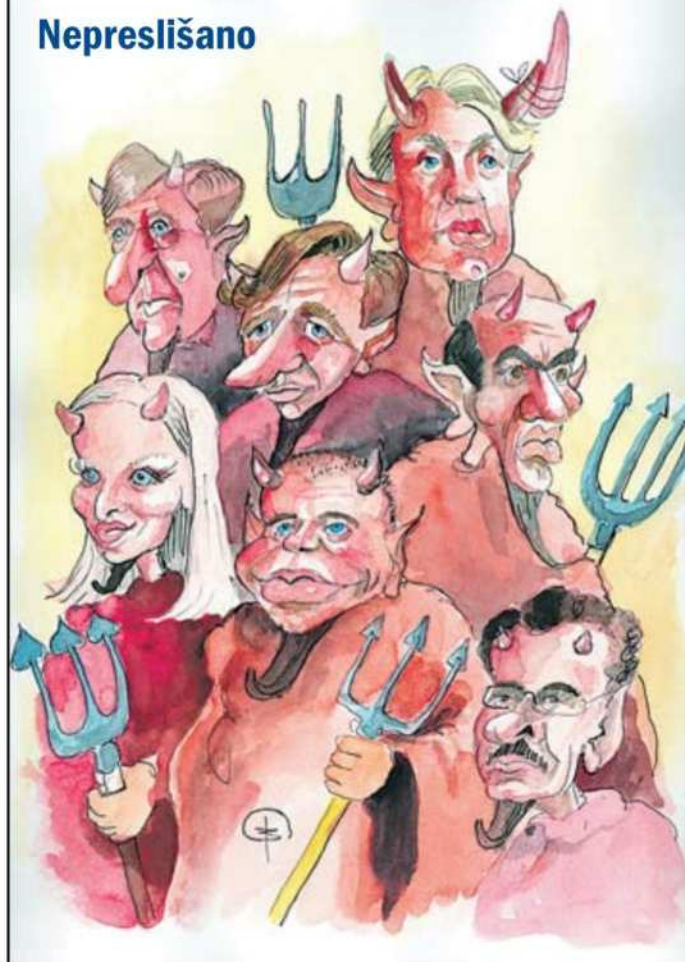
Foto: Nataša Juhnov

Da bo prišlo do temeljitejših kadrovskih premikov znotraj slovenske RKC, je nakazovalo že imenovanje dr. Antona Stresa, sedanjega nadškofa in metropolita v Ljubljani, za nadškofa pomočnika v Mariboru. Že takrat se je namigovalo o možnem novem nadškofu v Ljubljani in

se najpogosteje omenjalo ime soboškega škofa dr. Marjana Turnška. Očitno so se zadeve razpletale v drugo smer. Nekateri menijo, da lahko z imenovanjem dr. Antona Stresa za ljubljanskega nadškofa ponovno pričakujemo ostrejšo tone Cerkve v odnosu do države. Pravijo, da

se vračamo v Rodetove čase. Bomo videli. Na posnetku: novoimenovana nadškofa dr. Anton Stres (v sredini) in dr. Marjan Turnšek ter soboški škof dr. Peter Štumpf v torek v Mariboru po zasedanju Slovenske škofovske konference. (Več na strani 2)

Nepreslišano

Kariature: Anton Buzeti

Pomurka in Pomurec meseca novembra

Poslušalci Murskega vala in bralci Vestnika ste odločili, da je Pomurka meseca novembra z 29 zbranimi glasovi Cilka Dimc Zerdin. Pomurec meseca novembra pa je Mišo Kontrec.

Predloge za decembrski izbor najdete na strani 17.

Izpolnite in pošljite objavljeno glasovnico ali glasujte z SMS-sporočili.

Stran 12: Kje in kako
najraje naložiti denar?Pomurci
varčujemo
v bankah

NAROČNIK

Nismo muha enodnevnica

Morda bi že tudi v Veliki Polani stala nova šola, če ne bi bilo toliko zapetjavev okrog lokacije. Najprej so izbrali tako mesto, da bi lastnike zemljišč najmanj prizadeli. Teren je bil nekoliko nižji, zato se je ugotovilo, da je neprimeren. Pa so izbrali drugo lokacijo – na mestu, kjer je stara šola. Glede te lokacije pa je dal negativno mnenje republiški sanitarni inšpektor. No, in tako so izbrali še tretjo lokacijo (severovzhodno od pokopališča). Toda zdaj so nastale težave z lastniki zemljišč. V polanskem primeru gre za 32 parcel obdelovalne zemlje. Večina lastnikov izjavlja, da zemlje nimajo namena prodati.

(Vestnik, 6. decembra 1973)

Bivši direktor toži Terme 3000

Zaradi Prage ob odpravnino

Dušan Bencik je tožbo vložil, ker mu nekdanji delodajalec v letu dni ni izplačal odpravnine, za katero so se dogovorili pred odstavitvijo – Odločitev sodišča še letos – Domala sto tisoč evrov že prejel, terja jih še natanko 100.757,52 evra

Nekdanji direktor Dušan Bencik se je za tožbo proti Termam 3000 odločil, ker mu v dogovorjenem času niso izplačali odpravnine. Foto: Nataša Juhnov

Emil Vučkič, sodnik tukajšnjega delovnega sodišča, bo kmalu sporočil, kako je razsodil v primeru tožbe nekdanjega direktorja Term 3000 Dušana Bencika, ki po sodni poti terja izplačilo 100 tisoč evrov odpravnine, potem ko je bil odstavljen s položaja.

Osemindvajsetega marca lani sta se obe strani dogovorili, da je Bencik upravičen do odpravnine. V sporazumu je bilo zapisano, da nekdanji direktor dobi denar, če se umakne iz projekta Petyнка v Pragi, svoje zasebno podjetje, ki ga je ustanovil, pa zapre. Bencik pa do odpravnine prav tako ne bi bil upravičen, če bi se pojavili kakršnikoli odškodninski zahtevki do Term 3000 ali Save, za katere bi bil odgovoren. Denar

bi moral biti izplačan do konca marca letos. »Sava mi v tem času ni pokazala nobenega dokumenta, iz katerega bi bilo razvidno, da sem družbi povzročil dolg. Z mojimi zvestimi sodelavci, ki sem jim popolnoma zaupal, sem posloval vedno v interesu Term 3000,« je uvodoma povedal nekdanji direktor. Bencik je še povedal, da »je Sava škodljivo funkcionirala z našo družbo.« To je potem pripeljalo do nesoglasij. Nisem mogel več gledati, kaj se dogaja, zato je bil tudi moj interes, da se sporazumno razidemo,« je sklenil tožnik.

»Projekt Petyнка Praga je bil namreč od vsega začetka zamišljen kot osebni projekt Dušana Bencika in ne kot projekt Term 3000,« pa je na sodišču večkrat ponovil pravnik Rok Švigelj, pooblašče-

nec tožene stranke. Švigelj trdi, da je Bencik skupaj s sodelavcem, ne da bi o tem kogarkoli obvestil, v Pragi ustanovil svojo družbo: »Ta družba je imela osnovni kapital v enaki višini, kot je znašala kavcija za prijavo na ta javni razpis. Iz izpiska iz češkega sodnega registra je razvidno, da je ta družba registrirana za dejavnost, ki je konkurenčna dejavnosti Term 3000. Na ta javni razpis se je prijavila le njelgova osebna družba, ki je plačala tudi kavcijo za prijavo na ta javni razpis.«

»Terme 3000 niso utrpeli nobene škode zaradi projekta v Pragi. Da je bil osnovni kapital takšen kot kavcija, je zgolj golo naključje,« je ugovarjal nekdanji prvi mož Term 3000. Švigelj je opozoril na vlogo Florjana Margana, ki

je skrbel za stike na Češkem. »Želim, da ga sodišče zasliši, ker bo vedel povedati, da mu je tožnik dolžan plačati usluge. To bi tudi pomenilo, da zaradi tega ni upravičen do odpravnine,« je vztrajal odvetnik. »Z njim nismo imeli podpisane nobene pogodbe o sodelovanju. Imate zgolj elektronsko pošto, kjer se dogovarjamo o morebitnem sodelovanju. Margan je bil predvsem povezovalac in prevajalec pri iskanju stikov,« je pojasnil Bencik. »Ste mu obljubili plačilo?« je drezal Švigelj. »Če bi bil projekt realiziran, bi bil upravičen do plačila,« je odgovoril tožnik. Sodnik Vučkič Margana ne bo zaslišal: »Obe strani sta podali svoje argumente. Na podlagi teh se bom odločil.«

Andrej Bedek

Benciku pravzaprav skoraj 200 tisoč evrov

Iz službe za korporativno komuniciranje kranjske Save so sporočili, da so nekdanjemu direktorju Term 3000 na podlagi sporazuma o nekrivdni razrešitvi izplačali denarno povračilo zaradi skrajšanja odpovednega roka v višini dobrih 33 tisoč evrov, skoraj 11 tisoč evrov odškodnine za neizrabljen letni dopust za leto 2007 in nekaj več kot 50 tisoč evrov nadomestila za spoštovanje konkurenčne klavzule za obdobje enega leta, in sicer so to bruto zneski. »Odpravnina, ki naj bi znašala 100.757,52 evrov bruto, pa bo Dušanu Benciku po sporazumu izplačana takrat, ko bo izpolnil v sporazumu dogovorjene pogoje, s katerimi se želi družba zaščititi pred konkurenčnim delovanjem tretjega z uporabo znanja, tehnologije in know-howa družbe Terme 3000, ki jo je vodil. /.../ Tudi, če bi se zgodilo, da bi sodišče prve stopnje njegovemu zahtevku ugodilo, se bomo zanesljivo pritožili na sodišče druge stopnje, saj ob našem zelo korektnem obravnavanju njegove težke kršitve delovnih obveznosti in zlorabe pooblastil direktorja Term 3000 ne moremo dovoliti, da bi bil Dušan Bencik za svoja dejanja, ki bi lahko bila tudi osnova za krivdno razrešitev, še dodatno nagrajen,« so zapisali v Savi.

V dodatno pojasnilo in za osvežitev spomina so še dodali: »Družba Terme 3000, d. o. o., je z Dušanom Bencikom dne 28. 3. 2008 sklenila dogovor, na podlagi katerega je bil Dušan Bencik odpoklican kot direktor družbe Terme 3000, d. o. o. Vzrok za tako ravnanje družbe je bilo predvsem ravnanje Dušana Bencika v projektu Petyнка Praga, o katerem se je v javnosti že pisalo. V dogovoru sta stranki uredili nekatere medsebojne obveznosti, med drugim sta tudi določili, pod katerimi pogoji družba Dušana Bencika ne bo odpoklicala iz krivdnih razlogov ter posledično tudi, kdaj je upravičen do dogovorjene odpravnine v višini 100.757,52 evrov bruto. Glavna pogoja, ki jih dogovor navaja za izplačilo odpravnine, sta, da Dušan Bencik likvidira svojo zasebno družbo MD3 Consulting, s. r. o., ki jo je ustanovil v Pragi med svojim mandatom direktorja Term 3000 brez soglasja nadzornega sveta družbe in ki je opravljala družbi konkurenčno dejavnost, s čimer je grobo kršil določila v svoji individualni pogodbi o zaposlitvi. Drug pogoj pa je bil, da v enem letu ne bomo prejeli zahtevkov tretjih oseb, izviraajočih iz projekta Petyнка Praga, ki ga je Dušan Bencik zasnovo in izvajal brez soglasja in precej časa celo brez vednosti nadzornega sveta Term 3000. Dušan Bencik kljub večkratnim pozivom organov družbe Terme 3000 svoje zasebne družbe MD3 Consulting še do danes ni likvidiral, kot pa je bilo zaznati iz njegovih navedb na zadnji glavni obravnavi na prvi stopnji dne 18. 11. 2009, tega niti ne namerava storiti. Družba Terme 3000 pa je med tem prav tako prejela zahtevek enega od partnerjev Dušana Bencika v projektu Petyнка Praga za plačilo njegovih storitev v višini 495.000 evrov, katerih naročnik je bil Dušan Bencik. Oba pogoja iz dogovora za izplačilo odpravnine torej še nista izpolnjena, zato mu družba odpravnine do sedaj še ni izplačala.«

Kmetje in zadruga vlagajo ugovore

Upor proti stečajniku

Sindikalisti bi kazensko ovadili Volke – Kmetje hočejo spremembo zakona o stečajnem postopku

V torek so predstavniki kmetov, kmečkega sindikata in prizadetih kmetijskih organizacij ponovno opozorili na problem vloženih 38 Pomurkinih tožbenih zahtevkov o vračilu po njihovem neupravičeno poplačanih nekaj več kot 712.754 evrov terjatev po asignacijskih pogodbah.

Kmetje so prepričani, da so bili zavedeni in da je bilo pokrivanje terjatev s pomočjo asignacijskih pogodb in nekajmesečnimi odlogi praksa sistema Pomurke zadnjih nekaj let. So pa opozorili, da morebitna negativna sodba lahko ogrozi normalno poslovanje posameznih kmetij. Dejstvo, da stečajni

upravitelj v tem primeru nima zgolj formalne, ampak resno namero, da tožbene zahtevke izterja, je tudi sklicevanje na sodno prakso, na katero smo že opozorili, ko smo prvi obdelavli nastali problem. Po stari dobri navadi so se kmetje ponovno zatekli k državi z zahtevo po spremembi zakona o stečajnem postopku, ki pa jim v njihovem primeru ne bi kaj veliko pomagala.

Je pa res, da v tem primeru lahko vključijo državo in tudi poudarijo nekatera ravnanja stečajnega upravitelja, da rešijo nastali zaplet sebi v prid. V eni od pogodb rejca s Pomurko rejo v načelih pogodbenega sodelovanja konkretno v tretjem členu

piše: »Naročnik in kooperant sta dogovorjena, da so pri kooperantu teleta, ki so zavarovana pri Zavodu republike Slovenije za blagovne rezerve, katerih lastnik je le-ta. Seznam mlado pitanega goveda je priloga k tej pogodbi, ki je podpisana s strani predstavnikov Pomurke reje, Zavoda RS za blagovne rezerve in rejca MPG.« Znano je, da je za tovrstne posle MIP-u bolj ali manj dajala garancije SID-banka.

Stečajni upravitelj je v oktobru letošnjega leta dosegel dogovor z rejcem JGZ Pohorje Mirna glede predčasnega odkupa 156 glav govedi, ki so v pitanju pri njem. Dosežen je bil dogovor, da se govedo odkupi za

3. člen

Naročnik in kooperant sta dogovorjena, da so pri kooperantu teleta, ki so zavarovana pri ZAVODU REPUBLIKE SLOVENIJE ZA BLAGOVNE REZERVE, katerih lastnik je le ta. Seznam mlado pitanega goveda je priloga k tej pogodbi, ki je podpisana s strani predstavnikov MPR, ZAVODA RS za blagovne rezerve in REJCA MPG.

Dne 23.10.2009, so bile v zakonitem roku, s strani stečajnega dolžnika tudi vložene tožbe zaradi izpodbijanja pravnih dejanj. Skupaj je bilo vloženih 38 tožb, v skupni vrednosti 712.754,19 €.

V mesecu oktobru 2009, pa je bil dosežen tudi dogovor z rejcem JGZ Pohorje Mirna, glede predčasnega odkupa 156 glav govedi, ki so v pitanju pri rejcu JGZ Pohorje Mirna. Dosežen je bil dogovor, da se govedo odkupi za kupnino v višini 87.548,20 € brez DDV. S prodajo in višino kupnine je soglašal tudi upnik SID banka, d.d., ki je stečajnemu upravitelju podal tudi pisno soglasje. S kupcem JGZ Pohorje Mirna, bo sklenjena pogodba o predčasnem odkupu govedi za kupnino v višini 87.548,20 € in 30. dnevni plačilni rok.

Faksimile 3. člena pogodbe in opis poplačila terjatve JGZ-ju Pohorje Mirna v poslovnem poročilu stečajnega upravitelja za obdobje 30. 6.-30. 9. 2009

kupnino v višini 87.548,20 evra brez davka na dodano vrednost. S prodajo in višino kupnine je soglašal upnik SID-banka, ki je dala stečajnemu upravitelju pisno soglasje.

Ne gre za vprašanje zakoni-

tosti ali nezakonitosti pravne- ga akta, ampak zgolj zato, da se problem rešuje z dvema vatloma in da zapleta ni mogoče reševati mimo tretjega pogodbenega partnerja – Zavoda Republike Slovenije za blagovne

rezerve. To pa je lahko eden od dodatnih argumentov, s katerim bi lahko kmetje in zadruga spodbijali tožbeni zahtevek stečajnega upravitelja Pomurke reje.

J. Votek

Radgonsko-Kapelske gorice in šampanjska klet pri Bouvierjih niso pozabljene

Radgonski vinogradi Clotarjevimi dedičem?

Bančnik in ljubiteljski vinogradnik Clotar Bouvier je 1882. leta ustanovil šampanjsko klet v Gornji Radgoni – Naslednikov se prav gotovo ne bi sramoval, toda ali bodo dediči z njimi želeli sodelovati?

Če so bili v podjetju Radgonske gorice v Gornji Radgoni, ki je cenjeno po vrhunskih vinih, predvsem pa kot prvi slovenski izdelovalec penečega se vina po klasični šampanjski metodi, vsa minula leta prepričani, da se denacionalizacijski postopek ne bo tako hitro razrešil, je sedaj drugače. V prihodnjih mesecih, predvsem pa do konca leta 2010 naj bi tudi Uprava enota Gornja Radgona sklenila še zadnjih deset zadev. Med njimi je tudi zahteva denacionalizacijskih upravičencev Konrada Clotarja Bouviera in Clotilde Schweitzer po vrnitvi 1945. leta odvzetega premoženja, ki obsega 1.221.754 kvadratnih metrov kmetijskih površin in gozda in 11.712 kvadratnih metrov stavbnih zemljišč. Radgonske gorice obdelujejo 30 hektarjev vinogradov, 15 hektarjev je neobdelanih, preostale površine pa bosta morala vrniti Slovenski odškodninski sklad in Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

Ne le potomci Clotarja Bouviera iz Weiza, ampak tudi celotna javnost v Avstriji še ni pozabila priznanega strokovnjaka za vinogradništvo iz avstrijske Štajerske, rojenega 1853. leta in umrlega 1930. leta. Čeprav je bil po osnovnem poklicu bančnik, je bila njegova strast eksperimentiranje v vinogradništvu s ciljem, da bi zatrlo trtno uš in peronosporo. Še danes lahko na spletnih

Borut Cvetkovič, direktor podjetja Radgonske gorice, je prepričan, da z denacionalizacijo poslovanje podjetja ne bo ogroženo, saj nameravajo svojo dejavnost preseliti na novo enotno lokacijo v Črešnjevce – pa ne le zaradi zahtev Bouvierjevih, ampak zaradi dolgoročnega načrtovanja. Foto: B. B. P.

stranah preberemo, da je Clotar 1882. leta ustanovil šampanjsko klet in da mu je bila posest v Sloveniji (Jugoslaviji) 1945. leta od-

vzeta, medtem ko je vinograde na avstrijski strani še naprej obdeloval sin Fritz. Tudi na slovenski strani so nadaljevali njegovo delo

(dolga desetletja Kmetijski kombinat Gornja Radgona in danes Radgonske gorice, ki so v lasti Celjskih mesnin) in danes obdelujejo skupno 380 hektarjev površin. Tudi šampanjsko tradicijo so nadaljevali – dolga leta je bilo edino peneče se vino, narejeno po originalni šampanjski metodi, zlata radgonska penina, ki ga zadnje čase prekaša nova penina Pinq.

Pa vseeno: če bi se danes pojavili na evropskem trgu s šampanjcem z imenom Bouvier, bi ga prodali za med! Ime je še vedno znano in iskano, to priznava tudi direktor Radgonskih gorice Borut Cvetkovič: »Ta denacionalizacijska zadeva se vleče že 15 let in zaradi tega je zastala obnova vinogradov, saj je okrog 15 hektarjev vinogradov ostalo neobdelanih. Nismo želeli vlagati v nove vinograde na zemljiščih, ki niso naša. Sedaj obdelujemo okrog 30 hektarjev denacionaliziranih zemljišč, od tega polovica ni vinogradniških, preostali vinogradi pa so stari čez 25 let in bi jih bilo treba čim prej obnoviti, vendar o tem ne razmišljamo, dokler ne bo znan lastnik.«

Sedež podjetja, šampanjska klet in drugi prostori Radgonskih goric so na Gornjem Grisu, skladišče pa na drugi lokaciji. Kaj vse bodo morali vrniti, ne vedo, v vsakem primeru pa že načrtujejo selitev na novo skupno lokacijo v Črešnjevce, tako da se bodo popolnoma izselili z Gornjega Grisa – tukaj bodo ostali le turistični objekti, ki so v njihovi lasti (npr. atraktivna Klet pod slapom,

Kot začetek izdelovanja šampanjcev oziroma penine v Gornji Radgoni je zapisana letnica 1882, ko je Clotar Bouvier ustanovil šampanjsko klet. Na zahodnoevropskem trgu bi Bouvierjevi šampanjci še danes šli za med. Zdaj čakajo na konec denacionalizacijskega postopka in odločitev dedičev: bodo zahtevali poleg nepremičnin na Gornjem Grisu v Gornji Radgoni tudi vrnitev pravice za poljenje penine?

lotili pa so se tudi obnove odkupljenih in spomeniško zaščiteneh stavb pred kletjo, tako da bodo imeli predstavitev in ponudbo za obiskovalce na eni lokaciji.

Predvsem razvoj in ne rešitev denacionalizacijskih zahtev je botrovala odločitvi, da preselijo dejavnost v Črešnjevce, poudarja Cvetkovič: »Na tej lokaciji nas omejuje tudi spomeniško varstvo. Načrtujemo, da bomo 2012. leta začeli veliko investicijo v Črešnjevcih, pred tem pa je treba spremeniti občinske prostorske načrte. Mi gledamo v prihodnost. Vsako leto hočemo povečati prodajo, zato ne morejo reči, da nam je vseeno za teh nekaj hektarjev. Tudi zadnja leta vsako leto obnovljamo velike površine vinogradov, do sedaj smo jih že 65 hektarjev, saj hočemo dobiti na obstoječih površinah čim več pridelka. Z vrnitvijo stavb nekdanjim lastnikom se torej ne obremenjujemo.«

Bi pa bilo lepo, če bi uspeli najti z dediči skupni jezik in se skupaj premovirali in pojavljati na evropskem trgu. Kljub vsemu so dostojno in hvalevredno nadaljevali delo začetnika Clotarja Bouviera.

Bernarda B. Peček

Uresničevanje zakona o Pomurju

Kmetje dobijo forum?

Predstavniki madžarske manjšine v Sloveniji so se sestali z državnim sekretarjem dr. Andrejem Horvatom, ki se je v okviru svojega obiska med drugim srečal še s predstavniki narodnostno mešanega območja občin Hodoš, Šalovci, Moravske Toplice in Dobrovnik.

Kot je povedal narodnostni poslanec v državnem zboru Laszlo Göncz, je bil namen sestanka tudi definiranje položaja narodnosti znotraj nedavno sprejetega zakona o Pomurju. »Nismo se pogovarjali samo o idejah, ampak so ljudje hoteli imeti zelo konkretne odgovore, imeli pa so tudi konkretne predloge, kar je dobro,« je poudaril Andrej Horvat. Ena od idej je bila forum za kmetijsko svetovanje, ki ne bi bil samo administrativni organ, ampak bi kmetje dobili konkretne in koristne nasvete. Na področju kulturnega udejstvovanja so bili konkretni

v Dobrovniku, kjer so pripravili predlog za ohranjanje kulturne dediščine, ki bi lahko s čezmejnimi sodelovanjem privedel tudi do novih delovnih mest. Pozornost so namenili tudi vzpostavitvi podjetniškega inkubatorja v Lendavi, ki bi po Horvatomih besedah lahko nastal že naslednje leto. »Kot veste, obstaja mrežni podjetniški inkubator, ki deluje v Murski Soboti, Odrancih in Ljutomeru, in vsekakor želimo pozitivne izkušnje tega inkubatorja razširiti tudi na narodnostno mešano območje.« Manjšinski predstavniki so tako usklajevali stališča skupaj s Horvatom, predsednikom Sveta regije Antonom Balažkom in direktorjem RRA Mure Danilom Krapcem ter si po Horvatomih besedah tudi razdelili naloge, ki jih morajo opraviti, da bi prišlo do vzpostavitve inkubatorja čim prej.

Timotej Milanov

Meddržavni odnosi v luči manjšinskih vprašanj

Vladi prijateljsko, poslanci ostro

Za cesto med Verico in Gornjim Senikom Bajnai obljubil 2,23 milijona evrov

V Keszthelyu na Madžarskem je potekala prejšnji teden druga skupna seja slovenske in madžarske vlade, ta teden pa so se v Monostru in Lendavi sestale slovenske in madžarske parlamentarne komisije, ki se ukvarjajo z manjšinsko problematiko. Porabski Slovenci in Madžari v Prekmurju so izkoristili priložnosti, da so predstavili aktualne probleme znotraj skupnosti.

V skripicah naj bi se po novem letu znašli manjšinski televizijski programi na madžarski televiziji. Madžarski proračun za prihodnje leto, ki je tik pred sprejemom, namreč predvideva zmanjšanje sredstev za madžarsko televizijo, zaradi česar naj bi po mnenju ustvarjalcev manjšinskega programa tega morali pripravljati z lastni-

mi sredstvi, to pa pomeni predvajanje arhivskih posnetkov. V izjavi, ki so jo podali na koncu zasedanja, so sicer poudarili, da bosta državi v duhu dobrososedskih odnosov v celoti podprli že dogovorjene obveznosti do slovenske manjšine na Madžarskem in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji ter »zgodno prakso manjšinske politike« celo prestavili mednarodni javnosti. Sredstva za manjšinski program je madžarski premier Gordon Bajnai tudi eksplicitno obljubil, kakor tudi 2,23 milijona evrov za gradnjo ceste med Verico in Gornjim Senikom. Po besedah Boruta Pahorja bosta državi zgradili plinovod, ki bo povezal obe državi, na meji z Madžarsko pa želi Slovenija skupaj z Madžarsko zgraditi veliko skladišče zemeljskega plina.

(Pre)ostre besede?

V Monostru pa je ta teden potekalo tudi srečanje madžarskih in slovenskih parlamentarnih komisij, ki se ukvarjajo z manjšinsko problematiko. Predsednik državne slovenske samouprave Martin Ropoš je na srečanju poudaril, da tako slovenska kot nekatere druge manjšine na Madžarskem ne bodo imele zastopnika v parlamentu še najmanj pet let. »Dobili smo veliko nalog, denarja pa ni. Večina (več kot 60 odstotkov sredstev, ki jih dobi manjšina, op. p.) se jih financira ob pomoči razpisov,« pravi Ropoš, »in tukaj se po mojem mnenju pojavijo problemi, ki se tičejo manjšinskih institucij.« Na srečanju sta nekoliko ostreje nastopila tudi slovenska poslanka Srečko Prijatelj in Franc Pukšič. Pukšič, ki se po lastnih besedah z manjšinskimi vprašanji ukvarja že tri mandate, ugotavlja, da se stvari v Porabju ne izboljšujejo, zato je predlagal, da se dogovorijo za reševanje konkretnih treh problemov (celodnevni program Radia Monošter, vprašanje manjšinskega programa na madžarski televiziji in ne za celotno paleto problemov, na katere predstavniki manjšin že dlje časa opozarjajo, ter da se dogovorijo tudi za datume, do kdaj naj bi bili ti problemi rešeni. Predsednik madžarske komisije Zoltan Balog je kot anomalijo označil dejstvo, po katerem se glede na štetje prebivalstva v letih 1999 in 2001 število Slovencev na Madžarskem povečuje, hkrati pa se manjšina njihova udeležba na volitvah.

Timotej Milanov

Jamstveni sklad izplačal delavce Mure

Iz Javnega jamstvenega in preživninskega sklada RS je prišlo sporočilo, da je ta 514 delavcem iz podjetja Mura – ženska oblačila v stečajju iz naslova neizplačanih plač, nadomestil za neizrabljen dopust in odpravnin izplačal 1.012.786,62 evra.

Povprečno neto izplačilo na delavca znaša 1.164,96 evra. Sklad je prejel 2.608 zahtevkov Murinih delavcev. Iz podjetja Mura – ženska oblačila 588, Mura, d. d., 911 zahtev, Mura – moška oblačila 519 in Muralista 590 zahtev. Odločbe za delavce Mure, d. d., so bile že izdane, pravno močne in izplačane pa bodo ta mesec. Za delavce Mure – moška oblačila in za

podjetje Muralist odločb še ne izdajajo, saj čakajo podatke o prijavi terjatev v stečajni postopek. Vloge so namreč popolne, ko stečajne pisarne posredujejo podatke o priznanih terjativah delavcev iz stečajne mase.

Pri omenjenih podjetjih je zaplet razumljiv, saj stečajna upravitelja v teh dveh z delavci komunicirata le po pošti, zato so imeli nekdanji zaposleni kar nekaj problemov, da so zbrali vso potrebno dokumentacijo, medtem ko so jim v drugih dveh primerih vse pripravili in osebno vročili stečajni upravitelji.

J. V.

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLVANJE

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota je trenutno razpisanih več kot 130 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v tekstilni industriji, gostinstvu in gradbeništvu.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:

Šivilja - krojač - 60, konfekcijski pomočnik - 10, konfekcijski modelar - 7, natakar - 6, osnovnošolska izobrazba - 6, polagalec keramičnih oblog - 5, prodajalec - 3, inž. tekstilne tehnologije - 2, keramik - 2, konfekcijski tehnik - 2, kozmetik - 2, kuhar - 2.

Iščejo se tudi:

inž. strojništva - 1, univ. dipl. inž. arhitekture - 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

Akademiki o razvoju regije

Za nove čase nove glave

Ljudje nočejo delati česa novega, le to, kar so vajeni, zato bo treba v glavah nekaj spremeniti – Zakaj nihče ne kliče akademikov?

»Dobil sem priložnost in odšel iz regije,« priznava danes marsikateri član Pomurske znanstvene akademske unije (PAZU). Po eni strani Pomurje zaostaja v razvoju, primanjkuje nam znanja, po drugi strani pa iz Pomurja izhajajo mnogi uspešni in uveljavljeni strokovnjaki z različnih področij. Toda kje so strokovnjaki, ko regija ali gospodarstvo potrebuje njihovo pomoč, se v zadnjem času vse bolj sprašujemo. Ampak to je že druga zgodba.

področju. Mnogi izobraženi kadri pa so odšli tja, kjer so dobili priložnost, ki je doma ni bilo. Bojim se, da fenomen odliva strokovnjakov še vedno traja,« je zaskrbljeno dejala dr. Zdenka Čebašek Travnik, varuhinja človekovih pravic, ki je priznala, da jo osebno prizadeva, ker so razvojne možnosti in perspektive v Pomurju zelo slabe.

Odšel sem iz regije, ker se mi je ponudila priložnost, ki je doma nisem imel, pove tudi dr. Rafael Mihalič z ljubljanske Fakultete za elektrotehniko. »Pri tem, kar se dogaja

ni vojni je bilo pri nas malo obdobja silnega gospodarskega razvoja, bolj so bila obdobja gospodarske stagnacije in nazadovanja. Morda je od osamosvojitve v Prekmurju celo popolna stagnacija, napredka ne vidim, tako da bi pojem krize razdelil na štiri, pet pomembnih področij: kriza zavesti, kriza moralnih in kriza gospodarskih vrednot, kriza v izobraževalnem sistemu in – to si v Prekmurju premalo hočemo priznati – kriza medgeneracijskih razmerij. Mislim, da bi našim ljudem morali dati nekaj možnosti, kot je

iskana v Evropi in svetu, zanimanja ni bilo. »Potreb po našem znanju ni, in če želijo, da pomagamo Pomurju, mora interes priti iz Pomurja,« ob tem pove.

Mi lahko pomagamo toliko, kolikor nas angažirajo, se strinjajo akademiki. Pozivov k sodelovanju je bilo izredno malo in še to so bile le pobude osebnih znancev, na sistemski ravni pa praktično ni sodelovanja. Niti ne vemo, na koga naj se obrnemo. »Prepričana sem, da smo pazujevci, ki še vedno govorimo prekmursko ali prleško in

Od leve proti desni dr. Mitja Slavinec, dr. Zdenka Čebašek Travnik, dr. Renato Lukač, dr. Anton Vratuša, dr. Diana Gregor Svetec in dr. Melita Hajdinjak Foto: A. N. R. R.

Odgovore na to vprašanje nam lahko dajo akademiki s predstavami svojega dela, svojih raziskav in preučevanj ter tudi s svojimi izkušnjami. Bolj kot zamujene priložnosti nas zanimajo priložnosti, ki jih ni malo. Tudi o tem so govorili na nedavni znanstveni konferenci Vpliv kakovosti izobraževanja na razvoj Pomurja.

Zaradi Mure opustili ambicije

»Potem ko se je zgodila Mura, je postalo še bolj očitno, da je bila dejansko cokla v razvoju. Nekoč so ljudje hitro našli službo v Muri in opustili ambicije na poklicnem

v Pomurju, pa imam občutek, da se vse preveč čaka, od države, od drugih, da bo nekdo za nas nekaj naredil. Premalo je samoiniciativnosti, povsod drugod iščemo vzroke, samo pri sebi ne. Vidim, da na Goričkem težko dobiš delavca, pa toliko jih je brez služb. Ljudje preprosto nočejo delati česa novega, le to, kar so vajeni. V glavah je treba nekaj spremeniti, potem se bo spremenilo vse drugo.«

Križa krize

Da v naši pokrajini kriza izrazito bije na dan, je poudaril zgodovinar dr. Andrej Hozjan: »Po moje gre za krizo krize. Glejte, po drugi svetov-

neka butična proizvodnja hrane, ki bi dajala zaslužek in, kar je najboljšje, sredstvo za uničevanje predsodkov, stereotipov in dvig zavesti. Le tako bi ta kriza krize začela izginjati.«

Zanimivo izkušnjo ima dr. Daniela Zavec Pavlinič, Inštitut Jožef Stefan, ki se ukvarja z raziskovanjem specifičnih oblačilnih sistemov za ekstremne okoljske okoliščine, na primer za gasilce, vojake ... Glede na tekstilne potencialne v regiji so vrhunsko raziskovalno opremo za tekstil in laboratorij preselili v tehnološki park v neposredni bližini Mure. Čeprav so večkrat hoteli priti v stik s pravimi sogovorniki in prepričati vodilne, da bi se v Muri odločili za novo tekstilno linijo, ki

čutimo s tem okoljem, zavezani pomagati Pomurju v okviru svojih kompetenc in kolikor so pripravljeni sprejeti našo pomoč,« še pove dr. Zdenka Čebašek Travnik.

Križa pa bo prej izginila tudi, če bomo znali znanje bolje povezati z razvojem naše regije. Ampak pri tem bo treba narediti pomembne premike v miselnosti, pove dr. Mitja Slavinec, predsednik PAZU-ja. Regija v vseh segmentih svojega delovanja potrebuje več znanja, več aplikativnega znanja, zato bo treba raven znanja dvigniti in Pomurcem zagotoviti pozitivno diskriminacijo pri izobraževanju. Kajti edina pot sta znanje in izobraževanje.

Nana Rituper Rodež

Prav vsi lastniki hlevov bi se lahko odločili, da bi velike strehe prekrili s sprejemniki sončne energije, kot je to storila družina Treppo iz Veržeja. Foto: V. O.

Popularizacija obnovljivih virov in učinkovite rabe energije v gospodinjstvih

Šestinšestdeset pomurskih zgledov

Regijska energetska pot Pomurja bo omogočala ogled 66 primerov dobre prakse učinkovite rabe energije, prijaznih ogrevalnih sistemov in varčnih hiš

Kako se investitorji odločajo pri gradnji ali adaptaciji hiše, je znano. Na prvem mestu je cena, toda najcenejša izvedba ni vedno najboljša in dolgoročno najcenejša. Po navadi upošteva predlog arhitekta ali mojstra, če pa preveč zaupajo trgovcem, ki želijo z lepimi besedami prodati čim več, bodo zagotovo dobili mačka v žaklju.

Človek najbolj verjame tistemu, kar vidi. Začetnik izčrpnega informiranja o energetski varčni gradnji in toplotnih sistemih v gospodinjstvih je Bojan Žnidaršič, direktor Vitre – cerkniškega centra za uravnotežen razvoj, ki je ustanovil Notranjsko regijsko energetska pot in izdal brezplačno publikacijo s predstavljenimi 30 primeri v sliki in besedi. Na tej osnovi je nastala tudi Nacionalna energetska pot (NEP), projekt pa je sofinanciran s sredstvi Evropske unije in norveškega finančnega mehanizma. Obsega deset slovenskih regij z največjimi območji Nature 2000. Skupno obsega NEP 330 hiš oziroma točk, podatki o njih pa so dostopni na Vitrinem spletnem portalu www.vitra.si. Vsi lastniki ali najemniki, katerih primeri so predstavljeni in so vključeni v mrežo, dajejo brezplačno na ogled svoje stavbe in naprave – odločajo le, kdaj bodo sprejeli obiskovalce.

Tudi v Pomurju bodo takšne informacije vse bolj iskane. Pa ne le zato, ker so ljudje spoznali, kaj je boljše in pametnejše za njih in njihovo hišo, ampak ker se spreminja tudi zakonodaja in zahteva vse strožje ukrepe za učinkovito rabo energije v stavbah. V Pomurju je energetski svetovalec Valentin Odar zbral in predstavil 66 primerov z območja vseh štirih upravnih enot, ki spadajo v mrežo Regijske energetske poti Pomurja (REPP).

Pomurska energetska pot, ki je bila v ponedeljek predstavljena širši javnosti v hotelu Štrk v Polani pri Murški Soboti, je nekakšen smerek za prihodnjim investitorjem, veliko pa je seveda odvisno od tega, ali znamo izbrati pravo rešitev za svoj način življenja in ali najdemo pravega izvajalca.

Bernarda B. Peček

Foto: Nataša Juhnov

Priznanja pomurskim inovatorjem

Pomurska gospodarska zbornica je letos že osmič podelila priznanja najboljšim inovacijskim dosežkom v pomurskih podjetjih. Spodbujanje inovacij je postalo stalnica v delovanju posameznih družb, zato pa skrbijo tudi v Pomurski gospodarski zbornici, saj so v vseh teh letih prejeli v ocenitev kar 53 inovacij.

Priznanje za najboljše regijske inovacije predstavlja najvišje regijsko priznanje inovativnim dosežkom v pomurskih podjetjih in njihovim avtorjem, letos pa so podelili tri zlata, tri srebrna in tri bronasta priznanja. Zlato priznanje so prejeli Mihael Recek iz družbe BIRO M-14 za okrogel pano za oglaševanje na kolesih, razvojna enota Elti za ojačevalnik ter Robert Halas, Robert Laslo in Stanko Novak iz Varstroja za kompaktni CNC-rezalnik. Srebrna priznanja so podelili Matjažu Pavlinjku iz družbe Roto Pavlinjek, Danielu Šabjanu iz Kreativne ideje in Jožetu Pavlinjku iz Inoksa, bronasta pa Boštjanu Pinterju iz Arconta, mag. Tatjani Žagar, dr. Branku Škafarju in Sonji Zavri iz Ekonomske šole Murska Sobota, Višje strokovne šole ter Mihaelu Recku in Nini Rapl iz družbe BORI M-14.

L. Kovač

Zlata znak kakovosti PDK letos družbi Farmtech iz Ljutomera

Prepričali s kakovostjo

Svetovna finančna in gospodarska kriza je pustila posledice tudi v pomurskih gospodarskih in negospodarskih organizacijah. Te so se na nastale razmere različno odzivalo, mnoge pa so krizo zaznale tudi kot izziv, da iz nje izidejo še boljše, učinkovitejše in uspešnejše. Takšna je bila tudi ugotovitev na letošnji 15. letni konferenci Pomurskega društva za kakovost, katere moto je bil Kakovost in kriza, na njej pa so predstavniki posameznih organizacij predstavili svoje izkušnje pri premagovanju nastalih razmer.

Ne glede na nove razmere poslovanja na trgu ostajajo kupci zahtevni in odločni, kar zadeva kakovost, zato morajo kakovostni proizvodi in storitve ostati stalnica v delovanju organizacij, ki si ne smejo privoščiti, da bi jo znižale. Kljub težavam in številnim spremembam so se pomurske organizacije spopadle z izzivom

Priznanje zlata znak kakovosti je Pomursko društvo za kakovost letos podelilo družbi Farmtech iz Ljutomera. Foto: Nataša Juhnov

krize in njenim obvladovanjem, nekatere manj, druge bolj uspešno, rezultati pa se kažejo v poslovanju.

Tudi na letošnji letni konferenci je Pomursko društvo za kakovost podelilo priznanje PDK – zlata znak kakovosti organizaciji, ki je v

preteklem obdobju uspešno obvladovala spremembe in tudi s pomočjo kakovosti prepričevala svoje odjemalce, da ji je vredno zaupati. Dobitnica tega priznanja je letos družba Farmtech iz Ljutomera.

L. Kovač

Slovesna akademija ob 90-letnici Gimnazije Murska Sobota

Čez meje viden svetilnik

Gimnazija Murska Sobota kot branik slovenstva, svetilnik znanja in center naprednih idej na skrajnem severovzhodu države Slovenije

Gimnazija, ki je nastala v času razpada avstro-ogrske monarhije in združevanja Slovencev v skupno državo z drugimi slovanskimi narodi, je v devetih desetletjih doživela marsikaj, vzpone in padce, toda obstanek ni bil nikoli vprašljiv. Njena ustanovitev je bila za pokrajino izjemno pomembna, šola je dala osnovno znanje številnim znanstvenikom in znanim osebnostim, okrašena je z bogastvom slik in prefinjeno besedo literatov, danes je ponovno cenjen hram učenosti, kjer želijo biti učitelji več kot zgolj učitelji in kamor zahajajo radovedni, ukaželjni in kreativni mladi ljudje, ki želijo preseči svoje učitelje. Po besedah slavnostnega govornika, predsednika Slovenije dr. Danila Türka, spada soboška gimnazija med odlične šole.

Petkova slovesna akademija ob 90-letnici Gimnazije Murska Sobota (po scenariju mag. Sonje Žilavec Nemeč) skupaj s kasnejšim kabaretnim večerom gimnazijcev v kavarni hotela Diana (mentorica Boža Ivanuša Trajbarič) je bila sklepno dejanje celoletnega praznovanja visokega jubileja nekoč edine, danes pa najbolj kakovostne srednje šole na skrajnem severovzhodu Slovenije. Šola je svetovljanska, med prvimi je navezala stik s podobnimi ustanovami v drugih državah, tudi v Ameriki, kar je glede na njeno zgodovino in geografsko lego skoraj samoumevno.

Kljub temu je soboška gimnazija tesno povezana z mestom in pokrajino, je poudarila ravnateljica Regina Cipot, ki zaupa profesorjem, ki so dobri učitelji, mladi ljudje sledijo tistim, ki jim imajo kaj povedati, ki jim dajo več kot zgolj znanje. Tudi slav-

ni govornik dr. Danilo Türk je prepričan, da bodo ob 100-letnici še bolj ponosni na pridobivanje novih obzorij in načrtno razvijanje raziskovalne dejavnosti, kajti razvojne priložnosti pokrajine zahtevajo dobro intelektualno osnovo.

Že pred leti je gimnazija uvedla športni oddelek in do sedaj je končalo ta program že 850 dijakov, sicer dobrih športnikov. Prav tako bi jim pripadala tudi uvedba umetniškega programa, kar si glede na doseganje uspehe glasbenikov, likovnikov, literatov in plesalcev ter njihove vloge v regiji vsekakor zaslužijo. Svojo izvirnost so dokazali tudi s programom na slovesni akademiji, kjer so poleg gimna-

zijskega pevskega zbora nastopili tudi tolkalisti skupine Murska Percussion, harmonikar Timotej Žuntar, plesalka Živa Trajbarič ter deklamatorji besedil iz šolskih glasil, dijaki Kaja Glavač, Katja Krančič, Maja Dšuban, Borut Andrejek, Uroš Svenšek in Saša Harkai. V izbranem programu so nastopili tudi nekdanji gimnazijci, na primer danes upokojena svetovno znana pianistka Zdenka Novak (zaigrala je Schubertovo in nato še Mozartovo skladbo), igralec Evgen Car je v prekmurskem jeziku povedal Golsrsko pesem, Metod Žunec pa zapel arijo iz Cilejeve opere.

Bernarda B. Peček

Dr. Danilo Türk je v svojem slavnostnem govoru poudaril: »Za večino mladih je čas srednjega šolanja čas radovednega izbiranja in iskanja, odkrivanja možnosti, preizkušanja samega sebe na mnogih terenih. Zato je pomembno, da v tem obdobju odraščanja stojijo ob mladih dobri učitelji, ki znajo v dijakih zbuditi zanimanje, da raziskujejo, jih naučijo razmišljati in inovativno delovati.«

Rdeči noski za bolne otroke, donacija NLB za oddelek

Otroški oddelek murskosoboške bolnišnice je prejel donacijo Skupine NLB v vrednosti štiri tisoč evrov, v sklopu humanitarne akcije NLB Dobra zvezda pa so majhne bolnike obiskali tudi klovni Rdeči noski. Denar bodo namenili nakupu aparata za določanje količine dušikovega oksida v izdihanem zraku, ki ga uporabljajo pri otrocih, starih nad pet let, in ki zboleijo za astmo. Za astmo namreč zboleva kar deset odstotkov otrok, je povedal zdravnik z otroškega oddelka Vojko Berce, dr. med. spec. Aparatu, ki ga imajo sedaj, namreč kmalu poteče rok uporabnosti. NLB Skupina v dobrodelni akciji podarja desetim slovenskim bolnišnicam oziroma otroškim oddelkom 40 tisoč evrov, denar pa so zbrali s tem, da so se odpovedali obdarovanju poslovnih partnerjev in zaposlenih ter voščilnicam. M. H.

Zavod Vista, KP Goričko in Hiša Sadeži družbe

S škrati gre lažje

Doživimo naravo tudi v prihodnosti, sta naslovili celodnevno dogajanje v Hiši Sadeži družbe avtorici projekta Ekoškrat, ki je med mladimi izjemno dobro sprejet

Škratki, škrčki, nemarni škornji, drevesne gobe pa še kakšne gozdne živali ... če otrokom prikažemo problematiko z junaki, ki so njim blizu, torej bitji iz pravljic in zgodb, jo bodo lažje razumeli in sprejeli. Naša uspešnost pri prepričevanju otroka je odvisna od tega, kako in na kakšen način se mu približamo, kdo ali kaj mu poda neko informacijo. In če so za onesnaženje in uničenje gozda krivi »veliki nemarni škornji«, bodo to dejstvo otroci veliko bolje sprejeli in razumeli, kot če bi jim poskušali problem onesnaženja gozda pojasniti s še tako pametnimi besedami in številkami.

Minuli torek so v Hiši Sadeži družbe v Murski Soboti odprli razstavo domiselnih izdelkov in risb otrok iz Vrta Turnišče, OŠ III Murska Sobota, OŠ Fokovci in OŠ Tišina, nato pa so se učiteljice in mentorice ves dan družile in izmenjavale izkušnje, saj sta izvajalki projekta Aleksandra Pinterič iz Zavoda Vista in Nataša Moršič iz Krajskega parka Goričko sestavili izjemno bogat program. Najprej so predstavili projekt EkoŠKRAT, katerega posebnost je, da se (zanj niso dobili nobenih projektov državnih ali evropskih sredstev) ukvarja z aktualno ekološko problematiko na igriv način. Že spomladi so izdali knjigo Pepi in njegovo gnezdo, tokrat pa so predstavili drugo publikacijo z naslovom Veliki nemarni škornji. V popoldanskem času so se udeležence udeležile zanimivih delavnic na primer o otrokovem kritičnem razmišljanju o gozdni problematiki in o ozaveščanju o naravi s pomočjo zgodb, seznanili pa so se tudi z didaktičnim gradivom iz ekologije. V večernih urah so lahko prisluhnili predavanju Lovra Vehovarja (Zeliščni park Kuzma) o izdelavi in uporabi tradicionalnih zeliščnih pripravkov, starši so prisluhnili predavanju Kako z besedami vzgajamo otroke, otroci pa so ustvarjali v sosednjem prostoru, kjer so bile ustvarjalne delavnice.

Avtorici te zanimive ter med učenci in učitelji dobro sprejete literature si želita, da bi lahko projekt nadaljevali tudi v prihodnje in da bi k sodelovanju pritegnili še več šol ne le v Pomurju, ampak po vsej Sloveniji. Napovedali sta tudi naslednjo spomladansko knjigo, ki se bo ukvarjala s problematiko onesnaževanja vode, saj je že naslov Žabja alergija zelo zanimiv.

Bernarda B. Peček

Praznik vzornega dvojezičnega šolstva v Lendavi

Dva jezika, ena misel

Na praznovanju 50-letnice dvojezičnega šolstva v Lendavi je bil slavnostni govornik slovenski predsednik dr. Danilo Türk, sporočilo madžarskega predsednika pa je prebrala konzulka

V času železne zavese in onemogočenih stikov z matičnim narodom so na narodnostno mešanem ozemlju Slovenije že 1959. leta uvedli dvojezično šolstvo, kjer je bilo 13 šolam in okrog 1300 učencem (danes je pet dvojezičnih šol in okrog 900 učencev obeh narodnosti) omogočeno učenje tudi v madžarskem jeziku. Dve leti kasneje je bila dvojezičnost uvedena tudi v vrtnice, od 1980. leta dalje pa še v srednje šole.

Slovenski predsednik dr. Danilo Türk je v svojem govoru opozoril na pomembno vlogo vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev na dvojezičnem območju: »Evropska unija in vsa Evropa temelji na načelu jezikovnega pluralizma, ki ga želi ohranjati in razvijati naprej, preko meja dosedanjih nacionalnih ureditev. Evropska listina o regionalnih in manjšinskih jezikih je eden od izrazov tega. Seveda pa si želim, da bi bilo čim več pridobljenega znanja v pri-

hodnosti uporabljeno prav tu, v Prekmurju, kjer je to še kako potrebno. /.../ danes je Pomurje na središču odprtih poti med vzhodom in zahodom, severom in jugom. To je priložnost za nove razvojne rešitve. Tu, v Lendavi, je marsikatera od novih priložnosti že izkoriščena, druge pa še čakajo na pobudo odločnih in podjetnih ljudi. In prav takim je funkcionalna dvojezičnost v veliko pomoč ...» O pomenu vzornega dvojezičnega šolstva na evropski

ravnici sta spregovorila tudi predstojnica Zavoda RS za šolstvo Irena Kumer in poslanec Državnega zbora dr. Laszlo Gönc.

B. B. P.

Vidra in bober ob Muri

V okviru večletnega naravovarstvenega in raziskovalnega projekta Biomura je v ponedeljek popoldne (30. novembra) v informacijskem centru Biomura na Moti potekala delavnica, na kateri so predstavili načrtovane akcije v prihodnjih mesecih in se seznanili s problematiko varstva ogroženih živalskih vrst, to sta predvsem bober in vidra, ki živita ob reki Muri. Kakor je načrtovano v okviru projekta, bodo na območju med Bunčani v Občini Veržej in Bakovci v Mestni občini Murska Sobota zgradili drčo, nad njo pa vtok rečne vode v Besnico – v okviru tega bo treba očistiti usedline v Besnici in oblikovati nove mrtvice. Izvajanje projekta Biomura je tudi praktičen dokaz, kako se lahko poskrbi za zadrževanje vode v in ob reki Muri brez gradnje velikih hidroelektrarn – kajti prav s pomanjkanjem in prehitrim odtokanjem vode hočejo nekateri opravičiti gradnjo HE.

B. B. P.

Tudi kulturni program ob 50-letnici dvojezičnega šolstva v Prekmurju je v lendavski gledališki in koncertni dvorani potekal v obeh jezikih. Foto: N. J.

Hofer sporoča

Trajno znižano!

od 26.11.2009

Pri Hoferju resnično prihranite. Vedno!

namesto 2,69
za kos
2,29
5,73/kg

milfina

Sir Roblek*
iz hladilnika,
400 g

namesto 0,99
za kos
0,98

KUCHENFÜRST
Krušne drobtine*
1 kg

namesto 0,99
za kos
0,98

KORNGOLD
Pripravljena mešanica za kruh*
več vrst, 1 kg

namesto 1,39
za kos
1,38
6,90/kg

Francoski sir Brie*
• z jogurtom ali
• navaden
iz hladilnika,
200 g

namesto 1,75
za kos
1,49
5,96/kg

milfina
Sir Gouda*
v rezinah,
iz hladilnika,
250 g

namesto 0,99
za kos
0,87

Dolgozrnati riž*
v vrečki, 1 kg

namesto 5,99
za kos
5,78
0,14/pranje

TANDIL
Detergent za pranje perila*
za 40 pranj
• ultra plus
color ali
• ultra plus
3l

namesto 0,59
za kos
0,48

Pijača iz breskev*
25% sadni delež, 1 l

namesto 2,99
za kos
2,79
5,58/kg

BERGGOLD
Cvetlični med*
v dozirni embalaži,
500 g

za kg
1,49

Novo!

Zelje za sarmo
iz hladilnika

namesto 1,29
za kos
1,19
1,75/kg

Višnjev kompot*
brez koščic,
720 ml oz. 680 g

namesto 6,69
za kos
5,99
14,98/kg

Goveji steaki*
• naravni ali
• marinirani
iz zamrzovalnika,
400 g

PIROTEHNIČNI IZDELKI

Od 30.11. do 31.12. v vaši Hoferjevi poslovalnici!

Novo!

IZKLJUČNO ZA UPORABO NA PROSTEM

HELIOS
Pirotehnični izdelki Salsa/Flamenco
večdelni komplet

za komplet
16,99

PROFESIONALNA KAKOVOST

HELIOS
Rakete Samba/Tango/Bolero
• Samba, 7-delni komplet ali
• Tango, 20-delni komplet ali
• Bolero, 7-delni komplet

ZA POSEBEJ LEPE IN VELIKE EFEKTE

za komplet
19,99

SAMBA

Prodaja samo v količinah, običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične in so predlogi za serviranje. Steklena embalaža je nevračljiva, cene vključujejo vse dajatve. Cene so v evrih in vključujejo DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.
* Namesto cene* so bile prodajne cene do vključno 25.11.2009.

Hofer trgovina d.o.o.
www.hofer.si

Barometer

Dr. Aleš Mihelič je prislunil pobudi dr. Andreja Cvelbarja, dr. Franca Giderja in dr. Andreja Horvata ter pripravil prvo predstavitev dobrih praks podjetij in rezultatov razpisa INO-09 v M. Soboti.

Mladen Kučič ostaja direktor družbe Zdravilišče Radenci kot prvovodni član posloводства. Prokuristka družbe bo Katarina Kranjec. Milan Karoli je novi direktor profitnega centra Zdravilišče Radenci. Lea Hofman pa še naprej vodi profitni center Terme Banovci.

Elvira Gönz Vaupotič je vodila zbor krajanov pod okriljem civilne iniciative zavedenih krajanov Gaberja, na katerem so se odločno zoperstavili gradnji visokonaletnega daljnovoda čez naselje ter predsedniku KS in županu postavili vprašanje, zakaj sta jih ignorirala.

Katarina Kikec je ime, ki ga bomo v Pomurju v prihodnje najbrž večkrat slišali, saj je mlada študentka slovensčine iz Motovilec posnela svojo prvo skladbo, s katero želi osvojiti radijske postaje, prislunete pa ji že lahko na spletnem portalu Youtube.

Doris Smodiš, diplomirana inženirka oblikovanja tekstilij in oblačil iz Šalamence, je na natečaju za mlade obetavne oblikovalce dosegla drugo mesto in dobila možnost sooblikovanja ene od Murih kolekcij.

Različna mnenja o pravici zaposlenih do dobička

Delavcu plača, dobiček lastniku?

Sindikati za obvezno in tretjinsko delitev dobička, gospodarstveniki za prostovoljno

Zakon o gospodarskih družbah dopušča možnost, da delniška družba zaposlenim zagotovi pravico do udeležbe pri dobičku, vendar se je po veljavnem zakonu o soudeležbi zaposlenih pri dobičku za to možnost v Sloveniji odločilo le dvajset gospodarskih družb. Iz Pomurja nobena.

Ker za prostovoljno delitev dobička doslej ni bilo velikega zanimanja, so Socialni demokrati konec oktobra v koalicijsko usklajevanje dali nov predlog zakona, ki predvideva obvezno udeležbo zaposlenih pri dobičku v družbah z več kot tridesetimi zaposlenimi. To naj bi dodatno spodbudilo zaposlene za doseganje ugodnejših podjetniških rezultatov, hkrati pa bi zakon odprl možnost pretakanja dela plač ali dobička v solastništvo družbe, s tem pa tudi do delavskega delničarstva. Hkrati s predlaganim zakonom, ki ga je stranka neuspešno spravljala v življenje že pred štirimi leti, ministrstvo za gospodarstvo pripravlja novelo obstoječega Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku, ki je v veljavi drugo leto. Novela predvideva, da bi soudeležba zaposlenih pri dobičku ostala prostovoljna, spodbudili pa bi jo z ugodnejšim obdavčevanjem. V podjetjih so se temu izogibali prav zaradi visoke obdavčitve. Minister za gospodarstvo Matej Lahovnik meni, da bi z udeležbo pri dobičku in možnostjo delavskega solastništva dosegli večje poistovetenje zaposlenih s podjetjem in večjo motivacijo pri delu, moti pa ga obvezna udeležba, ker da bi to odvrnilo tuje vlagatelje od naložb v Slovenijo. Opozarja tudi na možnost načrtnega zmanjševanja dobička z računovodskimi premetankami.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije podpira obvezno delitev dela dobička med zaposlene, kar da je, tako predsednik Dušan Semolič, v skladu z eno od zahtev, ki so jih že poslali vladi. Predlagajo tudi tretjinsko delitev dobička, torej tretjina lastnikom kapitala, tretjina zaposlenim in tretjina za razvoj podjetja.

Pomurska gospodarska zbornica podpira predlog spremembe zakona v smislu prostovoljne soudeležbe zaposlenih pri dobičku, saj obstoječi zakon ni priprazen za delodajalce in ne za zaposlene. Sedaj so dobički, ki pripadajo zaposlenim, obdavčeni kot plače in ne kot dobički iz lastniškega kapitala. »Smo pa izrecno proti uvedbi obvezne delitve dobička, kajti to bi bilo za mnoga pomurska podjetja do-

datno breme in ne bi imelo nobenega stimulatívne učinka – prej nasprotno, posebno kadar govorimo o novih potencialnih vlagateljih v našo regijo,« so sporočili s PGZ.

Boris Goldinskij, direktor Bliska Montaže

O udeležbi zaposlenih pri dobičku ima pozitivno mnenje, saj tako kot je lastnik za poslovni uspeh vložil kapital, je zaposleni vložil delo. Delitev je potem stvar

Štefan Sobočan, direktor podjetja Varis

dogovora, zagotovo pa mora biti delež lastnika pri udeležbi večji. Meni, da bi država morala biti glede obdavčitve bolj pravična in tudi trinajsta plača ne bi smela biti enako obdavčena kot redna plača.

Tudi letos se v družbi pogovarjajo o izplačilu trinajste plače. »Vedno se pogovarjamo o neto zneskih, na tej osnovi pa potem izračunamo bruto zneske. Izplačila ne bodo za vse zaposlene v enakem deležu, ampak bomo pri tem upoštevali prispevek in uspešnost vsakega posameznika.«

Sonja Rajh, direktorica Farmtecha Ljutomer

Vsaka oblika dodatnega nagrajevanja delavcev vpliva na uspešnost in dosežke družbe, na boljše razpoloženje, saj motivira zaposlene. Zato v družbi Farmtecha, d. o. o., že od njene ustanovitve zaposlenim izplačujejo stimulacijo za uspešnost pri mesečnih plačih, ki se giblje v povprečju od 22 do 25 odstotkov na osnovno plačo in je odvisna od doseženih rezultatov in kakovosti dela.

Zaradi omenjene oblike izplačila v družbi razmišljajo o udeležbi delavcev pri dobičku v skladu z zakonodajo, ki temelji na načelu prostovoljnosti. Doslej so vse ustvarjeni dobiček vlagali v nove investicije, zgradbe in boljše tehnološko opremo.

V primeru sprejetja zakonodaje z obvezno udeležbo delavcev pri dobičku bo družba temu morala slediti, pričakujejo pa, da bodo ob tem uvedene tudi dodatne davčne olajšave in olajšave pri prispevkih za socialno varnost. Vprašanje pa je, ali bo po globalni gospodarski krizi poleg potrebnih investicij sploh ostalo še kaj za razdeljevanje.

Tadej Ružič, direktor SGP Pomgrada

Ustvarjen dobiček predstavlja

Sonja Rajh, direktorica Farmtecha Ljutomer

donos lastnikom na podlagi vloženega kapitala, plača pa je pogodbeno dogovorjeno plačilo za opravljeno delo. Zato je po ekonomski logiki pravilno, da mora jo o ustvarjenem dobičku odločati lastniki delnic ali deležev, ne pa da se o ustvarjenem dobičku odloča z administrativnimi ukrepi tudi na način, da se del dobička pretaka v plače.

Prav tako je nujno, da so zaposleni za dobro opravljeno delo, še posebej tisto, ki ga opravijo boljše od pogodbenih pričakovanj, ustrezno nagrajeni s stimulacijo. Navsezadnje tudi stimulacija pomeni neposredno povišanje stroškov (po sedanjih zakonodajnih stroških dela) in se tudi na ta način končni dobiček zmanjša za znesek stimulacije. Dosedanji model, ki je predvideval udeležbo pri dobičku z nekim časovnim odlogom, ni mogel zaživeti, saj je logično in normalno, da zaposleni pričakujejo dodatno nagrado takrat, ko delo opravijo, ne pa šele čez nego obdobje.

V skupini SGP Pomgrad že nekaj let in v obdobjih, ko jim je tekoče poslovanje to dopuščalo, izplačujejo medletne stimulacije in nagrade ob koncu leta, saj želijo zaposlene nagraditi za dobro delo in jih k temu spodbuditi tudi v prihodnje. Tako so v letu 2009 izplačali medletno stimulacijo v višini 450 evrov bruto na delavca, nagrada ob koncu leta pa bo znašala 700 evrov bruto vseh zaposlenih po kolektivnih pogodbah prejme maksimalno nagrado. Vendar je nagrado mogoče izplačati le kot osebni prejemek, zato je izplačilo podvrženo vsem davkom in prispevkom po veljavni zakonodaji in so neto prejemki, odvisno od obdavči-

tve posameznika, toliko manjši. Vlada bi tu lahko zelo hitro storila pozitiven korak, če bi izplačila v podjetjih, ki jih sploh zmorejo, bistveno manj ali pa sploh ne obdavčila in bi zaposleni ob istem strošku delodajalca prejeli bistveno več. Podobno bi lahko vlada storila tudi pri kategorijah delavcev z najnižjimi plačami.

Štefan Sobočan, direktor podjetja Varis

Plačo je treba ločiti od dobička. S plačo se plačuje opravljeno

Tadej Ružič, direktor SGP Pomgrada

delo, dobiček pa je rezultat poslovanja in je namenjen lastniku oziroma kapitalu. Vseeno pa je oboje v tesni korelaciji, saj je zadovoljen

Predlog zakona o obvezni udeležbi zaposlenih pri dobičku je po mnenju predlagateljev dejanje v dobro delavcev. A ne vseh, ampak samo tistih, ki so zaposleni v družbah, kjer ustvarjajo (visoke) dobičke. V Pomurju pa je takih malo. Čeprav bi bila sprejeta obvezna delitev dobička, zaposlenim v pomurskem gospodarstvu to ne bi na debelo polnilo žepov. S čistim dobičkom je v Pomurju lani, ko kriza še ni povsem oklestila poslovnih rezultatov, poslovalo 852 gospodarskih družb ali 62 odstotkov vseh, izgubo pa je imelo 438 družb. Čisti dobiček na zaposlenega je znašal vsega skupaj 3.409 evrov ali dobro tretjino manj kot leto prej, izguba na zaposlenega pa je znašala 2.764 ali dvakrat več kot leto prej.

delavec bistven člen pri ustvarjanju večjega dobička. Zato podpira možnost udeležbe delavca pri dobičku, vendar le na prostovoljni osnovi. Če se izplačilo dobička za delavca ne bo obravnavalo kot plača in bo obdavčeno enako kot v primeru izplačila dobička – dividende lastniku –, bodo menedžerji z veseljem dajali stimulacijo ob koncu leta z izplačilom dela dobička. Tako se bodo lahko izognili izplačilu dela 13. plače, božičnice, razlike v malici ipd. Obstoječ zakon je zato treba spremeniti in ukiniti triletno shemo. Obvezna participacija, ki je razen v Franciji Evropa ne prakticira, bi bila tudi nestimulativna za tuje vlagatelje.

Majda Horvat

Pogled z druge strani

Tudi po zasedanju vladnega strateškega sveta za gospodarstvo je prevladala težnja ministra Lahovnika po prostovoljni udeležbi zaposlenih pri delitvi dobička. Pri tem je zanimivo, da so v Združenju svetov delavcev že pred lanskimi volitvami na medije naslovili pobudo, da naj se v ospredje volilne kampanje postavljajo vprašanja ekonomske demokracije, predvsem udeležba delavcev pri upravljanju, lastništvu in delitvi dobička podjetij. Ker smo se takrat odločili upoštevati pobudo, smo vprašanje glede omenjenih tem postavili tudi Mateju Lahovniku, ki je v okviru kampanje obiskal Mursko Soboto. »V zadnjem mandatu je bil sprejet zakon o soudeležbi zaposlenih pri dobičku podjetij, vendar praksa za zdaj kaže, da se premalo podjetij odloča za tovrstno možnost, zato bomo poiskali zakonsko možnost, da bi bilo to bolj upoštevano oz. da bi bilo obvezno, kot je npr. v Franciji,« je takrat povedal Lahovnik, ki sedaj prvi zavrača to možnost. Predsednik SLS mag. Radovan Žerjav pa o predlagani noveli zakona meni: »Zagotovo je to eden od ukrepov, ki je lahko pozitiven, vendar ne ključen za izboljšanje položaja delavk in delavcev. Sam razmišljam bolj v smeri vzpostavitve novega socialno-ekonomskega modela ali ravnotežja v slovenskem gospodarstvu in družbi, torej o potrebnih strukturnih reformah na tem področju. Treba bo razbremeniti slovensko gospodarstvo in s tem tudi plače delavk in delavcev. S to razbremenitvijo bi pridobili možnost za korekcijo nesramno nizkih plač in prepotrebno povišanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Seveda pa vse to ob takšni javni porabi ni možno.« V poslanski skupini SDS so zadevo le skromno komentirali z besedami: »Vlada očitno ni spremenila koncepta in ostaja pri prostovoljni delitvi dobička med zaposlene. Komentar glede novele zakona bomo dali, ko bo zakon vlada sprejela.« Poslanec Miran Györek predloga sprememb še ne pozna, podpira pa udeležbo delavcev pri dobičku: »Znan mi je sicer ta zakon iz februarja 2008, ki je po mojem mnenju zelo dober, vprašanje pa je, koliko se ta zakon izvaja. Vsekakor imajo koristi od tega tudi družbe, če sklenejo pogodbe o udeležbi delavcev pri dobičku, saj imajo v takšnih primerih olajšave pri davčnih obveznostih, npr. zmanjšanje davčne osnove za obdavčitev dohodkov pravnih oseb. Kolikor mi je znano, so družbe zavezane izplačevati pripadajoče zneske dobička, v nasprotnem so predpisane kar visoke globe.«

T. M.

Nebo ni meja, kadar želimo pomagati.

Sredstva za voščila smo letos namenili otroškim oddelkom Splošnih bolnišnic.

Dobra zvezda. NLB Skupina

Slovenska vlada in šolsko ministrstvo se ne zavedata prav dobro, kaj se dogaja v Prekmurju

Bomo učitelje uvažali?

Težave dvojezičnih šol v Prekmurju – Nikogar ni mogoče zaposliti za nedoločen čas, če ne obvlada madžarskega jezika

»Še vedno nimamo svojega poslanca v madžarskem parlamentu, samo osem ur programa tedensko Radia Monošter in še zmeraj ni stoođstotnega financiranja časopisa Porabje ...« je o rezultatih pogovora slovensko-madžarske meddržavne komisije, ki je zasedala pred dnevi v Lendavi, razočaran poročal Jože Hirnók, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem. Na drugi strani se je Jožef Kocon iz Lendave pohvalil, da so uspeli vnesti v zapisnik zahtevo, da se morajo v dvojezičnih šolah tudi strokovni predmeti poučevati v slovenskem in madžarskem jeziku.

Poudarjena zahteva Madžarov v Prekmurju, ki je bila vnesena v zapisnik, toliko bolj bode v oči, ker je ta pravica Madžarom zakonsko

zagotovljena; pravzaprav na dvojezičnem območju v Prekmurju ni mogoče nikogar zaposliti za nedoločen čas, če ne obvlada madžarskega jezika. Na ministrstvu za šolstvo in šport pritrjujejo, da na narodnostno mešanem območju poteka delo v vrtcih in osnovnih šolah v obeh jezikih, tudi če bodo učitelji iz Madžarske, pa se morajo vključiti v učenje slovenskega jezika: »Zakonodaja določa, da na narodnostno mešanem območju, kjer živi madžarska narodna skupnost, poteka vzgojno-izobraževalno delo v vrtcih in osnovnih šolah v slovenskem in madžarskem jeziku. Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS št. 35/01) v 15. členu določa, da strokovni delavec obvlada madžarski jezik kot učni jezik, če je

končal program dvojezične srednje šole ali fakultativnega pouka madžarskega jezika na srednji šoli ter fakultativnega pouka madžarskega jezika na visoki ali univerzitetni ravni in si je pridobil predpisano izobrazbo v slovenskem ali madžarskem jeziku. Delavec, ki teh pogojev ne izpolnjuje, pa lahko dokaže, da obvlada učni jezik, če opravi preizkus znanja madžarskega jezika. Obseg, vsebino in način preizkusa določi minister, pristojen za šolstvo. Zaradi možnosti pomanjkanja ustreznih kadrov zakon predvideva tudi možnost zaposlovanja tujih učiteljev. Če se namreč na razpisno prosto delovno mesto ne prijavi kandidat, ki izpolnjuje pogoje za strokovnega delavca, lahko vrtec oziroma šola največ za dve leti zaposli gostujočega tujega učitelja v skladu s pogoji, ki so določeni v

101. členu zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS št. 12/96 in 23/96). V tem času se mora vključiti v učenje slovenskega jezika in se lahko zaposli še največ za dve leti.«

Zakaj je torej treba posebej poudarjati, da se tudi strokovni predmeti morajo poučevati v madžarskem jeziku? Je to morda opozorilo, da so te šole prvenstveno namenjene madžarsko govorečim otrokom in učiteljem? In če v prihodnje ne bo na teh šolah tudi drugih – tistih, ki jim je osnovni slovenski ali hrvaški jezik –, ali bodo to potem čez nekaj let še vedno dvojezična območja in dvojezične šole? Ne omenjajo, da prav vsi starši s tako politiko načrtne asimilacije niso zadovoljni, da si mnogi na srednji šoli želijo več otrok tudi s slovensko govorečega območja, saj se jih z dvojezičnih šol premalo vpíše v njihove programe. Nekateri želijo in zahtevajo več slovenske besede na teh šolah (tudi na šolskem ministrstvu imajo pisma staršev), saj želijo otrokom zagotoviti prihodnost v Sloveniji. Paradoksalno, toda resnično je, da se na dvojezičnem območju počutijo vse bolj prikrajšani, če ne že diskriminirani, Slovenci. S tem se

strinjajo tudi nekateri na šolskem ministrstvu, vendar si javno o tem (še) ne upajo spregovoriti, ampak le v pogovoru z novinarji po zasebnem telefonu.

Dr. Boris Jesih, državni sekretar na Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je vodil slovenski del slovensko-madžarske mešane komisije, pa opozarja, da komisija ni organ, ki bi odločal, pač pa vladama obeh držav predlaga uresničevanje ukrepov, ki bodo privedli do uresničitve zapisanega v sporazumu. Vsaka država z narodnimi manjšinami je dolžna zagotavljati pogoje za ohranjanje posebne manjšinske identitete, odločitev o ohranjanju te identitete pa je stvar pripadnikov manjšine. Čeprav mednarodno varstvo manjšin ne temelji na načelu recipročnosti, pa dr. Jesih ugotavlja: »Nedvomno je, da obstajajo bistvene razlike v položaju obeh manjšin, in to v škodo slovenske manjšine na Madžarskem. Primerjavi se je težko izogniti. Ena od nalog mešane komisije je tudi ta, da s svojimi priporočili vladam prispeva k temu, da se položaj ene in druge manjšine uresničuje v največji možni meri in postane primerljiv ...«

Bernarda B. Peček

Tudi v sporočilu madžarskega predsednika Laszla Solyoma ob 50-letnici dvojezičnega šolstva v Prekmurju smo lahko prebrali o »problemu«, da je madžarski jezik potisnjen v ozadje: »... koliko je vzrok za to neupoštevanje temeljne zahteve, da učitelji, ki poučujejo v dvojezičnih šolah, in ravnatelj morajo znati oba jezika. Glede tega sem se primoran sklicevati na žalostno izkušnjo z mojega zadnjega obiska na dvojezični šoli v Lendavi.« V nadaljevanju predlaga, da če ni dovolj učiteljev za poučevanje za določene poklice v Sloveniji, naj jih povabijo iz Madžarske, in da bi bila to učinkovita rešitev tudi za slovenske vasi na Madžarskem ...

Civilna iniciativa zoper daljnovod Pince–Cirkovce v Gaberju in Ljutomeru

Mimo katastra nad glave ljudi

Ljutomerčani proti načrtovanemu daljnovodu, ker bo dolini vzel življenje

Krajani Gaberja so svoj protest zoper načrtovano gradnjo daljnovoda dva krat 400 kilovoltov na odseku od Pince do Cirkovec izrekli na izrednem zboru krajanov. Sklical ga je Krizni štab zavedenih Gaberčanov, krajani, ki so napolnili dvorano vaškega doma, pa so bili kritični do trase daljnovoda, ki bi vas razdelil na dvoje, nezadovoljstvo pa so izrekli tudi občinski upravi in vodstvu krajevne skupnosti, ki jih ni posebej opozorila na javno obravnavo dopolnjenega osnutka državnega prostorskega načrta za izgradnjo daljnovoda, ki je bila 17. novembra v prostorih lendavske upravne enote. Javne razgrnitve načrta umeščanja daljnovoda v prostor, ki življenjsko prizadeva krajane Gaberja, Kapce in Hotize, se je namreč udeležil le en občan.

Predstavniki občinske uprave in medobčinskega inšpektorata, ki se jim je na zboru krajanov pridružil tudi lendavski župan mag. Anton Balažek, so očitke o slabi komunikaciji zavrnili rekoč, da je bilo sklicatelj javne razprave ministrstvo za okolje in prostor, sami pa so zaradi slabe udeležbe začeli pozivati ljudi in jih prositi, da se podpišejo v pritožbeno knjigo. Občinski svet je namreč osnutek državnega prostorskega

načrta za izgradnjo daljnovoda, ki bi potekal blizu naselij ali čeznje, zavrnil že pred petimi leti, vendar teh pripomb pri dopolnjevanju osnutka niso upoštevali. Gaberčani so zato sprejeli predlog, da skupaj z lokalno oblastjo nastopijo proti trasi daljnovoda, kakor je predviden v državnem prostorskem načrtu. Udeleženci zborna so se vpisali v pritožbeno knjigo, ki jo bodo poslali na okoljsko ministrstvo, zahtevo po spremembi trase daljnovoda pa so krajani Gaberja, ki so na zboru imenovali tudi tričlanski odbor civilne iniciative, podkrepili še s peticijo, ki jo je podpisalo enainpetdeset krajanov. Župan Anton Balažek je tudi povedal, da je na ministra Karla Erjavca naslovil zahtevo za čimprejšnje srečanje, prav tako pa s problematiko želi seznaniti notranje ministrstvo. Lendavska občina namreč pri določitvi trase daljnovoda vztraja, da ta poteka po že obstoječem koridorju 110-kilovoltnega daljnovoda med Petišovci in Ljutomerom, ne pa da se z načrtovanjem novega daljnovoda dva krat 400 kilovoltov želijo izogniti hrvaški katastrski meji, kjer pa je še zmeraj slovenska država, in ga zato speljujejo v bližino naselij ali v Gaberju kar čez vas.

Civilna iniciativa zoper traso daljnovoda Pince–Cirkovce se je na pobudo krajevnih skupnosti oblikovala tudi v ljutomerski ob-

Krajani Gaberja so proti daljnovodu, ki bi potekal nad vasjo, zato so se številni vpisali v knjigo pritožb. Ljutomerčani daljnovoda ne želijo imeti nikjer na območju občine. Foto: M. H.

čini. Zbora krajanov na Stari Cesti so se udeležili krajani iz Mekotnjaka, Spodnjega in Zgornjega Kamenščaka, Cezanjevec, Noršinec, Babinec, Krapja in Mote, prišli pa so tudi prizadeti krajani z ormoškega konca. Osnovno sporočilo zborna je, tako predsednik civilne iniciative Franc Slokan in podžupan Občine Ljutomer, da daljnovoda na območju občine ne želijo imeti. Zanje tudi ni sprejemljiva niti odškodnina niti renta, o kateri je bilo govora pred štirimi leti v času prvih priprav za umeščanje daljnovoda v prostor. Načrtovalec državnega prostorskega načrta za traso daljnovoda ne ponujajo nobene rešitve, saj ga ne

želijo nikomur vsiljevati. Daljnovoda na območju ljutomerske občine ne sprejemajo, ker je že zdaj preveč obremenjena s komunalno strukturo, daljnovod pa bi dodatno kazil videz krajine in negativno vplival na kakovost življenja. Prepričani so, da se bo del pokrajine, če bodo dovolili vse načrtovane posege, spremenil v mrtvo dolino. Po njej namreč že teče železnica, ki se ji bo kmalu pridružil drugi tir z elektrifikacijo, sto metrov vstran je na posameznih delih že obstoječi daljnovod dva krat 110 kilovoltov, nekoliko naprej pa poteka plinovod. Ustanovljen odbor civilne iniciative v Ljutomeru tudi opozarja na različ-

ne podatke glede širine koridorja za novi daljnovod. V povzetku dopolnilnega osnutka državnega prostorskega načrta za javnost je navedena širina koridorja dva krat 25 metrov, v dokumentu pa ta podatek dopolnjujejo z razlago, da bo obstoječi koridor na poselitvenem območju in po gozdovih dva krat 40 metrov, po nekaterih skicah pa tudi po dva krat 60 metrov. Ključno pa je, da na območju koridorja lastnik zemljišča na njem ne bo mogel graditi po svoji volji, ampak bo moral upoštevati določene omejitve oziroma si pridobiti soglasja.

Majda Horvat

Barometer

Romana Rek je umetniška vodja zbora Orfej, in to dvajset let. V vsem tem času je zbor na visoki kakovostni ravni, kar dokazujejo tudi številna priznanja.

Jože Hirnók, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem, opozarja, da Slovenci nimajo svojega poslanca v madžarskem parlamentu, samo osem ur programa tedensko Radia Monošter in še zmeraj ni stoođstotnega financiranja časopisa Porabje, zato je nenavadno, da se pristaja manjšini na tej strani na uresničevanje vedno novih zahtev.

Stanko Maučec je novi formalni trener NK Mure.

Darko Anželj, župan Apač in direktor Pomurskega razvojnega inštituta, še naprej pripravlja študije o gradnji elektrarn na Muri. O tem, da bo čelni akumulacijski bazen pri Apačah uničil 300 hektarjev zemlje in ogrozil vodno zajetje, pa on in njegov inštitut niso povedali javnosti še nič.

Srečko Centrih, režiser, in Gledališka skupina KUDA Ivana Kaučiča Ljutomer so na Novačanovem gledališkem srečanju v Trnovlju pri Celju dobili prvo nagrado kot najboljša gledališka skupina po oceni občinstva za gledališko predstavo Šah-mat. Centrih je prejel tudi priznanje za igralca večera za vlogo Kralja.

Ali EPK 2012 mirno spi?

Čeprav se dogodki, povezani z Evropsko prestolnico kulture v Sloveniji, približujejo, veliko stvari še vedno ni jasnih. Vlada še vedno ni imenovala koordinatorjev za EPK 2012, saj čakajo na opredelitev organizacijske strukture projekta. Po eni strani si župani mest evropske prestolnice prizadevajo, da bi se država aktivneje vključila, po drugi strani pa jih kulturna ministrica poziva, naj ne zaspijo.

S pisateljem, pesnikom, scenaristom in Sobočanom Dušanom Šarotarjem se je v beltinskem gradu pogovarjala Simona Cizar.

Dušan Šarotar na literarnem večeru v beltinski graščini

Stara Sobota na novo

Minilo je nekaj let, odkar se je v Murski Soboti leta 1968 rojeni pesnik, pisatelj in scenarist Dušan Šarotar kot literat zopet pojavil v beltinski graščini. Tokrat smo ga srečali kot gosta beltinskih večerov, ki jih prireja domače kulturno-umetniško društvo. Z njim se je v pogovarjala Simona Cizar.

O sogovorniku je v začetku povedala, da živi na treh otokih - Ljubljana, jadranska obala in Prekmurje - in dela kot urednik na Študentski založbi, ureja pa tudi časopis AirBeletrina. V svojih delih se poklanja Panonski nižini, kjer je bil rojen, in morju, ki mu je dalo snov že za njegov prvi roman Potapljanje na dah, kjer avtor išče globine, ki so v vsakem človeku, in se jim približuje. Kot je povedal, med njima vidi temeljno bližino. Njegove zgodbe in pesmi o njegovem notranjem svetu so prevedli v več jezikov.

Na domačiji Miška Kranjca v Veliki Polani vsako leto organizira literarne večere, kamor pripelje svetovne kulturnike. Kot scenarist je avtor šestih dokumentarnih filmov pri RTV Slovenija, enega med njimi pa so predvajali na sobotnem srečanju. Marsikatera ključna beseda iz njegovih del ima simbolični pomen, na primer morje, veter, ravnica ali tišina, ki jo najraje primerja s tišino na slikarskem platnu.

Šarotar je eden tistih avtorjev, ki se dotikajo teme druge svetovne vojne, taborišč in holokavsta. V nasprotju z madžarskim pisateljem Imrejem Kerteszom, ki kot starček pripoveduje spomine iz Auschwitza, piše spomine na svojega dedka Franca Schwarza, ki je v vojni izgubil družino. Ljudje, ki so holokavst preživeli, o tem praviloma niso govorili. In vendarle so na neki misteriozen, skoraj travmatičen način to izkušnjo prenesli na drugo in tretjo generacijo. Iz te dediščine je nastal roman Biljard v Dobrayu, ki ga je Šarotar posvetil svojemu dedku, ki o holokavstu prav tako skoraj nikoli ni spregovoril. Po romanu naj bi režiserka Maja Weiss leta 2011 posnela film, snemali bi ga v tujini, v Sloveniji pa bi postavili snemalne kulise. Med drugim bodo začasno »postavili« staro Soboto, kjer bodo zaživel Šarotarjevi liki iz Dobraya in mesta Olsnica, kakor so Nemci imenovali prekmursko prestolnico.

Bojan Zdravec

Ljudski večer s skupino Evterpe

Dekliška vokalna pevska skupina Evterpe iz Žižkov je pripravila zadnje dni novembra v vaškem domu v Žižkih Ljudski večer. Dekleta so zapela slovenske ljudske pesmi in dalmatinsko ter navdušila občinstvo. Kot gostje so nastopili Ljudski godci s Hotize. Vokalna skupina Evterpe, kar pomeni glasbene muze, deluje že skoraj tri leta in nastopa na raznih prireditvah, proslavah in se udeležuje pevskih revij in festivalov, predstavila pa se je tudi že s samostojnim koncertom. V skupini pojejo Tjaša Žalik, ki jo tudi vodi, Danijela Čurič, Valentina Padar, Sabina Tibaut, Jasna Vučko, Karolina Makovec, Irena Žizek in Mateja Čurič.

M. H.

Ta veseli dan kulture

Že nekaj let 3. decembra, ko je Prešernov rojstni dan, pripravljamo Ta veseli dan kulture, ki je eden od najbolj množičnih kulturnih dogodkov pri nas. Ta dan svoja vrata odprejo različne kulturne ustanove, publiko in obiskovalce pa povabijo na brezplačne razstave, koncerte, predavanja in druge prireditve. Letos pri nas odpirajo vrata Galerija Murska Sobota, MIKK, lendavska sinagoga, Dom kulture v Lendavi in morda še kdo.

Soboška galerija spet presenetila

V Galeriji Murska Sobota se je minuli četrtek spet zbralo izredno veliko poslušalcev, tokrat na predavanju o znamenitih slikarjih Casparju Davidu Friedrichu in Marku Rothku, ki ga je imel direktor galerije Robert Inhof. Inhof je povezal avtorja »severnjaške tradicije« z razstavo Gustava Gnamuša, ki je trenutno na ogled v Galeriji. Že pred tem je imelo odlično obisk predavanje kustodinj Irme Brodnjak o španskem slikarju Franciscu Goyi. Zaradi velikega zanimanja bo Inhof predavanje ponovil.

Komorni zbor Orfej prepeva že dve desetletji

Nekdaj šest, danes osemindvajset

Komorni zbor Orfej iz Ljutomeru praznuje letos 20 let svojega delovanja. Povezala se je skupina mladih z željo prepevati staro glasbo in poiskali so Romano Rek, da postane njihova umetniška vodja. Skupina je takrat štela šest, sedem članov, ob tem začetnem navdušenju pa je prihajalo vse več članov. Danes sodijo med vidnejše zborovske zasedbe v Sloveniji, za svoje petje pa so prejeli kar nekaj priznanj. Nazadnje so na regijskem tekmovanju na Ptujju zbrali največ točk in prejeli zlato plaketo ter priznanje za najbolje izvedeno skladbo, napisano od 20. stoletja do danes, in za najboljši program.

»Ko so se pevci takrat obrnili name, sem poiskala nekaj lahkih renesančnih skladb. Po prvih nastopih je navdušenje raslo in kmalu nas je bilo dvajset,« pove Romana Rek. Potem so začeli izbirati med repertoarjem slovenske narodne pesmi in prehajati tudi na druge stile. Danes pojejo moderne skladbe, džez, črnske duhovne in skladbe iz drugih obdobij, romantike in klasike.

Ena večjih prelomnic se je zgodila leta 1994, ko se je zborovodkinja srečala s svojim profesorjem in zborovodjem Janezom Boletom, ki jih je povabil k sodelovanju in

Zbor Orfej ima danes 28 pevcev in pevk in sodi med vidnejše zborovske zasedbe v Sloveniji, vsa leta pa ga vodi umetniška vodja Romana Rek. Foto: Staš Rudolf

na turnejo po Evropi. Takrat niso preskočili samo meje pokrajine in meje države, ampak so peli na festivalih po vsej Evropi: Franciji, Italiji, Švici, Nemčiji in drugje. Druga prelomnica je bil mednarodni festival zborovske glasbe Orfest.

Ideja je padla, ko so leta 2006 gostovali na festivalu v Španiji. Strinjali so se, da bi tudi sami zmogli pripraviti podoben zborovski festival. »Stopili smo skupaj in zgodil se je festival Orfest, ki je še bolj zblizal orfejevce, nas povezal s publiko in nas naredil prepoznavne.

Našemu povabilu so se odzvali kakovostni zbori z vsega sveta, ki so nam dali še več poguma in motivacije, da delamo vedno težji program in sprejemamo večje izzive,« je dejal predsednik organizacijskega odbora Dario Franov. Festival pa se razvija in priteguje veliko poslušalcev po Prlekiji in celem Pomurju. V letošnjem jubilejnem letu so pripravili tudi razstavo fotografij Prvih 20 let, v soboto pa bodo letoletno praznovanje sklenili s slavnostnim koncertom. Ob tej priložnosti bo izšla njihova

nova zgoščenka Prvih 20 let, s katero bodo predstavili delovanje in vsestranskost svojega repertoarja. Ponatisnili bodo tudi prvo kompaktno ploščo Moje ravno polje. »Da se bo tako razvilo, nismo niti sanjali,« še pove Romana Rek. Dario Franov pa doda: »Za nas je petje stalnica v življenju, brez katere si ga ne predstavljamo, po drugi strani pa smo ambiciozni, imamo veliko načrtov za prihodnost, tako v organizacijskem in kot pevskem pogledu.«

A. Nana Rituper Rodež

Ljutomerski gledališčniki slavili na Novačanovih srečanjih

Komedija matirala publiko

Predstava Šah-mat je KUD-u Ivana Kaučiča priigrala laskavo priznanje

Gledališka skupina KUD-a Ivana Kaučiča Ljutomer je na letošnjih XVII. Novačanovih gledaliških srečanjih, ki pomenijo vrh slovenskega ljubiteljskega gledališča, doživela lep uspeh. Občinstvo je njihovi komediji Šah-mat, nastali po besedilu Vinka Moderndorferja, podelilo največjo oceno, s tem so postali najboljša gostujoča predstava, režiser, dramaturg in igravec Srečko Centrih pa je po izboru žirije postal igravec večera.

Ljutomerski gledališčniki so stalni gostje na Novačanovih gledaliških srečanjih, ki jih pripravlja KUD Zarja Trnovlje-Celje, šestkrat so bili drugi, letos pa jih je doletela čast, da zmagajo. O občutkih je Centrih za Vestnik povedal: »Vedno je dober občutek, ko dobiš priznanje ali nagrado, še posebno, ko gre priznanje in pohvala celi gledališki skupini, saj nam ravno to daje še večjo motivacijo. Sam sem na tem srečanju prejel priznanje za najboljšega igralca, prvič sem ga prejel pred tremi leti. Po

moje bi bilo bolje, da bi ga podelili kakšnemu mlademu igralcu, ker bi mu bila spodbuda za naprej, ne pa meni, staremu biku«

Motivacije pa Ljutomerskim gledališčnikom ne manjka. Trenutno s tremi predstavami nastopajo po Sloveniji, takoj po novem letu pa bodo začeli pripravljati novo komedijo, premiera bo v začetku marca. Centrih je še povedal, da so letos obudili še otroško dramsko skupino. »V dokumentih sem našel, da so otroško predstavo Sneguljčico nazadnje pripravili leta 1965.« To delajo z željo, da bi si vzgojili podmladek igralcev, saj veliko nadarjenih igralcev po srednji šoli odide na študij in jih potem ni nazaj.

Volja pri naših igralcih nista problem, bojim se, da nas bodo pokopale finance, razmišlja Centrih. Vsaka gledališka predstava veliko stane, vse naredimo sami, samo SAZAS-u za eno predstavo plačajo 1500 evrov, da jo lahko igrajo. »Družba in občina nas ne podpirata, kultura je na stranskem tiru, prav tako je dotrajana

ljutomerska gledališka dvorana, v katero se nič ne vlaga.«

In doda: »V Sloveniji so gledališke skupine, ki so finančno veliko močnejše od naše. Čeprav so ljubiteljske, si lahko privoščijo izobražene režiserje, dramaturge ali sceno. Mi vse naredimo sami. Sam sem režiser in še dramaturg, igralec in nosim kulise. Ko gostu-

jemo, pridemo na odre, ki imajo 200 reflektorjev, naš jih ima dvanajst. Dobro, da imamo našo igralko Marijo Rebernik Žizek, ki dela na javnem skladu za kulturo, ki je naša leva in desna roka in za marsikaj poskrbi.« Kljub skromnim financam in pogojem, so po uspehu vedno med najboljšimi.

A. Nana Rituper Rodež

Foto: Jože Gabor

Ljutomerski gledališčniki so s predstavo Šah-mat osvojili publiko na Novačanovih dnevih.

Minister za finance dr. Franci Križanič

Tisoč evrov plače je dosegljivih

Kema podjetje, ki Pomurju kaže pot iz krize – V obdobju od treh do petih let doseči tak standard, kot je v Avstriji in na Finskem – Bomo tudi v Sloveniji ločili prave tržne kmetije od samozadostnih?

Slovenija preživlja težke čase. Srečo imamo, da smo v evrskem območju, sicer bi bile posledice krize še hujše. To je ugodno vplivalo na razvoj in visoko gospodarsko rast v preteklosti, čeprav je za sabo potegnilo nadpovprečno inflacijo, ki je bila v letu 2008 kar sedemodstotna. Ob svetovni recesiji so prej omenjeni dejavniki ob odvisnosti od tujih trgov močno vplivali na hud padec rasti v začetku leta. Zdaj se položaj že popravlja in pričakovanja so, da se bo stanje proti koncu leta bistveno izboljšalo in da bomo beležili rahlo rast. Hkrati je nedavna proračunska razprava odprla vrsto problemov, ki kažejo, da je pred nami stabilizacija financ. Kako je to možno ob predvidenem 1,6 milijardnem izpadu davčnih prilivov v proračun za naslednje leto, finančni minister dr. Franci Križanič.

Delodajalci ves čas trdijo, da ukrepi za reševanje krize niso »prijeli«, in posredno pritiskajo na pomoč iz proračuna.

S tem se ne bi strinjal. Če jih ocenjujemo skozi socialno optiko, smo socialne stiske ublažili, kolikor se je dalo, z interventnim ukrepom smo ohranili delovna mesta. Preprečili smo zlom finančnega sektorja. Po kreditnem krču je opazna počasna rast posojilne aktivnosti. Ob pričakovanju postopne rasti je ključen problem, ki ga bo treba rešiti v naslednjem letu, spodbujanje ponovne rasti zaposlenosti. Šele rast zaposlenosti bo tista, ki bo pokazala, da je kriza za nami, in bo ugodno vplivala na stabilizacijo razmer.

Je ukrep za ponovno rast zaposlenosti zmanjševanje davčne obremenitve dela v delovno intenzivnih panogah za vsaj določeno časovno obdobje, kot predlaga predsednik uprave Mure Bojan Starman? Podobno bodo verjetno rekli gradbeniki, ki beležijo tretjinski padec obsega poslov.

Pobud je kar nekaj, konstantno pa je zavzemanje za zmanjšanje obremenitve plač. Nisem prepričan, da bi ta ukrep rešil gospodarstvo. Kema me je prepričala o nasprotnem. Pokazalo se je, da podjetja z vlaganji v razvoj, posledica katerega je široka paleta izdelkov, lahko kljub krizi dosegajo rast. Zato se mi zdi s strateškega vidika ključno, koliko in kam bodo usmerjena razvojna sredstva, ki jih bomo namenili prestrukturiranju podjetij.

Ob davkih je vedno več pripomb na obrestne mere, saj je denar naših bank dražji od denarja tujih bank.

Tudi država dobiva svoj kapital po višji obrestni meri za svoje obveznice, kot je evropsko povprečje. Gre za odvisnost naših bank od tujih finančnih trgov, ocene bonitet in drugih dejavnikov, čeprav po ocenjenih bonitetah in s tem dostopnosti do kapitala le ni tako slabo, kot se zdi, saj smo bi-

stveno višje od nekaterih držav z evrskega območja.

Ni nevarnosti za nove pretrese na bančnem trgu? Bančniki trdijo, da morajo skrbeti za komitente. Zaradi možnega odliva hranilnih vlog v tujino opozarjajo na ponovno nestabilnost na finančnem trgu. Naslednje leto bo nehal veljati ukrep jamstva države za celotne hranilne vloge varčevalcev.

Gre za ukrep, ki ga je sprejel parlament v tej sestavi lansko leto za zaščito varčevalcev pred morebitnimi posledicami finančne krize v finančnem sektorju. Ukrep je odobrila evropska komisija in tudi druge države so sprejele podobne ukrepe. Države, ki tega ukrepe niso sprejele, so doživele finančni kolaps. Gre za pozitiven ukrep, na katerega smo že pozabili. Je pa možnost, da ukrep podaljšamo tudi po letu 2010, če bo potrebno.

Aktualna sta proračun za naslednji dve leti in odpravljanje primanjkljaja. Ga lahko dosežemo ob sedanjem izpadu davčnih dohodkov?

Mi smo zavezani k zmanjševanju primanjkljaja do leta 2013, s tem da imamo naslednje leto še možnost finančnega ukrepanja za zmanjševanje posledic krize. To pomeni, da se bo začelo resno zmanjševanje leta 2011. Naj pa še enkrat poudarim, da pri primanjkljaju le nismo bistveno slabši od evropskega povprečja. Je pa res, da moramo leta 2013 zmanjšati primanjkljaj na manj kot tri odstotke. Predviden javnofinančni primanjkljaj znaša sedem odstotkov BDP. Predviden javni dolg v višini nekaj čez 40 odstotkov tudi ni tako hud in je za dobro tretjino pod evropskim pravilom. Ukrepe za zmanjševanje dolga po letu 2010 imamo pripravljene, definirane je gornja raven skupne porabe in tej se bodo prilagajale posamezne postavke. Kot veste, je proračun projektno nastavljen

Dr. Franci Križanič, minister za finance Foto: T. M.

in ne pomeni delitve po resornih nosilcih, ampak financiranje projektov. To pa nam odpira možnosti, da usmerimo več denarja v razvoj. Za kontrolo porabe je vzpostavljen model kazalcev (indikatorjev), ki pa so še potrebni dodelave. Ključno je, da vlaganj v razvoj ne bomo krčili.

Ob tem optimizmu to pomeni približek izhodiščni plači tisoč evrov, čeprav številke v proračunu tega ne potrjujejo.

To je bilo moje izhodišče, ne gre za obljubo, ampak pričakovanje, da ob učinkovitosti vseh ukrepov in ustrezne vladne politike pridemo v obdobju od treh do petih let na tak standard, kot ga imajo v Avstriji in Finskem. Temu cilju se je kljub krizi močno približati in dvigniti raven kakovosti življenja ljudi z najnižjimi dohodki. Tudi če ne bi bilo krize, tega cilja ob sedanjih gospodarskih strukturi ne bi mogli doseči, je pa morda to priložnost, da se s pomočjo države ta struktura spremeni, da pridemo do novih

trgov in izdelkov z več dodane vrednosti. To je pomembno tudi za obstanek naših tradicionalnih trgov, tako na evropskih kot tudi na trgih v državah nekdanje Jugoslavije.

Začela je veljati jamstvena shema za fizične osebe. Tudi tu ljudje ugotavljajo, da gre za sorazmerno drag denar, saj so obrestni in s tem anuitete bistveno višje od sedanjih, ko gre kreditotjemalcem na roko nizka stopnja inflacije.

Vsak posameznik mora oceniti in izračunati, kaj je zanj ugodnejše. Cilj te sheme je bil, da banke oživijo kreditiranje fizičnih oseb, saj nekaj časa tovrstnih kreditov niso ponujale. Problem so bila negotova jamstva okrog stalne zaposlitve, ki jih zahteva večina bank. Vemo pa, kako tvegano je zdaj napovedovati ali celo garantirati delo za nedoločen čas, kljub tako sklenjeni pogodbi. Pogoji za pridobitev stanovanjskih posojil so se izredno zaostriili in so banke zahtevale celo vrsto obrazcev,

ki prej niso bili praksa. Upamo, da se je položaj spremenil, je pa res, da tu že zaznavamo kar nekaj goljufov, ki računajo, da lahko hitro pridejo do nekega vira, ki mu ga ne bi bilo treba poravnati, ampak bi ga poravnala država, pa ni tako.

Spreminja se tudi status Soda in Kada?

V skladu s standardi OECD-ja, v katerega vstopamo, bomo ustanovili agencijo za upravljanje javnega premoženja. Ta bo imela po zakonu predsednika in tri člane upravnega odbora, ki jih bo na predlog vlade imenoval njen predsednik. Agencija bo prevzela v upravljanje tudi tisti del premoženja Kada in Soda, ki se ne prodajata, in skrbela, da oba sklada opravljata svojo nalogo, za katero sta ustanovljena.

Bo ministrstvo uredilo nesorazmerja, ki izhajajo iz obdavčevanja kmetijstva? Kmetje sicer imajo možnost izbire za posamezne davčne kategorije, in sicer lahko izbirajo KD s subvencijami, potem obračun davka po normiranih stroških in tretja je obdavčitev po dejanskem dohodku. Problem je, da meje med posameznimi kategorijami niso določene. Bo odpravljena razlika med kmetijskim in podjetniškim sektorjem, ko je v kmetijskem obdavčenega 40 odstotkov prihodka, v podjetniškem pa okrog pet?

V Sloveniji so kmetje fizične osebe za vso kmetijsko dejavnost, za katero je mogoče dohodek oceniti na podlagi katastrskega dohodka, obdavčeni na podlagi pavšalne ocenjene davčne osnove. In to ne glede na velikost njihove kmetije ali obseg oziroma dejanski dohodek njihove kmetijske dejavnosti. Zakon o dohodnini sicer dopušča kmetom, da se namesto za pavšalno obdavčitev prostovoljno odločijo za sistem ugotavljanja dohodka na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov ali celo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov. Vendar se za ta dva sistema, tako

zaradi večjih administrativnih obveznosti (obvezno knjigovodstvo) kot zaradi praviloma bistveno ugodnejše davčne obravnave na podlagi pavšalne obdavčitve, odloči le malo kmetij. Po podatkih za leto 2008 je način ugotavljanja dohodka z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov ali način z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov izbralo le okoli 1.400 kmetij. Na podlagi primerjave pavšalne davčne osnove, ki vključuje katastrski dohodek in povprečne zneske subvencij s statistično oceno dohodkov v zasebnem kmetijstvu, se namreč pokaže, da se v sistemu pavšalne obdavčitve v obdavčitev v povprečju zajame le okoli 35 odstotkov dejanskih dohodkov za zasebnega kmetijstva. V letu 2007 je znašal statistično ocenjen dohodek zasebnega kmetijstva okoli 344 milijonov evrov, pavšalno ocenjen dohodek za odmero dohodnine za leto 2007 pa je znašal le okoli 120 milijonov evrov. Po izključitvi OMD-plačil iz obdavčitve bo delež obdavčljivega dohodka še pomembno manjši.

Sistem razvrščanja kmetij glede na vrednost in posledično različen način določanja davčne osnove (na podlagi pavšala, z upoštevanjem 70 odstotkov normiranih odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov), ki ga predstavljate v svojem vprašanju, pozna Avstrija. V drugih državah EU je drugačen in na ravni EU nikakor ni enoten in neposredno primerljiv. Rešitve v posamezni državi upoštevajo lastno velikostno in proizvodno sestavo kmetij, zato sistemov ni mogoče neposredno posnemati. Gotovo pa bi bilo primerno tudi v Sloveniji na neki način ločiti prave tržne kmetije od samozadostnih in ustrezneje rešiti sistem obdavčitve teh dohodkov. Načrtuje se, da se bo tak predlog po potrebi pripravil po uveljavitvi novega sistema ugotavljanja katastrskega dohodka. Ta naj bi namreč slonel na realnejših podatkih o proizvodnji in obsegu zemljišč, zato bo omogočil boljše razlikovanje.

J. Votek

Roman Ratkai, direktor družbe za upravljanje Publikum PDU: »Borze se bodo prej ali slej vrnila na stare nivoje, zato je za dolgoročne vlagatelje zdaj primeren čas za vstop v vzajemne sklade.« Fotografije: L. K.

Nataša Švec, borzna posrednica v Novi KBM: »Med vlagatelji v vrednostne papirje je največ zanimanja za delnice Krke.«

Direktor Pomurske podružnice Nove KBM Boris Cigüt: »Zaradi visokih donosov do leta 2007 se je več vlagalo v vrednostne papirje, lani so se vplačila v vzajemne sklade prepolovila, letos pa predstavljajo le 15 odstotkov vplačil.«

Kje in kako najvarneje naložiti denar?

Pomurci varčujemo v bankah

Po pretresih na svetovnih borzah se je povečalo zanimanje za varčevanje v bankah, vendar tudi povpraševanje po vrednostnih papirjih znova narašča

Nekateri podatki kažejo, da se razmere v svetovnem gospodarstvu izboljšujejo, vendar to še ni zagotovilo, da se bodo kmalu tudi stabilizirale. Svetovna finančna kriza, ki je pustila katastrofalne posledice v realnem sektorju, je v javnost vnesla precej dvomov in negotovosti, zato bo potreben daljši čas, da se bo zaupanje povrnilo in razmere normalizirale.

Vzroki, ki so pripeljali do svetovne finančne krize, so znani. Krizo, ki se je začela v Ameriki, so zakuhali špekulanti. Eni so pri tem pridobili, drugi izgubili. Špekulanti pa niso doma le v Ameriki, imamo jih tudi pri nas. Primer za to so nekateri slovenski tajkuni, ki so v razmeroma kratkem času na račun takšnih in drugačnih špekulacij postali milijonarji. Če smo jih še lani lahko našli na vidnih mestih na seznamu najboljših Slovencev, mnogih od teh danes na seznamu ni več.

Sicer pa si priznamo, da vsi po malem špekuliramo. Tisti, ki so kupovali vrednostne papirje, ko se je njihova cena strmo dvigala, so špekulirali, saj so pričakovali visoke donose. Če so pri tem ostali realni in so v to vlagali le presežke, danes nimajo velikih težav. Res so trenutno veliko izgubili, vendar jim poznavalci borznih trgov svetujejo, da čakajo, saj je vlaganje v vrednostne papirje dolgoročno naložba. V težavah so zdaj tisti, ki so pri teh vlaganjih izgubili kompas in so za nakupe vrednostnih papirjev najemali posojila, ki jih zdaj ne morejo vračati.

Včasih, ko borzni trgi pri nas še niso bili razviti, so imeli ljudje svoje prihranke v bankah. Vendar vsako varčevanje predstavlja določeno tveganje, saj tudi hranilne vloge ne zagotavljajo ohranitve realne vrednosti naloženega denarja. Vendar brez tveganja ni donosov, problem pa je, če tvegamo preveč, saj lahko tudi propademo. Pravijo pa, da je največje tveganje, če ničesar ne tvegamo.

Vse tja do jeseni leta 2007 je močno naraščalo zanimanje za vrednostne papirje, ki so zagotavljali visok donos. Za tiste, ki niso bili ravno poznavalci borznih trgov, je bilo najbolj zanesljivo vlaganje prihrankov v vzajemne sklade. Največje donose so zagotavljale naložbe v delnice posameznih delniških družb, ki pa so bile tudi najbolj tvegane.

Ko je prišlo do zloma finančnega trga, so posledice čutili vsi, ki so

imeli naložbe v vrednostnih papirjih. Po jeseni 2007 so začele njihove vrednosti strmo padati, nekatere so pristale na tretjini, četrtini, petini ali celo desetini njihove najvišje vrednosti. Po izredno visoki rasti, ki je bila napihnjena, je bilo takšen preobrat pričakovati, vendar se ga časovno ni dalo napovedati. Tako je prišlo v lanskem in prvih treh mesecih letošnjega leta do razprodaje delnic na praktično vseh svetovnih borzah in šele spomladi letos so se razmere začele izboljševati.

Delnice znova zanimive

Običajno se potrjuje pravilo, da visoki rasti sledijo padci in obratno, pravi Roman Ratkai, direktor družbe za upravljanje Publikum PDU, kjer sredstva vlagateljev nalagajo v enajst vzajemnih skladov. Tako tudi njihovi skladi v zadnjih mesecih dosegajo nadpovprečno visoke donose, domala vsi (razen sklada Publikum Healthcare) pa imajo v zadnjem šestmesečnem obdobju pozitivne donose, kar je razvidno tudi iz grafikona.

V obdobju strmih padcev tečajev so se vlagatelji oteli delnic, skladov in drugih naložb na kapitalnih trgih in so celo nemalokrat neselektivno razprodajali vse svoje naložbe, v zadnjem času pa spet opažajo povečano zanimanje za naložbe na kapitalne trge in zaradi visokih donosov so vlagatelji spet pripravljani investirati v delnice in vzajemne sklade, ugotavlja Roman Ratkai. Tudi v družbi za upravljanje Publikum PDU beležijo v zadnjih mesecih neto prilive v sklade. Nekoliko se je spremenila sestava naložb vlagateljev, saj so zneski nekoliko nižji v primerjavi s tistimi pred dvema letoma, število vlagateljev pa ostaja primerljivo.

Po Ratkaievih besedah je recesija končana, vsaj tako kažejo makroekonomski podatki. Posledica nadaljevanja politike nizkih obrestnih mer pa bo večje zanimanje za kapitalne trge. Borze se bodo prej ali slej vrnila na stare nivoje, zato je za dolgoročne vlagatelje zdaj primeren čas za vstop v vzajemne sklade. Odsvetujejo pa jim iskanje vročih naložbenih zgodb in iskanje maksimalnega dobička. Portfelj naj si sestavijo tako, da bodo lahko v realnih okvirjih uresničili svoje želje po donosu in obenem imeli dovolj likvidnih sredstev za nepredvidene dogodke, svetuje Ratkai.

Tudi Nataša Švec, borzna posrednica v Novi KBM, je prepričana, da je recesija na kapitalnih trgih

dosegla dno, pričakovanja so pozitivna, vendar je pred nami še leto ali dve nestabilnega obdobja, ko je še pričakovati nihanja gibanja cen vrednostnih papirjev. Močan padec vrednosti je bil po januarju 2008, nekateri so takrat panično razprodajali naložbe, kar je še dodatno prispevalo k zniževanju vrednosti.

marnega pomena. Dejstvo je, da bančne vloge spadajo med najvarnejše in najmanj tvegane naložbe denarja, poleg tega pa je zaupanje varčevalcev v banke kot finančne institucije največje. Že samo ime varne naložbe sporoča, da ob odločitvi za takšno varčevanje ne tvegamo, zato tudi donos ne more biti tako visok, kot če se odločimo za

merljive s tistimi v zahodni Evropi. V celotnem slovenskem bančnem sistemu je bilo ob polletju zbranih več kot 13 milijard evrov prihrankov, Nova KBM ima v tem 14,4-odstotni tržni delež, v obdobju zadnjih desetih let pa so sredstva njihovih varčevalcev rasla z osem- do desetodstotno letno stopnjo. Pravijo, da Slovenci vse več varčujejo v ban-

ču okoli 15 evrov. Da zanimanje za hranilne vloge tudi med Pomurci narašča, potrjuje podatek, da je bilo še lani razmerje med sredstvi gospodarstva in prebivalstva dve proti ena, letos pa je že ena proti ena.

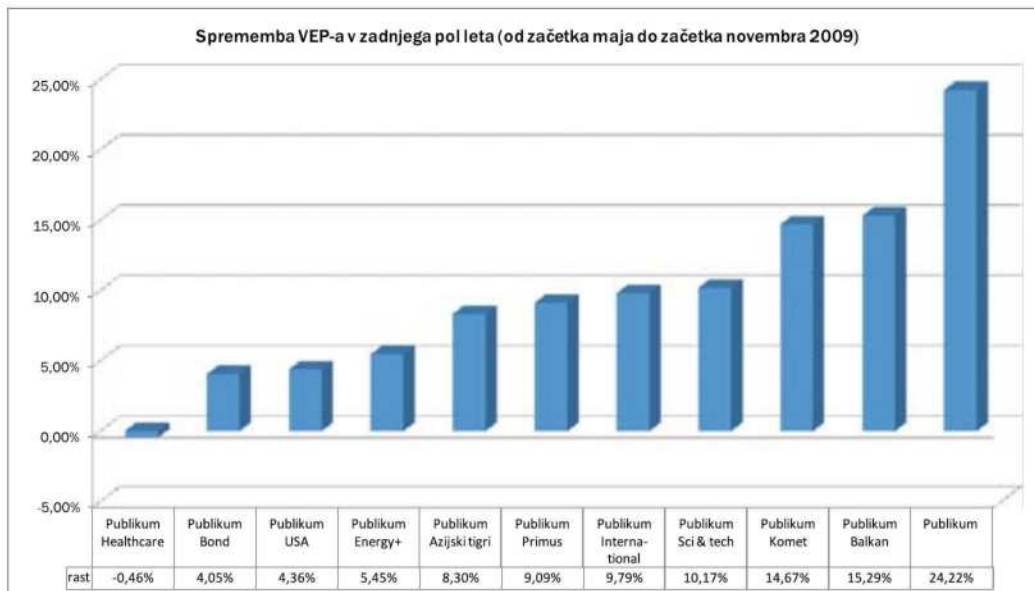
Tudi v Raiffeisen banki predstavljajo vloge prebivalstva pomemben delež v bilančni vsoti. V tej banki se je sicer delež vlog prebivalstva v zadnjih letih nekoliko zmanjšal, kar je posledica večje rasti, predvsem kreditov. Tako je znašal ta delež leta 2005 kar 38 odstotkov, leta 2006 še 29 odstotkov in 2007 le 22 odstotkov. Okrog zadnje vrednosti si nihal tako v letu 2008 kakor tudi v letu 2009.

Opažajo pa, da se v zadnjih letih zanimanje prebivalstva za varčevanje večja. Pri tem se je poleg klasičnih bančnih produktov zelo povečalo zanimanje za varčevanje v vrednostnih papirjih, skladih in življenjskih zavarovanjih. Sicer se stranke še zmeraj raje odločajo za kratkoročna varčevanja, a vse več jih varčuje dolgoročno. V letošnjem letu so podvojili število dolgoročnih varčevanj.

Po podatkih, ki smo jih zbrali v Abanki, vzeti pa so iz polletnih izkazov banke, predstavljajo sredstva fizičnih oseb četrtno vseh virov sredstev. Pravijo, da letos varčevanje prebivalstva narašča, rastejo tako sredstva na vpogled kot kratkoročni in dolgoročni depoziti, največ zanimanja pa je za varčevalne ponudbe z ročnostjo do enega leta.

V SKB imajo celo paletto različnih varčevanj, ki v banki predstavljajo večinski delež v primerjavi z alternativnimi oblikami varčevanja. Med tovrstnimi produkti prevladujejo vezani depoziti različnih ročnosti, sledijo pa varčevanja na varčevalnih računih SKB. Za vezane depozite se odločajo predvsem stranke, ki imajo že privarčevana sredstva in vedo, da denarja določen čas ne bodo potrebovale, medtem ko so imetniki varčevalnih računov tiste stranke, ki želijo v določenem obdobju postopno privarčevati določen znesek. Tako ene kot druge se po končanem varčevanju odločijo za nadaljnje plemenjenje privarčevanih sredstev ali denar porabijo za uresničitev svojih kratkoročno oz. dolgoročno zastavljenih ciljev. Vseskozi se potrjuje tudi dejstvo, da so ssem varčevalcem skupne oz. pomembne bistvene prednosti teh produktov, ki opredeljujejo tudi slovensko mentaliteto, te pa so varnost, zanesljivost in donosnost naložb.

Ludvik Kovač

Razmere se zdaj umirjajo, opazna pa je težnja, da vlagatelji unovčujejo dobičke, saj še vedno niso prepričani, da so se razmere povsem normalizirale. V Novi KBM tržijo Infondove vzajemne sklade, vlaganje v vzajemne sklade pa je tudi varnejše in manj tvegano kot vlaganje v posamezne delnice. Sicer pa je v tem trenutku pri trgovanju z delnicami še vedno največ zanimanja za delnice Krke.

Dobre stare hranilne vloge

Tako kot je včasih naraščalo zanimanje za vlaganje v vrednostne papirje in je upadalo zanimanje za varčevanje v bankah, so razmere trenutno vendarle nekoliko drugačne. Po podatkih, ki smo jih zbrali v nekaterih večjih bankah, ki delujejo tudi v Pomurju, v zadnjih letih spet ugotavljajo povečano zanimanje prebivalstva za hranilne vloge.

Zorica Kerec, direktorica pomurske podružnice Nove Ljubljanske banke, pravi, da varčevalci že ves čas zaupajo njihovi banki, kar potrjuje tudi delež sredstev prebivalstva v bilančni vsoti podružnice NLB v Pomurju. Obseg varčevanja v bančnih vlogah v zadnjih letih še narašča, kar pomeni, da je varčevalcem varnost prihrankov pri-

bolj tvegano naložbo. Trenutna raven obrestnih mer je še vedno stimulaturna, poleg tega pa mu ta, če se varčevalec odloči za varčevanje s fiksno obrestno mero, za pogodbeno dobo omogoča fiksno, vnaprej znan donos.

Skladno s položajem na trgu je največ povpraševanja po naložbah v depozite vseh ročnosti, obseg tega varčevanja pa je s poglobljanjem krize naraščal, zatrjuje Kerec. Večje zanimanje za bančne depozite, ki ga zaznavajo v NLB, je odsev potrebe po varnosti naložb zaradi negotovih razmer in delno tudi realiziranih prodaj na kapitalnih trgih zaradi padcev tečajev. Pravijo celo, da so nekateri varčevalci oz. vlagatelji prav zaradi krize »na novo odkrili« bančne depozite. Vendar te prednosti bančnih depozitov vseskozi obstajajo in so zato obvezna naložba vsakogar, tako v časih borznih vzponov kot v času borznih padcev.

Ne glede na razmere na kapitalnih oziroma finančnih trgih imajo v Skupini NLB stalno na voljo obsežen nabor varčevalno-naložbenih produktov, s katerimi lahko zadovoljijo posamezne skupine varčevalcev, ki varčujejo za različne namene.

V Novi KBM ugotavljajo, da so varčevalne navade Slovencev pri-

kah, ki jim svoja sredstva zaupa kar 43 odstotkov varčevalcev. Pri varčevanju se Slovenci najraje odločajo za klasične oblike namenskega ali rentnega varčevanja v bankah in manj za naložbe v vzajemne sklade in vrednostne papirje.

Pomurska podružnica Nove KBM deluje že od sredine leta 2002, opažanja pri njih pa so podobna kot v celotni skupini Nove KBM, pojanjuje direktor podružnice Boris Cigüt. Ob poslovalnicah v Murski Soboti, Ljutomeru in Lendavi je tu še odsek potrebe za poslovanje z gospodarstvom, prihodnje leto načrtujejo odprtje poslovalnice v Gornji Radgoni, Cigüt pa zatrjuje, da padcev pri hranilnih vlogah nikoli niso opazili. Res je, da se je zaradi visokih donosov do leta 2007 več vlagalo v vrednostne papirje, lani so se vplačila v vzajemne sklade prepolovila, letos pa predstavljajo le 15 odstotkov vplačil. Zato pa je precejšen porast hranilnih vlog prebivalstva, tako kratkoročnih kot dolgoročnih. Pri kratkoročnih znaša porast 20 odstotkov, pri dolgoročnih pa zaradi spodbudnih obrestnih mer kar 30 odstotkov. Kar za 80 odstotkov je poraslo tudi število varčevalcev, pri kratkoročnih hranilnih vlogah se višina depozita giblje od deset do 25 tisoč evrov, pri dolgoročnem varčevanju pa znašajo depoziti v povpre-

Roman Ratkai, direktor družbe za upravljanje Publikum PDU: »Borze se bodo prej ali slej vrnila na stare nivoje, zato je za dolgoročne vlagatelje zdaj primeren čas za vstop v vzajemne sklade.« Fotografije: L. K.

Nataša Švec, borzna posrednica v Novi KBM: »Med vlagatelji v vrednostne papirje je največ zanimanja za delnice Krke.«

Direktor Pomurske podružnice Nove KBM Boris Cigüt: »Zaradi visokih donosov do leta 2007 se je več vlagalo v vrednostne papirje, lani so se vplačila v vzajemne sklade prepolovila, letos pa predstavljajo le 15 odstotkov vplačil.«

Kje in kako najvarneje naložiti denar?

Pomurci varčujemo v bankah

Po pretresih na svetovnih borzah se je povečalo zanimanje za varčevanje v bankah, vendar tudi povpraševanje po vrednostnih papirjih znova narašča

Nekateri podatki kažejo, da se razmere v svetovnem gospodarstvu izboljšujejo, vendar to še ni zagotovilo, da se bodo kmalu tudi stabilizirale. Svetovna finančna kriza, ki je pustila katastrofalne posledice v realnem sektorju, je v javnost vnesla precej dvomov in negotovosti, zato bo potreben daljši čas, da se bo zaupanje povrnilo in razmere normalizirale.

Vzroki, ki so pripeljali do svetovne finančne krize, so znani. Krizo, ki se je začela v Ameriki, so zakuhali špekulanti. Eni so pri tem pridobili, drugi izgubili. Špekulanti pa niso doma le v Ameriki, imamo jih tudi pri nas. Primer za to so nekateri slovenski tajkuni, ki so v razmeroma kratkem času na račun takšnih in drugačnih špekulacij postali milijonarji. Če smo jih še lani lahko našli na vidnih mestih na seznamu najboljših Slovencev, mnogih od teh danes na seznamu ni več.

Sicer pa si priznamo, da vsi po malem špekuliramo. Tisti, ki so kupovali vrednostne papirje, ko se je njihova cena strmo dvigala, so špekulirali, saj so pričakovali visoke donose. Če so pri tem ostali realni in so v to vlagali le presežke, danes nimajo velikih težav. Res so trenutno veliko izgubili, vendar jim poznavalci borznih trgov svetujejo, da čakajo, saj je vlaganje v vrednostne papirje dolgoročno naložba. V težavah so zdaj tisti, ki so pri teh vlaganjih izgubili kompas in so za nakupe vrednostnih papirjev najemali posojila, ki jih zdaj ne morejo vračati.

Včasih, ko borzni trgi pri nas še niso bili razviti, so imeli ljudje svoje prihranke v bankah. Vendar vsako varčevanje predstavlja določeno tveganje, saj tudi hranilne vloge ne zagotavljajo ohranitve realne vrednosti naloženega denarja. Vendar brez tveganja ni donosov, problem pa je, če tvegamo preveč, saj lahko tudi propademo. Pravijo pa, da je največje tveganje, če ničesar ne tvegamo.

Vse tja do jeseni leta 2007 je močno naraščalo zanimanje za vrednostne papirje, ki so zagotavljali visok donos. Za tiste, ki niso bili ravno poznavalci borznih trgov, je bilo najbolj zanesljivo vlaganje prihrankov v vzajemne sklade. Največje donose so zagotavljale naložbe v delnice posameznih delniških družb, ki pa so bile tudi najbolj tvegane.

Ko je prišlo do zloma finančnega trga, so posledice čutili vsi, ki so

imeli naložbe v vrednostnih papirjih. Po jeseni 2007 so začele njihove vrednosti strmo padati, nekatere so pristale na tretjini, četrtini, petini ali celo desetini njihove najvišje vrednosti. Po izredno visoki rasti, ki je bila napihnjena, je bilo takšen preobrat pričakovati, vendar se ga časovno ni dalo napovedati. Tako je prišlo v lanskem in prvih treh mesecih letošnjega leta do razprodaje delnic na praktično vseh svetovnih borzah in šele spomladi letos so se razmere začele izboljševati.

Delnice znova zanimive

Običajno se potrjuje pravilo, da visoki rasti sledijo padci in obratno, pravi Roman Ratkai, direktor družbe za upravljanje Publikum PDU, kjer sredstva vlagateljev nalagajo v enajst vzajemnih skladov. Tako tudi njihovi skladi v zadnjih mesecih dosegajo nadpovprečno visoke donose, domala vsi (razen sklada Publikum Healthcare) pa imajo v zadnjem šestmesečnem obdobju pozitivne donose, kar je razvidno tudi iz grafikona.

V obdobju strmih padcev tečajev so se vlagatelji oteli delnic, skladov in drugih naložb na kapitalnih trgih in so celo nemalokrat neselektivno razprodajali vse svoje naložbe, v zadnjem času pa spet opažajo povečano zanimanje za naložbe na kapitalne trge in zaradi visokih donosov so vlagatelji spet pripravljani investirati v delnice in vzajemne sklade, ugotavlja Roman Ratkai. Tudi v družbi za upravljanje Publikum PDU beležijo v zadnjih mesecih neto prilive v sklade. Nekoliko se je spremenila sestava naložb vlagateljev, saj so zneski nekoliko nižji v primerjavi s tistimi pred dvema letoma, število vlagateljev pa ostaja primerljivo.

Po Ratkaievih besedah je recesija končana, vsaj tako kažejo makroekonomski podatki. Posledica nadaljevanja politike nizkih obrestnih mer pa bo večje zanimanje za kapitalne trge. Borze se bodo prej ali slej vrnila na stare nivoje, zato je za dolgoročne vlagatelje zdaj primeren čas za vstop v vzajemne sklade. Odsvetujejo pa jim iskanje vročih naložbenih zgodb in iskanje maksimalnega dobička. Portfelj naj si sestavijo tako, da bodo lahko v realnih okvirjih uresničili svoje želje po donosu in obenem imeli dovolj likvidnih sredstev za nepredvidene dogodke, svetuje Ratkai.

Tudi Nataša Švec, borzna posrednica v Novi KBM, je prepričana, da je recesija na kapitalnih trgih

dosegla dno, pričakovanja so pozitivna, vendar je pred nami še leto ali dve nestabilnega obdobja, ko je še pričakovati nihanja gibanja cen vrednostnih papirjev. Močan padec vrednosti je bil po januarju 2008, nekateri so takrat panično razprodajali naložbe, kar je še dodatno prispevalo k zniževanju vrednosti.

marnega pomena. Dejstvo je, da bančne vloge spadajo med najvarnejše in najmanj tvegane naložbe denarja, poleg tega pa je zaupanje varčevalcev v banke kot finančne institucije največje. Že samo ime varne naložbe sporoča, da ob odločitvi za takšno varčevanje ne tvegamo, zato tudi donos ne more biti tako visok, kot če se odločimo za

merljive s tistimi v zahodni Evropi. V celotnem slovenskem bančnem sistemu je bilo ob polletju zbranih več kot 13 milijard evrov prihrankov, Nova KBM ima v tem 14,4-odstotni tržni delež, v obdobju zadnjih desetih let pa so sredstva njihovih varčevalcev rasla z osem- do desetodstotno letno stopnjo. Pravijo, da Slovenci vse več varčujejo v ban-

ču okoli 15 evrov. Da zanimanje za hranilne vloge tudi med Pomurci narašča, potrjuje podatek, da je bilo še lani razmerje med sredstvi gospodarstva in prebivalstva dve proti ena, letos pa je že ena proti ena.

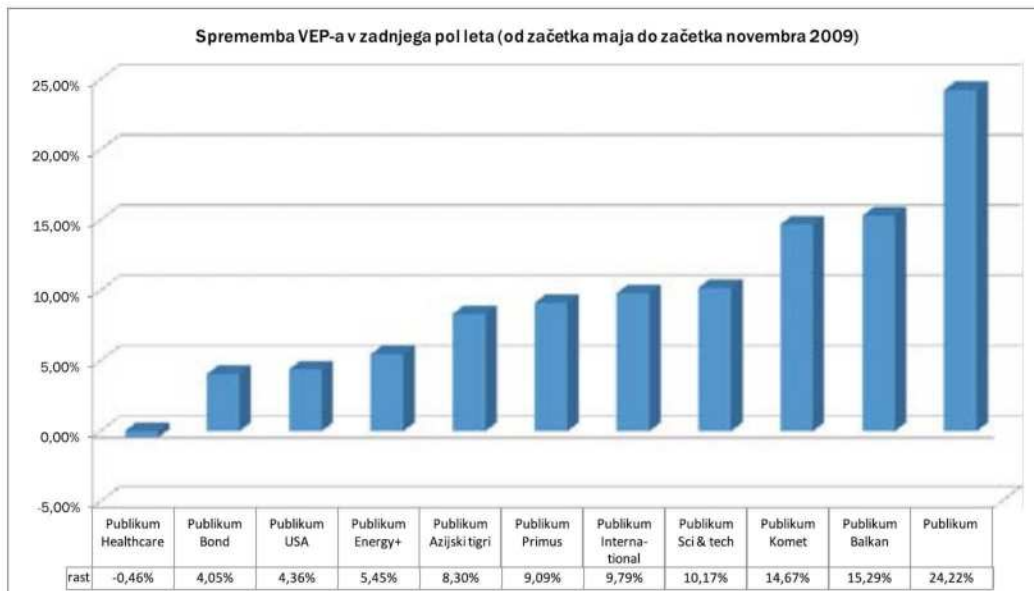
Tudi v Raiffeisen banki predstavljajo vloge prebivalstva pomemben delež v bilančni vsoti. V tej banki se je sicer delež vlog prebivalstva v zadnjih letih nekoliko zmanjšal, kar je posledica večje rasti, predvsem kreditov. Tako je znašal ta delež leta 2005 kar 38 odstotkov, leta 2006 še 29 odstotkov in 2007 le 22 odstotkov. Okrog zadnje vrednosti si nihal tako v letu 2008 kakor tudi v letu 2009.

Opažajo pa, da se v zadnjih letih zanimanje prebivalstva za varčevanje večja. Pri tem se je poleg klasičnih bančnih produktov zelo povečalo zanimanje za varčevanje v vrednostnih papirjih, skladih in življenjskih zavarovanjih. Sicer se stranke še zmeraj raje odločajo za kratkoročna varčevanja, a vse več jih varčuje dolgoročno. V letošnjem letu so podvojili število dolgoročnih varčevanj.

Po podatkih, ki smo jih zbrali v Abanki, vzeti pa so iz polletnih izkazov banke, predstavljajo sredstva fizičnih oseb četrtno vseh virov sredstev. Pravijo, da letos varčevanje prebivalstva narašča, rastejo tako sredstva na vpogled kot kratkoročni in dolgoročni depoziti, največ zanimanja pa je za varčevalne ponudbe z ročnostjo do enega leta.

V SKB imajo celo paletu različnih varčevanj, ki v banki predstavljajo večinski delež v primerjavi z alternativnimi oblikami varčevanja. Med tovrstnimi produkti prevladujejo vezani depoziti različnih ročnosti, sledijo pa varčevanja na varčevalnih računih SKB. Za vezane depozite se odločajo predvsem stranke, ki imajo že privarčevana sredstva in vedo, da denarja določen čas ne bodo potrebovale, medtem ko so imetniki varčevalnih računov tiste stranke, ki želijo v določenem obdobju postopno privarčevati določen znesek. Tako ene kot druge se po končanem varčevanju odločijo za nadaljnje plemenjenje privarčevanih sredstev ali denar porabijo za uresničitev svojih kratkoročno oz. dolgoročno zastavljenih ciljev. Vseskozi se potrjuje tudi dejstvo, da so ssem varčevalcem skupne oz. pomembne bistvene prednosti teh produktov, ki opredeljujejo tudi slovensko mentaliteto, te pa so varnost, zanesljivost in donosnost naložb.

Ludvik Kovač

Razmere se zdaj umirjajo, opazna pa je težnja, da vlagatelji unovčujejo dobičke, saj še vedno niso prepričani, da so se razmere povsem normalizirale. V Novi KBM tržijo Infondove vzajemne sklade, vlaganje v vzajemne sklade pa je tudi varnejše in manj tvegano kot vlaganje v posamezne delnice. Sicer pa je v tem trenutku pri trgovanju z delnicami še vedno največ zanimanja za delnice Krke.

Dobre stare hranilne vloge

Tako kot je včasih naraščalo zanimanje za vlaganje v vrednostne papirje in je upadalo zanimanje za varčevanje v bankah, so razmere trenutno vendarle nekoliko drugačne. Po podatkih, ki smo jih zbrali v nekaterih večjih bankah, ki delujejo tudi v Pomurju, v zadnjih letih spet ugotavljajo povečano zanimanje prebivalstva za hranilne vloge.

Zorica Kerec, direktorica pomurske podružnice Nove Ljubljanske banke, pravi, da varčevalci že ves čas zaupajo njihovi banki, kar potrjuje tudi delež sredstev prebivalstva v bilančni vsoti podružnice NLB v Pomurju. Obseg varčevanja v bančnih vlogah v zadnjih letih še narašča, kar pomeni, da je varčevalcem varnost prihrankov pri-

bolj tvegano naložbo. Trenutna raven obrestnih mer je še vedno stimulaturna, poleg tega pa mu ta, če se varčevalec odloči za varčevanje s fiksno obrestno mero, za pogodbeno dobo omogoča fiksen, vnaprej znan donos.

Skladno s položajem na trgu je največ povpraševanja po naložbah v depozite vseh ročnosti, obseg tega varčevanja pa je s poglobljanjem krize naraščal, zatrjuje Kerec. Večje zanimanje za bančne depozite, ki ga zaznavajo v NLB, je odsev potrebe po varnosti naložb zaradi negotovih razmer in delno tudi realiziranih prodaj na kapitalnih trgih zaradi padcev tečajev. Pravijo celo, da so nekateri varčevalci oz. vlagatelji prav zaradi krize »na novo odkrili« bančne depozite. Vendar te prednosti bančnih depozitov vseskozi obstajajo in so zato obvezna naložba vsakogar, tako v časih borznih vzponov kot v času borznih padcev.

Ne glede na razmere na kapitalnih oziroma finančnih trgih imajo v Skupini NLB stalno na voljo obsežen nabor varčevalno-naložbenih produktov, s katerimi lahko zadovoljijo posamezne skupine varčevalcev, ki varčujejo za različne namene.

V Novi KBM ugotavljajo, da so varčevalne navade Slovencev pri-

kah, ki jim svoja sredstva zaupa kar 43 odstotkov varčevalcev. Pri varčevanju se Slovenci najraje odločajo za klasične oblike namenskega ali rentnega varčevanja v bankah in manj za naložbe v vzajemne sklade in vrednostne papirje.

Pomurska podružnica Nove KBM deluje že od sredine leta 2002, opažanja pri njih pa so podobna kot v celotni skupini Nove KBM, pojanjuje direktor podružnice Boris Cigüt. Ob poslovalnicah v Murski Soboti, Ljutomeru in Lendavi je tu še odsek potrebe za poslovanje z gospodarstvom, prihodnje leto načrtujejo odprtje poslovalnice v Gornji Radgoni, Cigüt pa zatrjuje, da padcev pri hranilnih vlogah nikoli niso opazili. Res je, da se je zaradi visokih donosov do leta 2007 več vlagalo v vrednostne papirje, lani so se vplačila v vzajemne sklade prepolovila, letos pa predstavljajo le 15 odstotkov vplačil. Zato pa je precejšen porast hranilnih vlog prebivalstva, tako kratkoročnih kot dolgoročnih. Pri kratkoročnih znaša porast 20 odstotkov, pri dolgoročnih pa zaradi spodbudnih obrestnih mer kar 30 odstotkov. Kar za 80 odstotkov je poraslo tudi število varčevalcev, pri kratkoročnih hranilnih vlogah se višina depozita giblje od deset do 25 tisoč evrov, pri dolgoročnem varčevanju pa znašajo depoziti v povpre-

Letos je škoda zaradi neurij in moče v Pomurju dosegla več deset milijonov evrov

Ujme pobrale dohodek

Z zavarovanjem posevkov in plodov do večje socialne varnosti
- V zavarovanje vključiti še več kmetijskih površin

S klimatskimi spremembami se spreminjajo tudi vremenske razmere in v zadnjem času smo priča vse pogostejšim ujmam, ki pustošijo v kmetijstvu. Ali so vremenske razmere v resnici posledica klimatskih sprememb ali so zgolj naključne, ostaja vprašanje. Letošnje in lansko leto nam z neurji nista prizanašala, škoda, ki je nastala v kmetijstvu, pa je ogromna. Ob toči, ki je poškodovala in ponekod povsem uničila pridelke, je letos veliko škodo na poljščinah povzročilo še dolgotrajno deževje.

Po podatkih kmetijske svetovalne službe so imeli kmetje (brez delniških družb) v Pomurju z žiti zasejanih 24.145 hektarjev njiv, od tega 17.150 hektarjev pšenice, 5.176 hektarjev ječmena, 640 hektarjev rži, 1.056 hektarjev tritikale, 57 hektarjev pire, 66 hektarjev

ovsa in 2.014 hektarjev oljne ogrščice. Za vse je bila letošnja letina katastrofalna, saj sta tisto, kar je ostalo po toči, pobrala deževje in moča. Po ocenah, ki so jih pripravili v Kmetijsko-gozdarskem zavodu Murska Sobota, znaša škoda zaradi moče na poljščinah skoraj 5,5 milijona evrov, medtem ko je škoda, ki jo je povzročila toča, letos presegla 11 milijonov evrov. Vsi ti podatki veljajo seveda le za žita, dejanska škoda pa je veliko večja, saj je toča povzročila veliko škodo tudi na drugih poljedelskih kulturah in v trajnih nasadih. To navsezadnje potrjuje tudi podatek o izplačanih škodah, ki so jih zavarovancem v Pomurju izplačale zavarovalnice. Izplačila namreč krepko presegajo 15 milijonov evrov, v zavarovanje pa je bilo vključenih le nekaj več kot polovica vseh kmetijskih pridelkov in plodov, kar je sicer več kot v prejšnjih letih, vendar še ve-

dno premalo.

Na območju Pomurja je bilo letos v zavarovanje vključenih okoli 35 tisoč hektarjev kmetijskih površin, kar potrjuje, da se pridelovalci vendarle začnejo zavedati pomena zavarovanja, saj si ob nastanku škode le tako lahko zagotovijo socialno varnost. V Pomurju ostaja na področju kmetijskega zavarovanja vodilna Zavarovalnica Triglav, pri kateri pomurski pridelovalci zavarujejo večino pridelkov in plodov. Po obsegu zavarovanja ji sledita zavarovalnica Adriatic - Slovenica in Zavarovalnica Maribor, v vseh pa letos beležijo povečano zanimanje za zavarovanje.

V pomurski območni enoti Zavarovalnice Triglav so pridelovalci letos zavarovali 32.500 hektarjev kmetijskih pridelkov in plodov, zanimanje za zavarovanje pa v zadnjih letih narašča. Na to precej vpliva subvencija, ki jo k zavarovalni premiji prispeva država. Kot nam je povedala Jožica Caf, pa iz izkušnje vedo, da se po vsakem večjem neurju in škodah zanimanje za zavarovanje v naslednjem letu povečala. Tako v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 niso zabeležili večjega porasta zavarovanja, letos pa se je obseg zavarovanj v primerjavi z lani povečal za petino, vzrok za povečanje pa je škoda, ki jo je lani v kmetijstvu povzročila toča. V Triglavovi pomurski območni enoti so letos z zavarovanjem posevkov in plodov zbrali 2,4 milijona evrov zavarovalne premije (polovico tega zneska je pokrila država), za poplačilo škode pa so namenili kar 13 milijonov evrov. Neurje s točo je povzročilo največ škodo na strnih žitih, bučah in sadju, saj so bile te kulture ob toči v najbolj občutljivem stanju. Zavarovalnica Triglav je dala vsem zavarovancem deset odstotkov dodatnega skupinskega popusta in možnost plačila zavarovalne premije v dveh obrokih, 20 odstotkov so plačali ob sklenitvi zavarovanja, 80 odstotkov pa septembra.

V zavarovalnici Adriatic - Slovenica opažajo, da se je število polic za zavarovanje posevkov in plodov v primerjavi z lanskim letom skoraj podvojilo. Poleg povečanja obsega zavarovanih površin so se zavarovanci odločali tudi za višjo kakovost zavarovanj, saj so svoje posevke, nasade in plodove zavarovali pred več nevarnostmi in za višje zavarovalne vsote kot v lanskem letu. Direktorica poslovne enote v Murski Soboti Milena Grah nam je povedala, da pri zavarovanju posevkov in plodov tudi letos beležijo negativne škodni rezultat, ta pa je na območju celotne zavarovalnice najslabši prav v Pomurju, kjer so izplačane škode kar nekajkrat presegle višino zbrane plačane zavarovalne premije. Med zavarovanimi kulturami imajo vodilno mesto žita in krmne rastline, na enoto površine pa so bile največje škode v sadovnjakih in vinogradih. Pomurski pridelovalci so letos v tej zavarovalnici zavarovali 2.800 hektarjev posevkov in plodov, zavarovalne premije so znašale 160 tisoč evrov, medtem ko so za poplačilo škode letos namenili kar 750 tisoč evrov.

Po besedah direktorice Milene Grah se je letos zanimanje za zavarovanje posevkov in plodov povečalo zaradi lanskoletne toče, precej pa je k temu prispevalo tudi sofinanciranje zavarovalne premije, ki se je z lanskimi 40 letos povečala na 50 odstotkov. Pri Zavarovalnici Maribor so pomurski pridelovalci letos zavarovali 827 hektarjev posevkov in plodov, zavarovalne premije so nekoliko presegle 50 tisoč evrov, za skoraj petnajstkrat višja pa je bila izplačana škoda, saj so zanj v Pomurju izplačali skoraj 722 tisoč evrov. Tudi v Zavarovalnici Maribor ugotavljajo, da so k večjemu zanimanju za zavarovanje ob državnem subvencioniranju zavarovalnih premij največ prispevala neurja, ki so v preteklih letih v kmetijstvu povzročila veliko škodo. K večjemu vključenju v zavarovanje pa je prispevalo tudi dejstvo, da država ne izplačuje več odškodnin za poškodovane posevke in plodove, ki jih je možno zavarovati pri zavarovalnicah.

Ludvik Kovač

Toča uničuje pridelke in ogroža socialno varnost pridelovalcev. Ena od rešitev je zavarovanje posevkov in plodov. Foto: L. K.

Podelitev certifikatov nacionalne poklicne kvalifikacije

Za bogatitev ponudbe slovenskih kmetij

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije je na priložnostni slovesnosti podelila certifikate kar 139 kandidatom, ki so si pridobili nacionalno poklicno kvalifikacijo za predelavo mesa, mleka in sadja ter izdelavo kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način ter vinogradništvo in živinorejo.

Med tokratnimi prejemniki je veliko mladih prevzemnikov kmetij, ki sta jim izobrazba iz kmetijske smeri ali ustreznost nacionalna poklicna kvalifikacija pogoj za prevzem kmetije. Družba vedno več vlaga v znanje, tudi na področju kmetijstva, znanje, ki ga kmetje pridobijo z nacionalno poklicno kvalifikacijo, pa pomeni priložnost in dodano vrednost, ki jo kmetje lahko izkoristijo med krizo. Predsednik KGZS Ciril Smrkolj je ob tej priložnosti poudaril pomen znanja ter izobraževanja kmetov za ohranjanje in nadaljnji razvoj podeželja. Da se znanje povečuje, priča predvsem rast kakovostno pridelane in predelane hrane. »Ponosni sem predvsem na pridelitev Dobrote slovenskih kmetij, ki vsako leto poteka na Ptuj, kjer se pokaže kakovost izdelkov s slovenskih kmetij. Te pa ni brez nenehne iskanja novih znanj. Takšne razstave in pogovori s kmeti kažejo, da kulinarične značilnosti slovenskega podeželja in drugi izdelki podeželske tradicije, kot so na primer pletene košare, še živijo med nami. Mlade kmetice še vedno znajo pripraviti marsikatero dobroto po receptih svojih babic, kar je pohvalno,« je dejal Smrkolj.

L. K.

Letošnji dobitniki certifikatov nacionalne poklicne kvalifikacije. Foto: KGZ

10. jubilejno pomursko ocenjevanje medu

Šampion ocenjevanja akacijev med Janeza Ficka

Podelili 30 zlatih, 24 srebrnih in 17 bronastih plaket

Šampion ocenjevanja je postal akacijev med čebelarja Janeza Ficka iz Puconec (v sredini). Za ta uspeh so mu čestitali (od leve): predsednik ČZDP dr. Stanko Kapun, mag. Lidija Matavž, medena kraljica pomurskih čebelarjev Nataša Bukovec in Franc Režonja, direktor KGZ Murska Sobota. Foto: A. G.

Čebelarstva zveza društev Pomurja (ČZDP), ki trenutno združuje 23 društev s 573 člani, ki čebelarijo s 15.600 čebeljami družinami in na leto pridelajo od 200 do 300 ton medu, kar je desetina vsega v Sloveniji, je bila tudi letos organizatorica pomurskega ocenjevanja medu. 54 čebelarjev - tudi iz drugih predelov Slovenije in Avstrije - je prineslo v ocenitev 86 vzorcev medu, kar je sicer precej več kot lani, a skoraj enkrat manj kot v rekordnem letu 2006, ko so 103 čebelarji na ocenjevanje prinesli kar 180 vzorcev. Prav to leto čebelarji ocenjujejo kot eno najugodnejših doslej.

Manjše število vzorcev je nekoliko razumljivo, saj so pašne razmere v čebelarstvu vse slabše, pa tudi pašna obdobja so iz leta v leto krajša. Kot opaža predsednica ocenjevalne komisije mag. Lidija Matavž (Nacionalni veterinarski inštitut, enota Murska Sobota), se pašne razmere zaradi bujne vegetacije spomladi razvijajo in pojavljajo istočasno in leto 2009 z obilico neurij in dežja je bilo v tej smeri specifično. »V takih razmerah je seveda težko pridobivati zares čist sortni med. Vendar se čebelarji maksimalno trudijo.«

Čeprav na letošnjem ocenjevanju zaradi neustrezne sortnosti in oznak ali drugih kemičnih sestavin komisija ni izločila nobenega vzorca, so bile razmere za pridobivanje čistega sortnega medu akacije zaradi hkratnega medenja oljne ogrščice neugodne.

Sicer pa je bilo od že omenjenih 86 vzorcev na ocenjevanju največ medu akacije (37), sledijo vzorci cvetličnega (21), gozdnega (10), kostanjevega (8) in lipovega medu (6). Ajdovega, javorjevega in smrekovega medu je bilo tokrat le za vzorec.

Na slovesni podelitvi na Biotehniški šoli Rakičan so podelili 30 zlatih plaket, 24 vzorcev medu je bilo nagrajenih s srebrno in 17 z bronasto plaketo. Preostali so prejeli zahvale.

Najvišjo oceno na ocenjevanju in s tem tudi naziv šampiona je prejel za 30,85 točke (od 32 možnih) za akacijev med Janez Ficka iz Puconec. Najvišje ocene za posamezne sorte medu, ki so prejele zlate plakete: cvetlični med - Milan Horvat (Murska Sobota), kostanjev med - Štefan Šemen (Lipa), gozdni med - S. U. E. Rechling (Avstrija), lipov med - Feliks Kerec (Apače), ajdov med - Franc Bencak (Murska Sobota) in javorjev med - Ivan Rop (Gornji Grad).

A. G.

Izobraževanje kmetovalcev

04. 12. 2009: dvorana Kmetijske zadruge Martjanci, Martjanci 18, ob 9.00, KOP - navzkrižna skladnost - predavanje, Predstavitev zahtev standarda za identifikacijo in registracijo živali na praktičnih primerih, Predstavitev zahtev standarda za fitofarmaceutska sredstva in dobre kmetijske in okoljske pogoje, Predstavitev tehnoloških rešitev za prilagoditev zahtevam navzkrižne skladnosti - standard za dobro počutje živali.

09. 12. 2009: dvorana Občine Turnišče ob 9.00, KOP - navzkrižna skladnost - predavanje, Predstavitev zahtev standarda za identifikacijo in registracijo živali na praktičnih primerih, Predstavitev zahtev standarda za fitofarmaceutska sredstva ter dobre kmetijske in okoljske pogoje, Predstavitev tehnoloških rešitev za prilagoditev zahtevam navzkrižne skladnosti - standard za dobro počutje živali.

10. 12. 2009: Kulturni dom Grad, občinska dvorana, 9.00, KOP - navzkrižna skladnost - predavanje, Predstavitev zahtev standarda za identifikacijo in registracijo živali na praktičnih primerih, Predstavitev zahtev standarda za fitofarmaceutska sredstva ter dobre kmetijske in okoljske pogoje, Predstavitev tehnoloških rešitev za prilagoditev zahtevam navzkrižne skladnosti - standard za dobro počutje živali.

Na koncertu dvojčic Sare in Teje je bilo veliko glasbenih gostov. Foto: J. G.

Humanitarni koncert v Lendavi

Zarja posvetila otrokom

Društvo za pomoč v stiski Zarja Lendava je organiziralo v lendavski gledališki in koncertni dvorani humanitarni koncert. Zbrani denar bodo namenili otrokom s posebnimi potrebami na Dvojezični osnovni šoli II Lendava.

Zbrane na koncertu je nagovorila varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek Travnik, ki je poudarila pomen dejavnosti takšnih društev, kot sta Žarek upanja iz Ljubljane, ki je prav tako sodeloval na prireditvi, ter organizatorjev, društva Zarja iz Lendave, pri boju proti odvisnosti in za pomoč ljudem v stiski. Obiskovalci prireditve so prisluhnili koncertu štirinajstletnih dvojčic Sare in Teje iz Maribora. Ti sta povedali, da sta se odločili za koncert, da bi pomagali svojim vrstnikom na poti do lepega in srečnega otroštva. Pred nedavnim sta izdali zgoščenko z osmimi skladbami, na kateri je tudi skladba Zarja. Ob glasbi so člani društva Žarek upanja iz Ljubljane uprizorili gledališko predstavo Toneta Partljiča Edina Zala. Na koncertu so kot gostje nastopili tudi glasbeniki: Darko Kegl, Mala Langa, Tamburaši Hrvaškega kulturnega društva Pomurje, Melita Pleteršek, Vedran Franc Husar in drugi.

Društvo Zarja Lendava je bilo ustanovljeno pred dvema letoma z namenom, da pomaga zdravljenim alkoholikom na poti abstinence. Društvo organizira predavanja, izlete, družabna srečanja pa tudi humanitarno pomoč tistim, ki so pomoči potrebni, predvsem otrokom.

Jože Gabor

Prireditev škofijske Karitas na Tišini

Dobrota poklicala mladega invalida

V osnovni šoli na Tišini je minulo nedeljo Škofijska karitas Murska Sobota pripravila dobrodelno prireditev Klic dobrote, s katero se je sklenil letošnji teden Karitas, ki je potekal pod geslom Kruh za življenje.

Klicu solidarnosti s pomoči potrebnimi so se odzvali številni domačini in obiskovalci iz drugih krajev, ki so napolnili šolsko telovadnico in velikodušno darovali prostovoljne prispevke za nakup invalidskega pripomočka, s katerim bi olajšali življenje mlademu invalidu Janezu Bežanu s Petanjec. Z dobrimi tri tisoč evri, kolikor se je nabralo prostovoljnih darov, so obiskovalci potrdili, da znajo Pomurci tudi v kriznih razmerah prisluhniti stiskam drugih. O tej pregovorni dobroti pomurskega človeka, ki daje od obilja in pomanjkanja, je na prireditvi govoril tudi dosedanja murskosoboški škof in predsednik Slovenske karitas dr. Marjan Turnšek, ki je v svojem nagovoru poudaril, da klic dobrote ne poziva samo k

darovanju za ljudi v stiski, ampak tudi k bolj pravični razdelitvi dobrin med ljudmi.

V bogatem kulturnem programu, pri katerem so sodelovali predstavniki župnijskih Karitas iz celotne murskosoboške škofije,

je občinstvo lahko prisluhnilo dekliški pevski skupini iz Bakovec, učencem Glasbene šole Beltinci, pevcem in igralcem s Cankove, recitalu Štefke Bohar od Grada, pevskega zboru Mavrica OŠ Tišina, učencem OŠ Kuzma, ljudskim

pevcem od Male Nedelje, zboru Sebeščanski Emanuel iz Pečarovec, Niki in Janezu Zorjanu s Petanjec, pevski skupini Prekmurci in vokalno-instrumentalni skupini iz Murske Sobotice.

P. K.

Škofijski Klic dobrote tradicionalno postreže s številnimi nastopi ustvarjalcev iz vsega Pomurja, med njimi so bili letos pevci Sebeščanskega Emanuela iz Pečarovec. Foto: R. M.

Dobrodelnost v Puconcih ne pozna meja

Koncert za sirote brez mame

Zveza kulturnih in turističnih društev Občine Puconci je priredila v sodelovanju z domačim razvojnim zavodom minuli četrtek v puconski kulturni dvorani tradicionalni dobrodelni koncert Pesem za svetli trenutek. Predsednik zveze Jožef Riptuper je poudaril, da je to že peto leto, odkar poteka ta dobrodelna akcija.

Tokrat je bila namenjena štirinajstletni Ines, dvanajstletni Brigiti in devetletnemu Leonardu Miklavcu iz Puconec, ki so pred nedavnim izgubili mamo. Zbrana sredstva bodo uporabljena za nakup osnovnih življenjskih potrebščin in za možnost njihovega letovanja. Tudi tokrat se je izka-

Učenci Osnovne šole Puconci vsako leto sodelujejo na dobrodelnem koncertu. Foto: T. K.

zalo, da se v Občini Puconci kar tare ljudi, ki so pripravljene pomagati, saj je bila kulturna dvorana tudi s svojim balkonom premajhna za vse obiskovalce.

Pomagali so tudi številni izvajalci, med njimi učenci Osnovne šole Puconci, ansambli Blue Planet, Klapovūhi in Sever, duo Klavdija Vrečič in Martina Žerdin ter pevci Drago Jošar, Vedran Franc Husar in Dušan Horvat Vajta. S koncem prireditve pa še ni bilo konec dobrodelne akcije, saj je prostovoljne prispevke še vedno mogoče nakazati na posebni račun SI56 0234 0025 8269 576 s pripisom Pomoč otrokom brez mame.

T. K.

Foto: N. J.

Tek čez most harmonije se imenuje tradicionalna prireditev, ki so jo v nedeljo popoldne, 22. novembra, družno izvedli prebivalci na slovenski in avstrijski strani mejne reke Kučnice. Občina Cankova in Občina Klösch na pobudo Tine Berčič vsako leto organizirata tek za mir na svetu, ki se ga udeležijo športniki in osnovošolci iz obmejnih vasi. Ko so se v nedeljo tekači z avstrijske in slovenske strani srečali na mostu Gerlinci & Pöltzen, so v zrak izpustili golobe, ki simbolizirajo mir.

B. B. P.

Jubilanti radgonske župnije

V cerkvi svetega Petra v Gornji Radgoni so se srečali zakonski pari, ki so se tu poročili in letos praznujejo okrogel zakonski jubilej. Srečanja se je udeležilo 33 parov, med njimi zlatoporočenci Nežika in Franc Golob iz Noričkega Vrha, Marija in Franc Jančar iz Lastomerec, Draga in Rudi Korošec iz Gornje

Radgone ter Marija in Franc Prajndl iz Lomanoš, ki sta v zakonu že 55 let. Jubilate sta med slovesno mašo, ki jo je daroval radgonski župnik Franc Hozjan, nagovorila zakonca Lea in Branko Hofman, ki sta jih opomnila, da se je treba za zakon večkrat zahvaliti, skupaj pa so tudi obnovili poročno zaobljube in se na koncu zadržali še ob prigrizku.

Fr. Kl.

Foto: L. K.

Miklavžev pohod po Selu

Miklavžev pohod po Selu in čudoviti gorički pokrajini postaja tradicionalen, saj privablja iz leta v leto več pohodnikov. Letošnjega, ki je bil četrti po vrsti, se je udeležilo več kot 65 pohodnikov z vseh koncev Pomurja, na več kot osem kilometrov dolgi poti pa so si udeleženci ogledali zanimivosti tega dela Goričkega. Od vaško-gasilskega doma v Selu so odšli do najsta-

rejše stavbe v Pomurju, znamenite romanske rotunde iz 13. stoletja, nadaljevali pot po geografski učni poti Selo čez Makotrov breg do Časarjevega mlina v Berkovcih ter se skozi Ratkovce in Fokovce vrnili k vaško-gasilskemu domu. Organizator pohoda Športno društvo NK Rotunda je za vse udeležence pripravil topel obrok, z domačimi dobrotami in osvežilnimi napitki pa so se okrepčali tudi med pohodom.

Ludvik Kovač

Obetavna modna oblikovalka Doris Smodiš V večerne obleke ujela dišave

Ji bo drugo mesto na oblikovalskem natečaju odprlo vrata?

V obdobju, ko je cvetela Murina proizvodnja, se mladim modnim oblikovalcem ni bilo težko uveljaviti v majhnem Pomurju, saj je bilo v tekstilnem velikanu vedno dovolj izzivov in prostora za domače ustvarjalce mode. Da se je od takrat v Muri dosti spremenilo, je splošno znano, da je iskanje zaposlitve v modnem svetu postalo prava loterija, pa še zla-

ka, in še čaka, da ji bo uspelo.

Priložnost, da se izkaže s svojo ustvarjalnostjo in idejami, je nedavno lepo izkoristila na natečaju za mlade obetavne oblikovalce, ki ga je v sodelovanju z

Muro, Muro EHM in Pomurskim tehnološkim parkom razpisal inovacijsko-dizajnerski center Modeus, da bi privabil mlade, ki želijo spoznati modno industrijo in sooblikovati podobo novih Murinih kolekcij. Med kandidati

danjih stvari. Prav tako je imela poseben razlog, da se je med tremi razpisanimi temami, poslovna, mestna in večerna oblačila, odločila za slednja, saj so ta njena strast.

»Zdi se mi, da lahko pri obliko-

tisk na sprednjem in zadnjem delu obleke

listi iz grež svile

našita roža na majhnem rokavu

gladki svileni pas

šantung svila

sti dobro ve diplomirana inženirka oblikovalka tekstilij in oblačil Doris Smodiš iz Šalamenec, ki se je pred tremi leti z diplomom Naravoslovnotehniške fakultete vrnila iz Ljubljane, da si tu poišče delo kot modna oblikoval-

Kreacija z natečaja, ki jo je navdihnila Chanelova večna dišava No 5.

Doris Smodiš: »Vedno več tukajšnjih žensk si želi unikatnih oblačil, narejenih po njihovem okusu in merah.« Foto: P. K.

iz vse Slovenije je bila Doris Smodiš druga, s čimer si je za nagrado prislužila sodelovanje pri nastanku ene izmed kolekcij, ki jih bodo izdelali v Murini Evropski hiši mode, hkrati pa bodo po njenih skicah naredili dva modna izdelka, ki bosta najverjetneje postavljena tudi v Murino trgovino.

Na natečaju je uspela s kolekcijo maturantskih oblek, ene moške in petih ženskih, za katere je navdih - nekoliko presenetljivo - našla v parfumi. »Idejna zasnova za obleko so mi bili njihovi različni vonji,« je razložila, »denimo Chanelova petica izžareva klasičnost, večnost, eleganco in temu primerna je morala biti kreacija.« Da si je za inspiracijo izbrala prav dišave, ni naključje, saj je njena trenutna služba delo v parfumeriji, pa tudi drugače zamisli vedno črpa iz vsake

vanju večernih oblek najbolj pokaže svojo ustvarjalnost, pa tudi lepo je opazovati ljudi, ker najbolj zažarijo v tej garderobi,« je povedala.

Z ustvarjanjem oblek za posebne priložnosti ima že precej izkušenj, največkrat jo prijateljice poprosijo, da jim skicira in nato ob pomoči sorodnice tudi sešije kakšno večerno obleko, oblekla pa je že tudi nekaj nevest. Kot opazila, si vedno več tukajšnjih žensk želi unikatnih oblačil, dočela narejenih po njihovem okusu in merah, zato svojo perspektivo modne oblikovalke kljub krizi, ki vlada v tekstilni panogi, vidi v domačem Prekmurju. Pa tudi predolgo - že od srednje šole - sledi želji, da bi se ukvarjala z modnim oblikovanjem, in svojim sanjam se ne namerava odpovedati kar tako.

Petra Kranjec

Zlatoporočenca Jurkovič

Petdeset let skupnega življenja sta te dni praznovala Angela, rojena leta 1939, in tri leta starejši Jožef Jurkovič iz Ljutomera. Zlatega jubileja sta se veselila z najbližjimi svojci, ki so se zbrali na druženju in jima zaželeli še veliko zdravih skupnih let, Angela pa je ob tej priložnosti razrezala tudi torto za 70. rojstni dan. Jubilatoma sta se v zakonu rodila hčerka in sin, sta pa tudi ponosna babica in dedek eni vnukinji in trem vnukom.

D. I.

Foto: D. D.

Pomurski Hrvati pripravili Hrvatski bal

Hrvaško kulturno društvo Pomurje, ki ima sedež v Lendavi, je pripravilo v soboto v restavraciji hotela Lipa v Lendavi četrtič osrednjo letno kulturno-zabavno prireditev društva Hrvatski bal. Na prireditvi so se tudi tokrat predstavili s hrvaško kulturo, glasbo in gastronomijo, osrednjo pozornost pri tem pa so letos posvetili Slavoniji.

Srečanje so se udeležili tudi župani in predstavniki Medžimurske županije ter sosednjih hrvaških občin Mursko Središče, Čakovec, Prelog in drugih. Župan občine Lendava Anton Balažek je društvu predal ključke prostorov v Glavni ulici 28 v Lendavi, ki ga bodo člani društva uporabljali za svoje dejavnosti. Društvene prostore so pomenovali Hrvatski dom. Druženje je popestrila glasba tamburašev Slavonija band, ki so nastopili s slavonsko glasbo in ljudsko glasbo drugih hrvaških pokrajin.

J. G.

Foto: M. V.

Adventni venčki za dober namen

V lendavski župnijski Karitas že vrsto let v predbožičnem času poskrbijo za izdelavo adventnih venčkov. Letos so jih spletli kar 300, ki so jih nato prodali župljanom in s tem dobili sredstva za pomoč družinam v stiski in brezposelnim. Do konca leta načrtujejo še eno odmevno akcijo, dobrodelni

božični koncert, ki bo 27. decembra ob 14. uri v župnijski cerkvi sv. Katarine v Lendavi. V sodelovanju s pevskim zborom Vox Varietas iz sosednje Madžarske, šolskim pevskim zborom, domačim mešanim cerkvenim pevskim zborom in otroško skupino bo 24 članic lendavske Karitas pripravilo srečanje za vse, ki želijo najlepši čas v letu izkoristiti tudi za to, da naredijo kaj dobrega zase in za svoje bližnje.

M. V.

Foto: N. J.

Nova pevska zvezda?

Katarina Kikec je ime, ki ga bomo v Pomurju v prihodnje najbrž večkrat slišali, saj je mlada študentka slovenščine iz Motovilec posnela svojo prvo skladbo, s katero želi osvojiti radijske postaje, prisluhnete pa ji že lahko na spletnem portalu Youtube. Njen pevski prvenec ima naslov Brez tebe in je živahna popskladba, posneta v studiu Platin v Mariboru, pri nastanku pesmi pa sta kot avtorja glasbe, aranžmaja in besedila sodelovala

glasbenika Simon Gomilšek in Diana Lečnik, znana kot Duo Platin. Čeprav Katarina šele stopa na pevsko pot, si je nekaj glasbenih izkušenj nabrala že v različnih zborih, štiri leta se je učila igrati klavir in solo petje na glasbeni šoli.

V upanju, da se bo njena prva popevka prijela med poslušalci, pripravljata tudi videospot, prav tako pa se pogovarja o skupnih nastopih s skupino Blue planet, tako da jo boste morda že kmalu ujeli tudi na kakšnem odru.

P. K.

Ljudska glasba na gorički zemlji

Lajkoši se radi potepajo

Številni pevci in godci pričajo o čutenju in doživljanju skozi zgodovino – Gorički lajkoši se potepajo dvakrat tedensko

Ljudska glasba je tudi na Goričkem vedno spremljala ljudi v njihovem vsakdanjiku in prazniku ter bila odsev njihovega čutenja in doživljanja okolice.

Med tistimi, ki uspešno ohranjajo ljudsko izročilo hribovite pokrajine na severu Prekmurja, je tudi Kulturno društvo godcev in pevcev Gorički lajkoši. Ti so v soboto petič organizirali prireditev z naslovom Zapojmo in zaigramo na gorički zemlji, na kateri so ob ljudskih godcih in pevcih z Goričkega sodelovali še sorodni glasbeniki in ljudski pevci z drugih območij Slovenije. Skozi glasbo in besedo so obiskovalci prireditve doživljali pripovedi o ljudeh, ki so živeli nekoč, in s tem se je tudi potrjevalo, da so enaki občutki ob doživljanju sveta tudi danes. Življenje se je vedno skozi glasbo predstavljalo v veselju, žalosti in bolečini, nastopajoči pa so se odločili, da bodo tokrat predstavili v svojih nastopih več veselih prazničnih življenja.

Večer ljudske glasbe z naslovom Zapojmo in zaigramo na gorički zemlji, ki je postal že pravi festival ljudskih godcev in pevcev, je potekal v polni dvorani vaško-gasilskega doma v Križevcih. Ob Goričkih lajkoših so nastopili še Ljudski pevci in godci Stari prijatelji iz Kicarja, Ljudske pevke Zveze Slovencev na Madžarskem, Ljudski pevci Prijatelji, Žlahtna kapljica – KD Dolina, Mešani pevski zbor iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu in Ljudske pevke Lastovke iz Mislinjske Dobrave. Kot gosta sta s popularnimi skladbami nastopila Drago Jošar in Vedran Franc Husar.

Obiskovalce in nastopajoče na prireditvi je pozdravil župan Občine Gornji Petrovci, v kateri imajo sedež lajkoši, Franc Šlihthuber, program pa je povezoval Vlado Pejčič. Gorički lajkoši, katerih člani(ce) so Darinka, Adrijana, Brigita, Branko, Stanko in Lajči, so povedali, da jih veseli, da na svojih nastopih navdušujejo staro in mlado. Njihova po-

Gorički lajkoši imajo letno okrog sto nastopov.

Najprijetneje je nastopati pred domačim občinstvom.

Goričko ljudsko glasbo so zastopali tudi člani Žlahtne kapljice iz KD Dolina.

Obiskovalci so napolnili dvorano v Križevcih.

Mešani pevski zbor iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu

Stanko Črno: »Naš cilj je ohraniti ljudsko glasbeno izročilo Goričkega.«

in pojemo. Izdali smo tudi zgoščenko, pripravljamo pa še izdajo ene. Letos smo imeli že okrog devetdeset nastopov, lani okrog sto, kar pomeni, da smo dejansko po dvakrat na teden nastopali, torej bi se lahko reklo, da smo res pravi lajkoši. Naslednje leto bomo igrali in peli v Romuniji.«

Nastopajo tudi v pomurskih termah in zdraviliščih, v Termah 3000, Radencih in Banovcih, kjer jim gostje hotelov in drugi obiskovalci prav tako z zanimanjem prisluhnejo. Pravijo pa, da jim največ pomeni veselje do petja in igranja, pa tudi druženje članov, ki so pravi prijatelji, veliko prijateljev pa so spoznali tudi ob nastopih. Med njimi so tudi ti, ki so jih gostili v Križevcih in katerim bodo obisk vrnilo in nastopili v njihovih krajih.

Jože Gabor

sebnost so instrumenti. Ob harmoniki in bobnih so to predmeti, ki so jih nekoč uporabljali pri kmečkih opravilih in v gospodinjstvu, kot so kosa, ki je ob igranju uporabna tudi za košnje trave, pa tudi ribež, lončen bas, grablje in podobno.

Lajkoši radi pohajkujejo po Porabju

Glasbeni vodja Goričkih lajkošev, ki tudi igra na harmoniko, Stanko Črno je povedal, da so skupino ustanovili leta 2003, z leti pa se je njihovo ime lajkoši, kar pomeni potepuh, pohajkovelec, tudi potrdilo, saj imajo letno okrog sto nastopov: »Zelo dobro sodelujemo s sorodnimi pevci in godci vse od Porabja do Grosuplje. Večkrat smo nastopali tudi v Avstriji, pogosto pa smo gostje na prireditvah v Porabju, saj zelo dobro sodelujemo tudi s Porabskimi Slovenci, ki so tudi tokrat zaradi boleznih v skupini niso mogli udeležiti pevci in godci iz Avstrije.«

Naš cilj je ohraniti ljudsko glasbeno izročilo Goričkega, zaigramo in zapojemo pa tudi pesmi iz preostalega dela Prekmurja. Največ seveda nastopamo po Goričkem in v naši občini, zaradi našega nastopa s posebnimi instrumenti pa smo zanimivi povsod, kjer igramo

Marsikaj se lahko uporabi za ustvarjanje zvokov in glasbe.

Ljudske pevke Zveze Slovencev na Madžarskem so vedno dobrodošle gostje.

Ljudski pevci in godci Stari prijatelji iz Kicarja pri Ptujju

Predavanje načelnika generalštaba Slovenske vojske Alojza Šteinerja Več Pomurcev v Afganistanu?

Prvi slovenski vojak je dejal, da je vojska, ki nima denarja, slaba vojska

Načelnik generalštaba Slovenske vojske (SV) Radgona Alojz Šteiner je predaval ljutomerskim članom Zveze slovenskih častnikov in tamkajšnjim veteranom vojne za Slovenijo. »V Afganistanu moramo biti poleg, drugega potni. Če si v nekem zavezništvu, si na ta način kredibilen,« je bil poudarek nastopa generalmajorja.

Šteiner je govoril odkrito: »Zavezništvo ni najbolj zadovoljno, ker je prioriteta slovenskih vojaških misij Zahodni Balkan.« Statistika namreč kaže, da smo po številu vojakov v misiji v nemirnem

Afganistanu na koncu razpredelnice. Opozoril je, da se lahko kmalu srečamo s prvo žrtvijo (načelnik Šteiner je predaval, preden se je zgodil samomor na Kosovu, op. p.) med slovenskimi vojniki na tujem: »Ko sem obiskal vojake v Afganistanu, me je eden od njih vprašal, ali bomo poskrbeli za njegove otroke, če se nje-mu kaj zgodi.«

Da so Natove sile v tej azijski državi pravzaprav nujne, je govornik pojasnil med vrsticami: »Zaradi spopadov med sovražni-mi skupinami je na Madžarsko prebignilo 3.400 beguncev. Če verjamemo podatkom, ki pravi-

jo, da je med begunci en promil teroristov, potem moramo posredovanje Nata razumeti v tej luči. Navsezadnje se lahko vprašamo, kdo nam je kradel bombe iz skladišča v Polhovi jami pri Pivki. To so bili potomci beguncev, ki so prišli v Slovenijo.« Generalmajor Šteiner je govoril tudi o težavah, ki jih ima Natovo zavezništvo v nemirnem Afganistanu. Dejal je, da je preveč igralcev in pre-malo koordinacije med njimi. »Če Nato plača domačinu 100 evrov na mesec, da služi v afganistan-ski vojski, mu talibani plačajo 200 evrov,« je predstavil prepro-sto težavo prvi slovenski vojak.

Spregovoril je še o prihodno-sti SV. »Osamosvojitveno vojno smo začeli z nekaj protiolepnimi sredstvi, končali pa s tanki. V osemnajstih letih smo prešli s 76 tisoč vojakov v oboroženih silah na deset tisoč. To ni bil preprost zalogaj.« Spomnil je na zmanjše-vanje izdatkov za vojsko: »Vojska brez denarja je slaba vojska.« Kot je dejal načelnik, denarja ni niti za najnujnejše naložbe, zato do leta 2012, kot je bilo sprva dogo-vorjeno, v Murski Soboti nove vo-jašnice ne bo. Upa pa, da v priho-dnosti vseeno bo.

Andrej Bedek

Alojz Šteiner pravi, da so slovenski vojaki v tujini zelo cenje-ni. Foto: Nataša Juhnov

Anonimke

Jevšek ravnal zakonito

Specializirani oddelek na vrhovnem državnem tožilstvu, ki preiskuje kazniva dejanja, v katero so vpleteni policisti, je zavrgel kazensko ovadbo zaradi zlorabe položaja proti šefu slovenske kriminalistične policije Aleksandru Jevšku. V ovadbi mu je eden od policistov, ki mu je bil leta 2006 odvzet bris ustne sluznice, ko so iskali pisca anonimke o domnevnih nečednostih Jevška, takrat še direktorja tukajšnje policijske uprave ter takratnega vodje službe direktorja policijske uprave in zdajšnjega vodje pomurskih uniformirancev Slavka Škerlaka, očital nezakonito ravnanje. Iz ovadbe je sledilo, da je bilo zelo nenavadno jemanje DNK-vzorcev v primeru kaznivega dejanja obrekovanja, ki ga je dal preganjati Škerlak, ker se menda namreč nikoli ni

zgodilo, da bi zaradi obrekovanja jemali te vzorce. Sicer avtorja anonimnih pisem do danes še niso našli, prav tako se ni nihče opravičil policistom, ki so se znašli pod plazom obtožb, da so pisali anonimke. Te so se menda pojavile kot posledica takratnih številnih kadrovskih menjav v pomurski policiji. Za mesto vodje OKC-ja se je denimo potegovalo kar šestnajst kandidatov. Prvi slovenski kriminalist je ob tem povedal, da je že v času obravnave zadeve bil prepričan, da so »murskosoboški kriminalisti, ki so vodili prei-skavo, ravnali strokovno in zakonito, ne nazadnje je to potrdila informacijska pooblaščenka z ustavitvijo postopka in zdaj tudi vrhovno državno tožilstvo, ki je zavrglo ovadbo.« Tudi na Pomurje.si.

A. B.

Foto: N.J.

Nevaren že ošiljen svinčnik

Nadaljevali so sojenje Goranu Šubinskemu iz Murske Sobotice, ki je po besedah tožilca Roberta Stojka 12. marca 2005 ponoči v tukajšnjem priporu, ko je zaradi pedofilije čakal na odhod v zapor, napadel paznika in skušal pobegniti. Profesor razrednega pouka se brani, da je le želel priti iz celice. »Nobenega človeka ne bi mogel ubiti,« je pristavil. Obtoženec odvetnik Žiga Klun je prepričan, da »mojemu varovancu lahko očitale le kaznivo dejanje bega osebe, ki ji je bila odvzeta prostost, in ne poskusa umora, saj ni imel namena moriti.« Z improviziranim koničastim predmetom je enega zabodel v hrbet, drugega pa poskropil s sol-zivcem. Paznika sta ga kljub vsemu obvladala in mu preprečila pobeg, pa vztraja Stojko. Včeraj je na prostor za priče stopil medicinski izvedenec Milan Nemeš. Dejal je, da rana ni ogrozila življenja pravosodnega policista. »Šlo je za lahko telesno poškodbo,« je menil izvedenec. »V konkretnem primeru se to ni zgodilo, bi pa lahko s takim predmetom povzročili poškodbe, ki bi bile lahko usodne za človeka,« je Nemeš odgo-voril tožilcu. »Ali je ošiljen svinčnik tudi nevaren,« je zdravnika vprašal odvetnik Klun in tako skušal zmanjšati težo obtožb na račun Šubinske-ga. »Da, je,« je bil jedrnat Nemeš. Sojenje se bo nadaljevalo 6. januarja.

A. B.

Pomurka in Pomurec meseca decembra

Začeli smo izbor Pomurke in Pomurca meseca decembra. Za tri kandidatke in tri kandidate ste poslušali Radia Murski val v ponedeljek oddali prvih 20 glasov, s pošiljanjem SMS-sporočil in z glasovanjem z glasovnico, objavljeno v tej številki Vestnika, pa bomo izbrali kandidatko in kandidata za Pomurko in Pomurca leta, ki jih bomo med mesečnimi zmagovalci izbrali v decembrskem finalu. In kako ste se odločili prejšnji mesec? Poslušalci Murskega vala in bralci Vestnika ste odločili, da je postala Pomurka meseca novembra z 29 zbranimi glasovi Cilka Dimec Žerdin iz Rodmoševcev, upokojena profesorica defektologije in ravnateljica, letošnja častna občanka Občine Gornja Radgona. Pomurec meseca novembra pa je postal glasbenik Mišo Kontrec, vodja glasbene skupine Langa.

Kandidatke za Pomurko meseca decembra

1. MARUSJA UHERNIK, dolgoletna profesorica nemščine na soboški gimnaziji. Ob odmevni 90-letnici te osrednje pomurske vzgojno-izobraževalne ustanove je prejela plaketo gimnazije za uspešno delovanje pri mednarodnih projektih, za promocijo nemškega jezika kot učnega

predmeta in za avtorstvo številnih učbenikov nemškega jezika. Predlog za Pomurko meseca pa predvsem utemeljujemo z izjemnimi uspehi, ki jih že vrsto let dosegajo njeni učenci na državnih, pa tudi mednarodnih tekmovanjih v poznavanju nemškega jezika. Pod njenim mentorstvom so dijaki soboške gimnazije dosegli vidne uspehe tudi na literarnih natečajih v nemško govorečem delu Evrope.

2. BRANISLAVA BELOVIČ, primarijka magistrica, zdravnica, ki je izdala še eno knjigo z recepti za zdravo prehrano z naslovom Moje sadne in zelenjavne jedi. V njej so preproste jedi s sestavinami, ki jih lahko pridelava vsakdo sam. Belovičeva je tudi vodja programa Živimo zdravo, s katerim so po-

mebno vplivali na spremenjen način življenja in prehranjevanja Pomurcev. O tem programu Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobotica so sodelavci National Social Marketing Centra iz Velike Britanije posneli film, pri nastajanju katerega je bila Branislava Belovič glavna sodelavka.

3. ANJA BENKO, nadarjena mlada atletinja iz Gornjih Črnc. Od prvega uspeha leta 2006, ko je bila prva državna prvakinja na 600 metrov, je zelo napredovala in letošnje leto je bilo najuspešnejše na poti atletskih vzponov. Na mladinskem državnem prvenstvu v dvorani je bila dru-

ga na 800 metrov, odlično je tekla tudi vse teke na 300 metrov, kjer je njen šolski državni rekord, s katerim se je spustila pod mejo 40 sekund in ima drugi najboljši čas letošnje sezone v Sloveniji. Bila je tudi članica zmagovitih štafet Slovenije na 400 metrov v Avstriji in na 300 metrov na Madžarskem. Na različnih pokalnih in državnih prvenstvih je osvojila pet zlatih, pet srebrnih in dve bronasti medalji. Sodelovala je tudi na svetovnih igrah Solarjev v Atenah. O

Anji Benko bomo v atletiki gotovo še veliko slišali.

Kandidati za Pomurca meseca decembra

1. DR. ZORAN MILOŠEVIČ, radiolog na ljubljanskem Kliničnem centru, doma iz Murske Sobotice. Po medicinski fakulteti se je odločil za specializacijo iz radiologije. Postal je vodilni slovenski strokovnjak pri izvajanju posegov na možganskem žilju. Njego-

vi dosežki so posegli v mednarodno sfero in je danes v svetovnem vrhu pri izvajanju najzahtevnejših možganskih operacij. Operira v bolnišnicah po vsem svetu, ena odmevnejših operacij doma pa je nedavni kirurški poseg, ki ga je opravil pri slovenskem ministru za zdravje Borutu Miklavčiču. Dr. Zoran Milošević pravi, da je pogled v možgane z računalniško tomografijo in magnetno resonanco nekaj fantastičnega, konkretnega in koristnega za človeka in da je pripravljen človeku z možgansko kapjo pomagati ponoči ali podnevi, v nedeljo ali med prazniki.

Izpolnjene glasovnice, objavljene v Vestniku, pošljite najkasneje do petka, 11. decembra, na naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobotica, s pripisom Za Pomurko in Pomurca leta. SMS-sporočila pošiljajte prav tako do 11. decembra.

2. TADEJ KOJFAČ s Petanjec, ki je kot eden izmed prvih Pomurcev prejel Krkino nagrado za svoje diplomsko delo. Diplomiral je

na Fakulteti za farmacijo in zbudil pozornost Krkinih strokovnjakov z nalogo, v kateri je poenostavljeno rečeno raziskoval, kako skrajšati čas sušenja granul ali zrn, iz katerih v farmacevtski proizvodnji izdelujejo tablete in kapsule. Ugotovil je, da bi se z uvedbo spektroskopskega merilnika vlage čas ugotavljanja vlažnosti skrajšal na manj kot minuto, kar bi lahko pomembno povečalo dnevno proizvodnjo. Mladi farmacevt Tadej Kofjač, ki je trenutno pripravnik v Krki in bi tam rad ostal tudi po opravljenem pripravništvu, upa, da bodo njegovi izsledki pomagali, če bo res prišlo do uvajanja nove metode v proi-

zvodnji zdravil.

3. FRANČ ČERPŃJAK, policista kriminalist, ki je v petek, 13. novembra, po prenosni zvezi slišal, da je operacijsko-komunikacijski center na prizorišču požara v Kroški ulici v Murski Soboti poslal patroljo. Ker je bil tudi sam v bližini, se je brez pomisleka zapeljal od goreče hiše. Tam se je takoj lotil reševanja nemočne štiriinosemdesetletne starke, ki je bila ujeta v hiši. Skupaj z njenim sosedom, ki je hotel ostati anonimni, sta omagano gospo neka-ko izvlekli iz hiše. To pa ni bilo prvo junaško dejanje skromnega policista kriminalista. ČerpŃjaku je v desetih letih že štirikrat uspelo nekemu rešiti življenje. Sam temu ne pripisuje posebne-ga pomena. Pravi, da le opravila svoje delo.

Pomurka in Pomurec meseca decembra

Pomurka meseca:

Pomurec meseca:

Moj naslov:

Opozorilo: Upoštevali bomo samo v celoti izpolnjene glasovnice.

Uporabniki Mobitela in Debitela lahko glasujete tako, da pošljete SMS na 2929. Cena povratnega sporočila je 0,417 EUR. Pogoji glasovanja so objavljeni na internetni strani Murskega vala.

Za Marusjo Uhernik glasujete tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo: RMV P A. Za Branislavo Belovič glasujete tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo: RMV P B. Za Anjo Benko pošljite na 2929 SMS-sporočilo: RMV P C. Za Zorana Miloševića oddajte svoj glas na 2929 s sporočilom: RMV P D. Za Tadeja Kofjača oddajte svoj glas na 2929 s sporočilom: RMV P E. Za Franca ČerpŃjaka glasujete tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo: RMV P F.

POKROVITELJ

HOTEL DIANA
Sjedinje štirih polj ★★★

Slovenska ul. 52, Murska Sobotica

Po naših znanih poteh

Turistične prireditve

Radenci – V četrtek, 3. decembra, in v petek, 4. decembra, bo v Zdravilišču Radenci 12. slovenski turistični forum. Osrednja tema bo Turizem v zelenem gospodarstvu, ob tem pa bodo predavatelji iz Slovenije in tujine udeležencem govorili še o zelenem turizmu kot tržni priložnosti, prilagajanju destinacij podnebnim spremembam, priložnosti zelenih investicij in drugem. Posebni gost foruma bo generalni sekretar Svetovne turistične organizacije Taleb Rifai.

Nedelica – V četrtek, 3. decembra, ob 19. uri bo delavnica božičnih aranžmajev v Ancovi galeriji, ki jo bo vodila Emica Vnuk.

Veržej – V petek, 4. decembra, ob 11. uri bo v Kovačičevi dvorani Zavoda Marianum Veržej otvoritev druge razstave slovenskih jasic. Ob otvoritvi bodo pripravili kulturni program, razstava pa bo na ogled do 7. januarja.

Boračeva – Od petka, 4. decembra, do nedelje, 6. decembra, med 17. in 20. uro je ogled jasic z živimi živalmi na posestvu Sikalu ZOO.

Moravske Toplice – V soboto, 5. decembra, ob 16. uri bodo v hotelu Vivat gledališka predstava Sneguljčica, prihod Miklavža in otvoritev pravljicne dežele.

Ljutomer – V soboto, 5. decembra, od 9. do 13. ure bo pred Mešno hišo Božični bazar, ki ga organizira LTO Prlekija Ljutomer.

Moravske Toplice – V soboto, 5. decembra, ob 17. uri bo na zelenici pred hotelom Ajda otvoritev pravljicne dežele in v hotelu Ajda pravljicna zlata urica z Vikijem. Ob 20. uri bo v hotelu Ajda lutkovna igrice Muca Copatarica.

Negova – V soboto, 5. decembra, ob 18. uri bo miklavževanje v tovarnici OŠ dr. Antona Trstenjaka.

Stara Cesta – V soboto, 5. decembra, ob 17. uri bo pri vrtcu začetek Miklavževega pohoda s svetilkami, ki ga pripravlja TD Stara Cesta.

Gornja Radgona – V soboto, 5. decembra, ob 10. uri bo drugi Miklavževsko-božični bazar v Špitalu.

Moravske Toplice – V soboto, 5. decembra, od 15.30 dalje in v nedeljo, 6. decembra, od 17. ure dalje bo pred hotelom Vivat Božično-novoletno senje.

Mala Nedelja – V soboto, 5. decembra, ob 17. uri bo v cerkvi Sv. trojice miklavževanje, ki ga pripravlja TD Mala Nedelja-Radoslavi.

Negova – V nedeljo, 6. decembra, od 9. do 11. ure bo dan odprtih vrat v gradu Negova.

Gornja Radgona – V torek, 8. decembra, od 15.00 do 16.30 bo v prostorih svetovalnice Jozefine izdelovanje novoletnih voščilnic.

Radenci – Vsak torek in soboto ob 17. uri bodo do 2. januarja v avli hotela Radin Zdravilišča Radenci praznične stojnice s ponudbo izdelkov ljudske obrti in domačih dobrot.

Moravske Toplice – V soboto, 5. decembra, od 17. do 20. ure, in v nedeljo, 6. decembra, od 10. do 13. ure bo pred hotelom Ajda Božično-novoletno senje.

Veržej – V soboto, 5. decembra, ob 15. uri bo v občinski dvorani miklavževanje, ki ga pripravlja župnijska Karitas. Ob obdarovanju otrok bo kulturni program.

Pristava – V nedeljo, 6. decembra, ob 16. uri bo v vaškem domu miklavževanje, ki ga pripravlja KTD Mak Pristava.

Moravske Toplice – V torek, 8. decembra, med 17.00 in 20.30 bo v hotelu Ajda kuharski tečaj Double D.

Veržej – V Domu Veržej bo v prvi polovici decembra predstavitev in prodaja ustvarjalnih izdelkov otrok iz Doma Veržej z naslovom Otroci Doma Veržej vabijo ...

Pomurski turistični forum v Polani

Bratuševa štokrlja soboški sekciji

Slovenska turistična organizacija (STO) pričakuje v prihodnje iz Pomurja konkretne turistične pobude in projekte

V Gostilni Lovenjak v Polani je Pomurska turistična zveza pripravila sedemnajsto srečanje turističnih delavcev Pomurja Pomurski turistični forum.

Predsednik Pomurske turistične zveze Damijan Jaklin je povedal, da je forum že vrsto let dogodek, na katerem se srečajo predstavniki turističnih organizacij, turističnih podjetij, občin in drugi, ki prispevajo k turističnemu razvoju pokrajine. Potrebno bo še več konkretnih pobud in projektov za sodelovanje. Turizem je ena najuspešnejših gospodarskih panog v Sloveniji in tudi gospodarska kriza ni opazneje vplivala na rezultate, kar je tudi posledica tega, da znamo biti pragmatični in stopiti skupaj.

Direktor Slovenske turistične organizacije Dimitrij Piciga je dodal, da se v zadnjem letu skupne promocijske in druge aktivnosti na področju turizma med Slovensko turistično organizacijo in pomurskim turizmom povečale. Na STO v prihodnje pričakujejo več konkretnih pobud in projektov za sodelovanje. Turizem je ena najuspešnejših gospodarskih panog v Sloveniji in tudi gospodarska kriza ni opazneje vplivala na rezultate, kar je tudi posledica tega, da znamo biti pragmatični in stopiti skupaj.

Najvišje priznanje Pomurske turistične zveze, kipec štokrlje, ki je delo akademskega kiparja Mirka Bratuše, za izjemen prispevek k razvoju turizma v Pomurju je prejela Sekcija za gostinstvo in turizem pri Območni obrtno-podjetniški zbornici Murska Sobota. Izročili so jo je predsedniku sekcije Mirku Poredošu. V obrazložitvi priznanja so zapisali, da je sekcija »svojim dolgoletnim sistematičnim povezovanjem gostincev in

Kip štokrlje je prejel predsednik sekcije za gostinstvo in turizem Mirko Poredoš. Fotografiji: J. G.

Med dobitniki priznanj je bila tudi gostiteljica foruma Gostilna Lovenjak iz Polane.

nenehno skrbjo za rast gostinske ponudbe veliko prispevala k promociji prekmurske in pomurske gostinske in turistične ponudbe tudi s svojimi državno-obmejnimi turističnimi projekti.

Člani sekcije že vsa leta od ustanovitve Pomurske turistične zveze aktivno in na izviren način sodelujejo v skupnih promocijskih akcijah turistične ponudbe Pomurja v drugih pokrajinah Slovenije in na

ta način pomagajo vplivati na turistični priliv in poživljen utrip domačega turizma. Učinkoviti so bili skupni nastopi na večjih promocijskih aktivnostih v Kranju, Novi Gorici, Kopru, Novem mestu, Ljubljani, Domžalah, Slovenj Gradcu in v Budimpešti ter na sejnih doma in v tujini.

Plaketi Turistične zveze Slovenije so prejeli Turistično društvo Negova in Jože Tkalec iz Turističnega društva Klopotec Kapela. Podelili so tudi priznanja, ki so jih dobili Nada Golob iz TIC-a Gornja Radgona, Vera Bezjak iz Turističnega društva Lipovci, Suzana Kolbl - Izletniška kmetija Turizem na kmetiji - Na koncu vasi s Cvena. Za delo s turističnim podmladkom na OŠ I v Murski Soboti so podelili priznanja Nevenki Novak Sušec, prejeli pa so jih še Bioterme Mala Nedelja, Gostilna Lovenjak iz Polane in Društvo kmečkih žena Klas iz Bodonec.

Podelili so tudi priznanja za najbolj urejene kraje in šole v Pomurju v okviru akcije Moja dežela - lepa in gostoljubna. Ocenjevala jih je komisija, v kateri so bili ob predsednici komisije Stanki Dešnik še Rade Bakračević, Renata Zrinski, Nuša Pavlica in Tomaž Lazar. V kategoriji turistični kraji je bila najbolj ocenjena Lenda, med manjšimi mesti Ljutomer, med izletniškimi kraji Bogojina in v kategoriji drugi kraji Kapela. Med vrstici je bil po oceni komisije najbolj urejen vrtec v Negovi, med srednjimi šolami Srednja ekonomska šola Murska Sobota, med osnovnimi šolami pa Osnovna šola Kuzma.

Jože Gabor

Jože iz Žižkov izdeluje ročne izdelke iz lesa Štokrlje iz črne jelše

Jože Zdravec je že od mladih nog rad izdeloval različne izdelke iz lesa, resneje pa se je te ljudske obrti lotil po letu 1989.

Od takrat je prišla izpod njegovih rok že kar pestra paleta različnih izdelkov domače obrti, tako tradicionalnih kakor tudi takih, ki so njegove ideje in ki jih tudi prodaja na različnih sejnih domače obrti. Med izdelki so tudi lesene štokrlje, ki jih izdeluje v desetih različnih variantah, in ovalne deske, na katerih so narisani tradicionalni prekmurski motivi in verzi iz zakladnice ljudskega izročila. Ti so priložnostni za različne praznike, obletnice, napitnice in podobno. Izdeluje še miniaturno kmečko orodje, embalažo iz lesa za vinske steklenice, lesene vrče, obeske iz lesa in podobno. Uporablja les črne jelše, pri delu pa mu pomagajo tudi družinski člani.

Svojo dejavnost je v preteklih letih predstavljal na sejnih domače

Jože sodeluje s svojimi izdelki tudi na predstavitev pomurskih rokodelcev. Foto: J. G.

obrti in drugih prireditvah, ki so povezane s tradicijo, kot je bil Jemena fest v Črenšovcih. Njegovi izdelki so na voljo tudi v nekaterih pomurskih trgovinah z domačimi izdelki. Sodeloval je tudi na razstavah izdelkov domače obrti, na ro-

kodskih delavnicah, osnovnih šolah, predstavljal se je v pomurskih termah in podobno. Pravi, da se trudi, da bi bil pri svojem delu tudi ustvarjal, še posebno pri okrasnih predmetih.

J. G.

Foto: B. S.

Beaujolais Nouveau v Livadi

Vsako leto v novembru stopi mlado francosko vino Beaujolais Nouveau na vinski trg. Tako kot v največjih svetovnih prestolnicah, tako so tudi na terasi hotela Livada Prestige Term 3000 v Moravskih Toplicah prvič odprli in preizkušali to vino ter se na ta način pridružili tej zanimivi tradiciji. S tem vinom so tako obogatili ponudbo vrhunskih vin v hotelu. Vinski strokovnjaki so vino iz francoske pokrajine Beaujolais opisali kot edino belo vino, pri katerem se je zgodilo, da je rdeče. J. G.

Kdo bo pomurski športnik leta 2009?

Športno uredništvo Vestnika pripravlja ob koncu koledarskega leta slovesno razglasitev najboljših pomurskih športnikov, športnic in ekip. Tokratna slovesnost bo v soboto, 12. decembra, v novi športni dvorani v Ljutomeru, v okviru prvenstvene rokometne tekme Jeruzalem Ormož - Pivovarna Laško Celje, ki se začne ob 17. uri.

Zato vas, spoštovani bralke in bralci, pozivamo, da sodelujete v anketi za izbor športnikov in športnic ter športnih kolektivov, ki so se leta 2009 še posebno izkazali na svojem področju. Vaše glasovnice, izključno izrezane iz časopisa, lahko pošljete na naslov: Športno uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, ali po elektronski pošti: milan.jerse@p-inf.si. Uporabniki Mobitela in Debita-

zentant, ki izhaja iz Ljutomeru, je bil v minuli sezoni najkoristnejši igralec v 1. slovenski odbojarski ligi. Trenutno se odlikuje z odličnimi igrami v dresu Sobočanov. Kot korektor je praktično neustavljiv v napačnih akcijah in je veliko prispeval k dosedanjim uspehom odbojarskega kluba Galex Mir.

Milan Kovačič, kegljač, član KK Radenska, doma iz Ljutomeru, je gonilna sila radenskih kegljačev, ki nastopajo v najkakovostnejši slovenski ligi. Z odličnimi rezultati v 1. slovenski kegljaški ligi je s povprečjem podrtih kegljev na visokem drugem mestu. Nastopil je tudi na evropskem pokalnem tekmovanju v Skopju, kjer je veliko pripomogel k petemu mestu svojega moštva, ki je le za las zgrešilo finale.

Boštjan Maček, strelec na glinaste golobe, član SD Štefana Kovača Murska Sobota, doma iz Bodonec, dr-

zemskih igrah v Pescari so se ji uresničile njene dolgotrajne sanje, čeprav ni imela sreče pri žrebu in se je morala od tekmovanja posloviti v drugem krogu.

Tina Jureš, atletinja, članica AK Panvita, doma iz Bunčan, državna reprezentantka. Je državna prvakinja na 100 in 200 metrov med mlajšimi članicami. Izpolnila je normo za evropsko prvenstvo mlajših članic v Litvi, kjer je dosegla v teku na 200 metrov odlično deveto mesto. V prvi evropski atletski ligi na Norveškem je tekla v petouvrščeni slovenski štafeti 4 x 100 metrov. Med slovenskimi atletinjami je druga pri mlajših članicah.

Urška Potočnik, judoistka, članica judo sekcije Partizana Ljutomer, doma iz Radomerja pri Ljutomeru. Postala je evropska kadetska prvakinja v kategoriji nad 70 kg v Kopru in dosegla izjemen uspeh v svoji kratki športni karieri. To velja tudi za peto mesto na

ka letošnjega islandskega prvenstva. Uspešna je tudi v kvalifikacijah za nastop na svetovnem prvenstvu leta 2010 v Nemčiji.

Ekipe (po abecednem vrstnem redu)

Hokejski klub Pliva Lipovci. Letos so že osmič osvojili naslov državnih dvoranskih prvakov. Na turnirju tretjega evropskega kakovostnega razreda v Franciji so februarja ohranili status člana tekmovanja Challenge prve kategorije. Na evropskem klubskem prvenstvu skupine C-2 na Portugalskem so zasedli prvo mesto in napredovali v višjo kakovostno skupino. Osvojili so naslov državnega in pokalnega prvaka Slovenije v hokeju na travi. Prvi pa so bili tudi po rednem delu srednjeevropske Interlige.

Mitja Horvat

Tomaž Horvat

Milan Kovačič

Boštjan Maček

Robert Markoja

Mihaela Čirič

Tina Jureš

Urška Potočnik

Sonja Roman

Mateja Zver

la lahko glasujete tako, da pošljete SMS z besedilom: RMV, presledek, M (za moškega), Z (za žensko) in E (za ekipo) na 2929.

Mitja Horvat RMV M A; Tomaž Horvat RMV M B; Milan Kovačič RMV M C; Boštjan Maček RMV M D; Robert Markoja RMV M E; Mihaela Čirič RMV Z A; Tina Jureš RMV Z B; Urška Potočnik RMV Z C; Sonja Roman RMV Z D; Mateja Zver RMV Z E; HK Pliva Lipovci RMV E A; KK Ljutomer RMV E B; KK Ljutomer RMV E C; NTK Kema Puconci RMV E D; OK Galex Mir RMV E E.

Odgovore pričakujemo do vključno sobote, 5. decembra 2009. Med prispelimi odgovori bomo izžrebali pet dobitnikov praktičnih nagrad. Pripravili smo ožji izbor najuspešnejših tekmovalk in tekmovalcev ter predstavnikov moštvenih športov v letu 2009.

Moški (po abecednem vrstnem redu)

Mitja Horvat, igralec namiznega tenisa, član NTK Kema Puconci, doma iz Murske Sobotice, državni reprezentant. Drugo leto zapored je osvojil naslov državnega prvaka v članski konkurenci, državni prvak je postal tudi v dvojicah. Sodeloval je na evropskem prvenstvu v Stuttgartu, kjer se je slovenska reprezentanca borila za uvrstitev od 9. do 16. mesta. Pomemben je tudi njegov prispevek k sedmemu mestu Keme v srednjeevropski super ligi.

Tomaž Horvat, odbojkar, član OK Galex Mir Murska Sobota, doma v Gornji Radgoni. Nekdanji repre-

zentant. Največji uspeh kariere je zlata medalja na letošnjih sredozemskih igrah v Pescari. Po njegovi zaslugi je slovenska reprezentanca na evropskem prvenstvu v Osijeku osvojila bronasto medaljo, v posamični konkurenci pa je bil četrti. Na svetovnem prvenstvu na Pragerskem je bil štirinajsti.

Robert Markoja, strelec iz Gomilice pri Turnišču, državni reprezentant. Krona njegove kariere je srebrna medalja na evropskem prvenstvu v Franciji s samostrelom na 30 metrov stoji, bil pa je tudi član reprezentance, ki je osvojila bronasto medaljo. S samostrelom na 10 metrov je bil deseti, Slovenija pa četrta. Na evropskem prvenstvu v Osijeku je postal evropski podprvak s standardno puško, reprezentanca pa je osvojila evropski naslov v trojnem položaju. Na svetovnem vojaškem prvenstvu v Zagrebu je osvojil srebrno moštveno kolajno. Na svetovnem pokalu v Milanu se je uvrstil v finale osmerice najboljših. Na sredozemskih igrah v Pescari je z malokalibrsko puško v trojnem položaju zasedel peto mesto.

Ženske (po abecednem vrstnem redu)

Mihaela Čirič, rokoborka, članica rokoborskega kluba Finančna točka Ljutomer, doma iz Ljutomeru, državna reprezentantka. Je državna prvakinja med članicami in nima v svoji kategoriji do 51 kg v prostem slogu enakovredne tekmice. Z nastopom na sredo-

HK Pliva Lipovci

KK Ljutomer

KK Radenska

NTK Kema Puconci

OK Galex Mir

olimpijadi mladih na Finskem in za njen nastop na svetovnem kadetskem prvenstvu v Budimpešti, čeprav je izpadla v drugem krogu.

Sonja Roman, atletinja s Hodoša, državna reprezentantka na 1500 in 3000 metrov. Kot dobitnica bronaste medalje na letošnjem evropskem dvoranskem prvenstvu v Torinu je dosegla največji uspeh v svoji karieri. Svojo odlično formo je potrdila tudi na svetovnem dvoranskem vojaškem prvenstvu in svetovnem prvenstvu v Berlinu, kjer se je uvrstila v polfinale. Je tudi državna prvakinja na 800 metrov. Z novim državnim rekordom (4:02,13) na 1500 metrov je izboljšala dosežek Jolande Čeplak.

Mateja Zver, slovenska nogometna reprezentantka, članica ŽNK Pomurje Beltinci, doma iz Gornje Bistrice. Kot kapetanka slovenske članske reprezentance že drugo leto zapored uspešno igra v islandski ženski nogometni ligi. Z 20 zadetki je druga najboljša strel-

Kasaški klub Ljutomer. Najstarejši tovrstni klub v Sloveniji je vstopil v 135. leto uspešnega dela pri reji kasaških konj in prirejanja kasaških dirk. Na hipodromu v Ljutomeru je bilo letos osem dirk, med njimi pokalna dirka za memorial generala Rudolfa Maistra, kvalifikacije za slovenski kasaški derbi in prvenstvo triletnikov, za konec sezone so pripravili še prvenstvo dvehletnih kasačev. Povsod so prednjačili ljutomerski kasači.

Kegljaški klub Radenska. Z enkratnim dosežkom, drugim mestom v državi, so se kegljači Radenske uvrstili na evropsko pokalno tekmovanje in s petim mestom dostojno zastopali slovenske barve. Poleg najboljšega tekmovalca Milana Kovačiča so v moštvo še Ivan Borovič, Mladen Emeršič, Mirko Harc, Branko Marinič in Robert Rožanc. V ozadju pa je kot siva eminenca legenda svetovnega kegljanja Miro Steržaj.

Namiznoteniški klub Kema Puconci. Že vrsto let so v vrhu slovenskega namiznega tenisa. Tako je tudi v tej sezoni, ko se skupaj z Mariborčani borijo za laskavi naslov državnega prvaka. Na prejšnjem državnem prvenstvu so bili Pucončani tretji. Prijetno so presenetili s prvim mestom v slovenskem pokalnem tekmovanju. Ob trenerju Štefanu Kovaču sestavljajo ekipo Mitja Horvat, Zvonko Plohl, Bojan Ropoša in Dominik Škraban.

Odbojarski klub Galex Mir. Spada prav v vrh slovenske odbojke. V letošnji sezoni se je okreplil s Tomažem Horvatom in Igorjem Žitnikom, zato so njihovi cilji dokaj visoki. Želijo se uvrstiti med prve štiri v ligi in s tem v končno prvenstva za osvojitev naslova državnega prvaka. To velja tudi za pokalno tekmovanje, kjer so se že uvrstili v četrtfinale.

Milan Jerše

Dan pomurske šolske košarke

Ženski košarkarski klub Pomurje Skiny je organiziral v soboto v športni dvorani OŠ I v Murski Soboti dan pomurske šolske košarke za deklice. Poleg soboških osnovnih šol so sodelovale še učence s Tišine in iz Radence. Zmagala je ekipa OŠ I Murska Sobota, ki jo vodi Peter Juteršnik, pred OŠ III pod vodstvom Polonce Ivančič in združeno ekipo OŠ II M. Sobota, OŠ Tišina in OŠ Radenci na čelu s Feto Ismailovičem.

Rezultati: OŠ III - ZKS 46: 25, OŠ I - OŠ III 50: 21, OŠ I - ZKS 51: 12. Najboljše strelke - OŠ I: Tina Cvijanović 25, Alja Pejčić 22, Rebeka Dokl 16; OŠ III: Urška Feher 26; ZKS: Špela Berič 23. Ob tej priložnosti so se predstavile tudi mlade slovenske reprezentantke Tina Kerčmar in Alja Samec, ki igrata v kadetski reprezentanci, ter Urška Juteršnik, ki igra za državno pionirsko reprezentanco.

M. J.

M. J. Mlade zagnane z žogo Foto: Jure Zauneker

GLASOVNICA Pomurski športniki leta 2009

Moški:

- 1.
- 2.
- 3.

Ženske:

- 1.
- 2.
- 3.

Ekipe:

- 1.
- 2.
- 3.

Moj naslov:

Upoštevali bomo samo v celoti izpolnjene originalne glasovnice.

MINULI TEDEN

STRELSTVO

V Ljubljani je bila 2. kontrolna tekma za sestavo državne reprezentance. Med člani je bil s standardno zračno puško Robert Markoja (Turnišče) s 588 krogi drugi, Gorazd Kocbek (J. Jurkovič) tretji, Dušan Ziško (Tišina), oba po 585, peti, Gregor Maučec (Turnišče) pa osmi (583). Pri mladinkah je bila Špela Mihalič (388) tretja, Saša Marija Ratnik (obe Tišina) pa šesta (385). Pri mladincih je bil Mitja Černi (Gančani) šesti (572). S pištolo je bil pri članih 7. Dominik Vnuk, 563, pri mladincih pa 5. Gregor Zver (oba Turnišče), 534. SD Kolomana Flisarja Tišina je na 8-steznem strelišču na Tišini pripravilo 3. turnir regijske pionirske lige. Ekipo so zmagali domačini s 528 krogi, tretje je bilo Turnišče (515). Pionirji: 1. Primož Seršen (188), 2. Aljoša Draškovič (oba Turnišče), 182, 3. Žan Kelenc (Črenšovci), 179. Pionirke: 1. Tina Novak (Ormož), 181, 2. Betina Partl (Tišina), 178. (M. J.)

ROKOMET

9. krog 2. DRL vzhod: Arcont Radgona – Dobova 24 : 31, Drava Ptuj – Pomurje 33 : 25.

Radgonski rokometiški so doživeli prvi letošnji poraz na domačem igrišču. Po izenačenem prvem polčasu (13 : 14) je sredi drugega sledilo deset črnih minut domačinov, ko je Dobova dosegla delni izid 11 : 1 in tekma je bila odločena. Strelci za Arcont: Zorko 7, Kotnik in B. Žinkovič po 5, Petraš 3, Mesarič 2, L. Klun in M. Žinkovič. Strelci za Pomurje: Čerpnjak 8, Ščavničar in D. Smodiš po 5, Kozelj 3, Titan 2, A. Smodiš in Šavel. (N. K., M. J.)

KOŠARKA

8. krog 1. italijanske lige: Benetke – Priolo 79 : 49 (Jokičeva 2). Benetke so druge. (T. G.)

8. krog 2. SKL vzhod: Radenska Creativ – Union Olimpija ml. 77 : 72 (19 : 22, 24 : 13, 11 : 25, 23 : 12). Strelci: Majc 24, Juteršnik 18, Grušovnik 11, Novak 6, Meško 7, Pok 5, Pavlovič 4, Šuran 2. Tekmo so bolje začeli gostje, v drugi četrtini pa je prišlo do preobrata. Po zaslugi dobrega skoka v napadu so domačini odšli na odmor s prednostjo 8 točk (43 : 35). V tretji četrtini ponoven padec v igri gostiteljev, ki so morali znova loviti zaostanek. Tedaj pa je stopil na sceno Nejc Juteršnik, ki je z nekaj uspešnimi meti izza črte dokončno prevesil tehtnico na domačo stran.

3. krog pomurske lige: PŠK Ljutomer II – Beltinci 78 : 82 po dveh podaljških (Preglej 18; Novak 21), Paloma Sladki Vrh – PŠK Ljutomer 73 : 84 (L. Cehnar 26; Domajno 34), Sobota – G. Petrovci 63 : 64 (Skandali 19; Ismajlovič 18). Vrstni red: Lindau Lendava, G. Petrovci in PŠK Ljutomer I po dve zmagi.

14. krog super lige, pionirke: Pomurje Skiny – Novo mesto 56 : 32 (Jana Vrbančič in Urška Juteršnik po 17). Uvrstile so se na finalni turnir najboljših četverice v Sloveniji. 6. krog 1. SKL vzhod, mladinke: Merkur – Pomurje Skiny 84 : 42 (Maja Smodiš 14, Eva Dora 11). (M. J.)

Na mednarodnem turnirju v Zalaegerszegu je bila DŠŠ Lendava druga. Izidi: Gimnazija Kolcsi – DŠŠ Lendava 82 : 59, Paterdomb – DŠŠ Lendava 40 : 57, Paterdomb – Gimnazija Kolcsi 52 : 79. (F. H. M.)

BOKS

Na 29. mednarodni reviji za zlato rokavico na Ptuj si je glavno nagrado prislužil Mitja Dišič iz Črnelavec, ki so ga po zmagi nad Hrvatom Markom Rupčićem v dvoboju poltečke kategorije (do 81 kg) razglasili za najboljšega boksarja. (M. J.)

PIKADO

Na Haukovem memorialu v hotelu Jeruzalem v Ljutomeru je zmagal Jože Vavtar (Nato), četrti je bil Polde Slanič (Top Gun), pri ženskah pa Iris Furjan (Divje mačke) pred Viktorijo Klaneček (Top Gun). V klasičnem pikadu je bil prvi Andrej Gorjak (Top Gun). (M. J.)

4. rang turnir PZP v Lomanašah: 1. Danijel Cegnar (Tornado), 2. Norbert Kuhar (Friend's team), 3. Ivo Kolar (Pušča).

5. turnir dvojic v Lendavi: 1. Davor Horvat/Ivo Kolar (oba Pušča), 2. Damir Hajdinjak/Ciril Flegar (oba Friend's team), 3. Ludvik Kiraly (Lendava)/Ladislav Vörös (Čentiba).

5. krog vzhodne pomurske lige: Čenč – Balinček 7 : 18, Osa – Maži bar II 19 : 6, Picolo – Viktorija 21 : 4, Čarne vrane – Aladin 11 : 14, Maži bar I – F-1 Dokležovje 19 : 6. Vrstni red: Balinček, Osa, Picolo in Maži bar po 8. (T. G.)

JUDO

Na mednarodnem turnirju za pokal Nagaoka v Ljubljani so zmagali: cicibani Aleksander Ferenčak (36 kg), Jan Lukač (30 kg), Urban Gruškovnjak (38 kg), Tilen Kramar (33 kg) in Hana Mazouzi (35 kg), st. deklica Sanja Čahuk (nad 63 kg) in kadet Sašo Šarčević (50 kg). Drugi so bili Mateja Krpič, Tim Kovačič in Uroš Kavčič, tretji pa Aleks Morčič, Gabriel Zadravec, Rok Kovačič, Teo Toplak in Mitja Virag (vsi JK M. Sobota). Prva je bila tudi kadetinja KBV Lendava Martina Balažic (70 kg), druga pa Marko Čirič in Alen Šernek. Srebrno medaljo je osvojil Niko Gorjan, bronasto pa Maja Adanič in Darko Nemec (oba JK Lendava). Od ljutomerskih judoistov je bila prva ml. deklica Ziva Potočnik (52 kg), druga sta bila Hana Prelog in Tilen Semenič, tretji pa Tadeja Arkinič, Uroš Vozlič in Alen Bolkovič. (M. J., F. B., N. Š.)

ROKOBORBA

V Murski Soboti je bilo DP v grško-rimskem slogu. Sobočani so osvojili kar 10 naslovov državnih prvakov. To so postali: Daniel Kočar (42 kg), Alen Gerendaj (46 kg), Aleš Ivanuša (54 kg), Jure Koudila (58 kg), Žan Rogan (76 kg), Jure Petovar (85 kg), vsi v kadetski konkurenci, pri članih pa Jure Koudila (55 kg), Mitja Sečko (74 kg), Jure Kuhar (84 kg) in Dejan Šernek (96 kg). Druga sta bila Mihael Pojbič in Mitja Sečko, tretja pa Blaž Oršoš in Žan Rogan. Iz kluba KD Finančna točka Ljutomer so zmagali: Tomaž Kodela (49 kg) in Uroš Hlebec (69 kg) pri kadetih ter član Niko Horvat (120 kg). Druga sta bila Luka Štampar in Marko Horvat. (M. J.)

KARATE

Na mednarodnem turnirju v Ljubljani sta bila tretja mladec Blaž Vogrin – Kavčič in veteran Boris Mauko (oba Shotokan karate klub G. Radgona). (M. J.)

NAMIZNI TENIS

8. krog rekreativne lige SZ Pucanci: Animus Markišavci – Kema veterani 1 : 9, Sebeborci – Kema mladi 2 : 8, Jelenov hram – Čobi bar Beltinci 5 : 5, Alf M. Sobota – Sobota veterani 1 : 9, Live bonus Lendava – Meho Bakovci 7 : 3, Spin Mala Nedelja – Sebeborci 10 : 0 b. b. Vrstni red: Kema veterani 15, Jelenov hram 14, Sobota veterani 13. (M. J.)

ŠAH

3. krog štajerske kadetske lige v Rušah: 1. Jernej Skuhala (6,5), 3. Luka Skuhala (5,5), 4. Barbara Skuhala (5). (M. J.)

Zmagoviti niz Galexa Mira se še nadaljuje

Razpoložen Tot ob mreži Foto: Jure Zauneker

V 11. krogu 1. DOL Radenska Classic je bil v Murski Soboti veliki derbi državnega prvenstva. Pri Galexu Miru je namreč gostovalo vodilno moštvo na lestvici Ekipa Marchiol Vodi iz Prvačine. Potem ko so v četrtfinalu slovenskega pokala izločili evropskega ligaša Salonit Anhovo, so soboški odbojkarji prizadejali poraz tudi drugemu primorskemu moštvu. Pred 150 gledalci v športni dvorani OŠ I – sodila sta David Gril (Pekre) in Sanja Miklošič (Maribor) – je bil rezultat 3 : 0 (28, 21, 22) v korist domačih.

Galex Mir: Horvat 10, Kerec, Žitnik 2, Marič 9, Pavič 7, Flisar 6, Novak, Tot 13, Fujs, Hrastovec, Ajlec. Ekipa Marchiol Prvačina: Grut 12, B. Krivec 3, Basanež 2, Orel 3, Čabar-kapa 9, Pepič 15, Sirk, Gjorgjevski, L. Krivec, Šmuc, Bregant, Koncilja.

Soboški odbojkarji so prikazali zares všečno igro, saj v moštvo ni bilo slabega igralca. Zato so vsi zaslužni za veliko zmago, s katero so se povzpeli na tretje mesto prvenstvene lestvice. Začetek srečanja je pripadel domačinom, saj so vodili vse do konca niza, ko so gostje celo povedli in imeli prvo zaključno žogo. Nato pa je bila prava dra-

ma vse do izida 29 : 28, ko je gostujoči igralec Basanež dobil karton, kar je pomenilo zmago domačih v prvem nizu. Tudi v drugem nizu je bilo precej časa izenačeno. Šele v končnici so Sobočani prevzeli vaje v svoje roke in dobili niz. Potem ko je v tretjem nizu gostujoči trener Vuković dobil karton, si odbojkarji iz Prvačine niso več opomogli, čeprav so poskušali na vse kriplje rezultat preobrniti sebi v prid. Ob bučnem navijanju navdušenih gledalcev so gostitelji po dobri uri in četrto dosegli zmago pomembno zmago v boju za vrh prvenstvene lestvice.

Igralec Galexa Mira Tomaž Horvat: »Že po dveh tekmah s Salonitom smo se zavedali naše kakovosti, kar smo morali še dokazati pred domačo publiko. Na tej tekmi si vsi domači igralci zaslužijo pohvalo, saj v moštvo ni bilo nobenega slabega člana. Tudi tistih nekaj slabih trenutkov v prvem nizu smo prebrodili in zaslužio zmago 3 : 0. Zdej nam bo v nadaljevanju tekmovala lažje. Opaža se, da smo na treningih dobro delali in razčistili nekatere zadeve, ki so nas ovirale na začetku sezone. Naša forma je v velikem vzponu, zato lahko igramo še bolje.«

Trener ekipe Marchiol Vodi Mijo

Vuković, stari znanec soboške odbojke, je dejal: »Zaradi odlične igre Galexa Mira ta poraz našega moštva ni kako večje presenečenje. Pričakovali smo težko tekmo, domačini pa so dokazali, da so na domačem parketu nepremagljivi. Pri tem mi nismo zaigrali dovolj dobro, kar pa ne zmanjšuje zaslužene zmage Sobočanov. Na tej tekmi smo dobili kar tri rumene kartone, vendar ne zaradi naših napak, ampak sodniških. To pa ni bistveno vplivalo na dokončen rezultat.«

Drugi rezultati: MOK Krka – Svit Unimetal 3 : 2, Calcit Kamnik – UKO Kropa 3 : 1, SIP Šempeter – MTB Maribor 3 : 0, Duol Olimpija – Astec Triglav 3 : 0.

Pari 12. kroga: Astec Triglav – Galex Mir, Duol Olimpija – UKO Kropa, Ekipa Marchiol Vodi – MOK Krka, Svit Unimetal – SIP Šempeter, MTB Maribor – Calcit Kamnik.

Nesrečen poraz Pucončank

8. krog 2. DOL (Ž): MZG Grosuplje – Kema Puconci 3 : 2 (-21, -21, 16, 14, 16).

10. krog 3. DOL vzhod II (Ž): Galeja MB – ZM Ljutomer 3 : 0 (16, 16, 24), DŠR M. Sobota – DŠR M. Sobo-

Marchiol	11	9	2	28	9	26
Kamnik	11	9	2	29	12	26
Galex Mir	11	7	4	26	12	23
Triglav	11	7	4	24	15	21
Šempeter	11	6	5	21	19	19
Kropa	11	5	6	21	23	16
Duol	11	5	6	18	23	14
Krka	11	4	7	15	28	10
Svit	11	2	9	13	29	7
Maribor	11	1	10	6	31	3

ta II 3 : 0 (15, 12, 16). Vodi DŠR M. Sobota (30).

7. krog 3. DOL vzhod (m): Beltinci – Nigrad MB. Vodi Vuzenica (14), 3. Beltinci (10).

Še prijateljska tekma: DŠR M. Sobota – Benedikt 3 : 0, kar je presenetljiva zmaga proti drugoligašu.

Odbojkarški pokal: Sobočani presenetili Kanalce

V povratni tekmi četrtfinala pokala Slovenije so odbojkarji Galexa Mira iz Murske Sobote nepričakovano izločili »evropski« Salonit Anhovo. Potem ko so v prvi tekmi Sobočani na domačem igrišču zmagali s 3 : 2, so v drugem srečanju v Kanalu to prednost uspeli obdržati, čeprav je bila resda minimalna. Salonit je sicer v nizih zmagal s 3 : 2 (-21, 15, -15, 18, 13), vendar je dosegel manjše število točk kot Sobočani, ki bodo po štirih letih spet udeleženci sklepnega turnirja.

Drugi izidi povratnih tekem: ACH Volley – Duol Olimpija 3 : 0 (1. tekma 3 : 0), Ekipa – Ekipa Marchiol Prvačina – SIP Šempeter 3 : 0 (3 : 0), Calcit Kamnik – Astec Triglav 3 : 2 (3 : 0). Polfinalni srečanja (29. decembra): Galex Mir – Calcit Kamnik, ACH Volley – Ekipa Marchiol Prvačina. Finale (30. decembra): zmagovalca polfinala.

Sicer pa so srečanje v Kanalu bolje začeli soboški odbojkarji, ki so prvi niz dobili s 25 : 21. Drugi niz je s 25 : 15 pripadel domačinom. Toda to igralcev Galexa Mira ni preveč zmedlo, saj so tretji niz odločili v svoj prid z istim rezultatom. V četrtem in petem nizu pa so spet prevladovali igralci Salonita, ki pa jim ni uspelo preprečiti uvrstitve Sobočanov na finalni turnir.

Milan Jerše

MINULI TEDEN

BADMINTON

Na 1. pozivnem članskem turnirju v Zg. Kungoti je predstavnik BK Mladost Lendava Sabina Magyar zasedla deveto, v ženskih dvojicah pa z Nino Kotar (Bit Lj) tretje mesto. (F. B.)

TENIS

Na 1. letošnjem turnirju v Litiji je bil 13-letni Žiga Gaber iz Črnelavec, član TK Maxi Ljubljana, drugi. V finalu je z 1 : 6 izgubil s 1. nosilcem Rokom Križajem iz Idrije. (T. G.)

MODELARSTVO

Zadnja tekma v F-1 v Prečni pri Novem mestu: 6. Bojan Gjerek, 8. Boštjan Bagari (oba AK M. Sobota). Skupno je Bagari tretji. Mladinci: 2. Rok Šiftar (Štart Polana), 4. Miha Lemut (DM Pomurja). (T. G.)

INVALIDSKI ŠPORT

2. krog državne lige v kegljanju za paraplegike v Sl. Bistrici: 1. MB, 2. LJ, 3. Pomurje. Veterani: 1. Ludvik Škraban, 2. Anton Simončič, 4. Franc Borovnjak. Tetraplegiki: 3. Slavko Dunaj; ženske: 2. Marta Janežič. (T. G.)

Slovesno ob koncu kasaške sezone

Najuspešnejša Slavič in KK Ljutomer

Zveza društev kasaške centrale Slovenije je v Kamniku pripravila slovesnost ob koncu letošnje kasaške sezone na slovenskih hipodromih. Bilo je 21 tekmovalnih dni s 145 posameznimi dirkami. Ob tej priložnosti je predsednik Ciril Smrkolj podelil priznanja najboljšim v letu 2009. Med vozniki je laskavi naslov znova pripadel vrsto let

najboljšemu slovenskemu vozniku ljutomerskega kluba Marku Slaviču iz Ključarovec. Ta je v 49 nastopih dosegel 14 zmag, poleg tega se je še trikrat uvrstil na drugo in šestkrat na tretje mesto. Kar 31-krat se je uvrstil na mesta, ki prinašajo denarne nagrade. Med voznicami je prvo mesto pripadlo Nini Lovrenčič (KK Lenart), ki je v šestih na-

stopih zasedla eno prvo in dve drugi mesti.

Med klubi je po pričakovanju prvo mesto zasedel KK Ljutomer. Ljutomerčani so se z uspešno organiziranimi osmimi tekmovalnimi dnevi letošnje sezone na slovenskih hipodromih veselili zmag na 59 dirkah.

N. Š.

Marko Slavič prejema priznanje iz rok Cirila Smrkolja. Foto: Niko Šošarič

Maučec trener Mure 05

Od ponedeljka ima ND Mura 05 novo strokovno vodstvo. V upravnem odboru soboškega drugoligaša so se odločili, da za vodjo novega strokovnega vodstva imenujejo izkušenega 64-letnega trenerja Stanka Maučeca, ki je nekoč že deloval v Fazaneriji, pri Potrošniku Beltinci in lendarški Nafti v 1. slovenski nogometni ligi, bil pa je tudi trener slovenske amaterske reprezentance.

Kasneje je bil v 2. slovenski ligi trener nogometašev Turnišča, Bakovec in Križevac. Uveljavil se je tudi kot trener v Avstriji. Nazadnje pa je bil pred štirimi leti trener NK Beltinci. Je profesor športne vzgoje na Srednji poklicni in tehniški šoli Murska Sobota in višji trener nogometa s PRO licenco. Tako se

po 19 letih vrača v Muro, kjer je začel svojo trenersko kariero in tukaj jo namerava tudi končati.

Vrača se tudi Zlatko Gabor, ki je Muro 05 že vodil, in bo skupaj z nekdanjim kapetanom črno-belih Ferijem Cifrom pomočnik trenerja. Gre za trojico, ki bo v spomladanskem delu prvenstvene sezone s klopi vodila nogometaše ND Mura 05, ki so po prvem delu na tretjem mestu, ne skrivajo pa prvotnih ambicij. Kot pravi Stanko Maučec, želi ustvariti mlado perspektivno ekipo iz domačih igralcev, predvsem mladincev in igralcev 3. lige. Do 10. januarja, ko bodo začeli s pripravami na spomladanski del prvenstva, bodo trenirali dvakrat tedensko in si nabirali potrebno kondicijo.

M. J. Stanko Maučec Foto: Nataša Juhnov

NOGOMET Nafta v gosteh ugnala Rudarja

Stadion Ob jezeru v Velenju, 600 gledalcev, sodnik: Slavko Vinčič (MB), strelec: 0 : 1 Volaš (25). Rumeni kartoni: Mešič, Pokleka, Golob, Stojnič; Čeh.

Rudar: Savič, Pokleka, Dedič (Mahmutović, 78), Stojnič, Sulejmanović, Tolimir, Golob, Tomažič-Seruga (Kreft, 46), Mešič, Grbič (Lo Duca, 64), Al. Mujakovič.

Nafta: Murko, Buzeti, Zemljic, Caban, Ošlaj, Bunc, Am. Mujakovič (Gerenčar, 89), Vasiljev, Čeh, Volaš (Repina, 71), Miljković (Bukovec, 57).

Igralci Nafta so presenetili svoje privrženice z zmago nad vedno neugodnim Rudarjem. S to zmago so se Lendarčani približali sredini prvotnega razpredelnice. Čeprav so se nekateri igralci po kaznih in poškodbah vrtnili v Rudarjevo moštvo, je bila zasedba Marijana Pušnika še vedno zdesetkana. Kljub temu so v Velenju želeli prekiniti niz treh zaporednih porazov, a je že po prvem polčasu kazalo povsem drugače.

Lendarčani so bili namreč boljše, nevarnejši tekmelec, le Saviču pa se lahko soigralci zahvalijo, da vodstvo Nafta ni bilo izdatnejše. Velenjski vratar je že v 3. minuti odlično posredoval po kotu Nafta, nato je zadetek preprečil Čehu, že po vodilnem zadetku pa je dobil tudi dvoboj z Amelom Mujakovičem. Toda v 25. minuti je le klonil. Po prostem strelu z leve strani, ki ga je izvedel Vasiljev, je bil v gneči najspretnjši Volaš. Domači so imeli le eno resno priložnost, žogo po Sulejmanovićevem poskusu z glavo so gostujoči branilci odbili z golove črte.

V drugem polčasu so najprej zagrozili domači igralci prek Alema Mujakoviča, v 53. minuti pa je povišanje Naftinega vodstva po Miljkovićevem strelu preprečila vratnica. Do konca tekme so gostje čuvali vodstvo, domači pa so z menjavami skušali preobrniti potek tekme. Toda to jim ni uspelo, tudi po zaslugi neučinkovitosti. Naftin vratar Murko se je posebej

izkazal v 70. minuti, ko je izjemno posredoval po Mešičevem strelu. Sicer pa sta do konca tekme poskusila še Mujakovič in Kreft, a sta oba merila mimo cilja.

Trener Nafta Nebojša Vučičević: »V Velenju smo prišli igrati nogomet, nismo imeli kaj izgubiti. Naša visoka postava je bržkone presenetila gostitelje, s takšnim pristopom smo si pripravili štiri izredne priložnosti, od katerih smo eno izkoristili. V nadaljevanju smo nekoliko padli, domačini so prevzeli pobudo, a najpomembnejše je spoznanje, da smo osvojili ves izkupiček.«

Trener Rudarja Marijan Pušnik: »Zgodila se je ponovitev zadnjih tekem pred domačimi navijači. Imeli smo svoje priložnosti, ki jih nismo izkoristili, in če ne zadeneš, pač ne moreš pričakovati uspeha. Zmaga gostov je zažaljena, toda svojim fantom nimam ničesar očitati. Pristop je bil pravšnji, želeli so si uspeha, žal se nam ni izšlo.«

Feri Horvat M.

ŠPORTNI PLES Sestri Rupnik uspešni

V Riesi v Nemčiji je bilo svetovno prvenstvo v show danca, ki se ga je udeležilo več kot 30 držav in 2.000 tekmovalcev, med njimi Teja in Sandra Rupnik iz Murske Sobotice, ki sta si nastop zagotovili z zmago na državnem prvenstvu. Na koncu sta med mladinskimi pari končali na 8. mestu in tako naslovu evropskih podprvakinj dodali še en vrhunski rezultat.

»Z rezultatom sem izredno zadovoljen. Sta v obdobju rasti, tako da smo imeli pri dvigih in obratih nekaj težav, saj se pozna vsaka malenkost, ker sta imeli težko koreografijo. V polfinalu sta naredili napako, vendar je rezultat še zmeraj odličan. Sicer pa je bilo prvih 10 parov tako izenačenih, da bi lahko zmagal katerikoli. Malo nam je zmanjkalo tudi sreče. Naš cilj sezone je povsem izpolnjen. Naposled smo celo zmagali in osvojili evropsko medaljo. Sedaj pa še tak rezultat na svetovnem prvenstvu!« je povedal trener PŠ Zeko Dejan Zečević.

M. J.

NOGOMET

1. SNL OLIMPIJA ŽE DRUGA

19. krog: Rudar - Nafta 0 : 1 (0 : 1), Olimpija - Interblock 2 : 0 (0 : 0), Maribor - Hit Gorica 3 : 1 (1 : 0), Domžale - Labod Drava 2 : 0 (1 : 0), Luka Koper - CM Celje preloženo. 21. krog (včeraj): Maribor - Nafta. Pari 20. kroga: Nafta - CM Celje (sobota ob 13.30), Interblock - Domžale, Hit Gorica - Olimpija, Labod Drava - Luka Koper, Rudar - Maribor.

Koper	18	10	5	3	26 : 19	35
Olimpija (-2)	19	10	2	7	29 : 17	30
Maribor	18	9	2	7	32 : 25	29
Rudar	19	9	2	8	28 : 28	29
Celje	18	7	5	6	29 : 28	26
Domžale	19	7	5	7	26 : 33	26
Nafta	19	7	4	8	30 : 33	25
Interblock	18	6	3	9	23 : 25	21
Gorica	19	5	5	9	29 : 32	20
Drava	19	4	5	10	18 : 30	17

JUŽNA AFRIKA KROJI RAZPORED

Jesenski del 1. SNL se bo zaradi uvrstitve slovenske nogometne reprezentance na svetovno prvenstvo 2010 v Južnoafriški republiki nadaljšal za dva kroga. Tekme 21. kroga so odigrali že včeraj, tekme 22. kroga pa bodo v sredo, 9. decembra. Neodigrane tekme jesenskega dela prvenstva bodo na sporedu 12. ali 13. decembra. Spomladanski del prvenstva se bo začel, kot je bilo predvideno, 20. februarja 2010. Prvenstvo se bo končalo 16. maja prihodnje leto, torej en teden pred prvotnim programom.

16. krog 1. SML: Mura 05 - CM Celje 1 : 1 (Bohar). Vodi Maribor (35), 14. Mura 05 (11).

16. krog 1. SKL: Mura 05 - CM Celje 1 : 3 (Lotrič). Vodi Maribor (36), 8. Mura 05 (21).

17. krog U-14 vzvod: Mura 05 - Aha Emi Sl. Bistrica 2 : 1, Nafta - Rudar 1 : 2. Vodi Maribor (49), 4. Tehnostroj Veržej (30), 7. Mura 05 (27), 11. Nafta (16). (M. J.)

Na povratnem srečanju trenerskih organizacij Murske Sobotice in Maribora so bili boljši gostje, ki so zmagali z 8 : 5 (5 : 1). Strelci za domače: Vlaškalič 2, Rous, Škaper in Ivanič, za Mariborčane pa Karanovič in Faturo po 3, Šimac in Grgan. (F. H. M.)

MALI NOGOMET ŠTEVILNI TURNIRJI

1. krog zimske lige MNZ Lendava: PP Lendava - NK Petišovci 1 : 3, Torcida Lakoš - Ribiški dom MDNS 5 : 4, La Storia Hotiza - 1926 Redics KSE 2 : 1, Domača restavracija Kobilje - Pal Media 0 : 2, Centiba - Nafta veterani 5 : 1. (M. J.)

V organizaciji KMN Swing, ki deluje v okviru ŠD Radenci, bo v soboto v športni dvorani v Radencih jubilejni 10. turnir. Tekmovalo bo 18 ekip. V soboto, 12. decembra, ob 9. uri pa bo v športni dvorani pri OŠ Ivana Cankarja v Ljutomeru 10. mednarodni turnir Memorial Janka Makoterja. (O. B., M. J.)

Sobota, 5. decembra: Planinski pohod in ples. Organizator: PD Matica M. Sobota. Informacije: 02 542 10 53.

Nedelja, 6. decembra: Miklavžev pohod. Organizator: PD Matica M. Sobota. Informacije: 02 542 10 53.

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajznami.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditev ali vadbo.

Foto: Jure Zauneker

Novoustanovljeno smučarsko društvo Štrk iz Murske Sobotice je organiziralo v telovadnici OŠ III prvi letošnji sejem rabljene in nove smučarske opreme. Obiskovalcem so bili z nasveti na voljo tudi smučarski učitelji. Z odzivom so bili dokaj zadovoljni, največje zanimanje pa je bilo za smuči in smučarske čevlje. V soboto med 9. in 13. uro bo podoben sejem, ki ga organizira SK Prekmurje, v dvorani OŠ I v Murski Soboti. Uro krajši pa bo sejem v dvorani radgonskega gasilskega doma, ki ga pripravlja SK Radgona. M. J.

NAMIZNI TENIS Žibratu pomurski finale

Na prvem odprtem državnem turnirju za člane v Cerkljah na Gorenjskem je nastopilo 97 igralcev in igralk iz 24 klubov, tudi 13 Pomurcev. Z izjemo državnih reprezentantov Mitje Horvata in Uroša Slatinska so nastopili vsi najboljši slovenski igralci. Pomurci so dosegli lep uspeh, ker so se trije uvrstili v četrtfinale. Najuspešnejša sta bila Jan Žibrat in Bojan Ropoša, trenutno najboljša pomurska

igralca, ki sta se uvrstila v finale. Žibrat je v četrtfinalu premagal Piljka s Ptuja (4 : 2), v polfinalu pa Zafošnika iz Maribora (4 : 2), Ropoša je bil v četrtfinalu boljši od Tomaža Roudija (4 : 0), v polfinalu pa od Golavška iz Rakeka (4 : 1).

Zelo zanimiv finalni obračun je dobil Žibrat (4 : 2) in tako dosegel svojo prvo zmago na državnih članskih odprtih in TOP-turnirjih. Tudi Ropoša je dosegel z drugim

mestom svojo najboljšo uvrstitev na tovrstnih turnirjih. Roudi se je uvrstil med osmerico, med najboljših 16 pa Dominik Škraban in Zvonko Plohl, ki pa je razočaral kot drugi nosilec, saj je v osmini finala nepričakovano izgubil s Trvdkovičem. V finalno skupino so se uvrstili mladi Ervin Železen, Tomaž Pelcar in Gorazd Horvat ter pri dekletih Andreja Lupša.

M. U.

ŠAH Nepričakovana zmaga Buzetija

Šahovsko društvo Radenska Pomgrad je organiziralo v hotelu Diana v Murski Soboti že 20. turnir v pospešenem šahu. Igralo se je 9. kol po švicarskem sistemu s časom razmišljanja 10 minut + 5 sekund za potezo na igralca. Skupni nagradni sklad je znašal 1.130 evrov, nagrada za zmago-

valca pa je bila 250 evrov. Sodelovalo je 40 igralk in igralcev, tokrat brez šahistov iz sosednje Hrvaške in Madžarske. V domači konkurenci je slavil mladi mojstrski kandidat Jernej Buzeti, ki je zbral 7,5 točke. Za njim sta se zvrstila mednarodna mojstra Domen Krumpačnik (7) in Miran Zupe (6,5). Sledijo: Tomislav

Gruškovnjak (6,5), po 6 točk pa so dosegli Denis Gjuran, Jože Vučko, Kristjan Žalig in Toma Omahna. Nagradjeni so bili tudi najboljši igralci v drugih kategorijah. Najboljša šahistka je Lea Števanec, senior Milan Jeršek, mladinec Matej Titan, kadet pa Nino Cmor.

M. J.

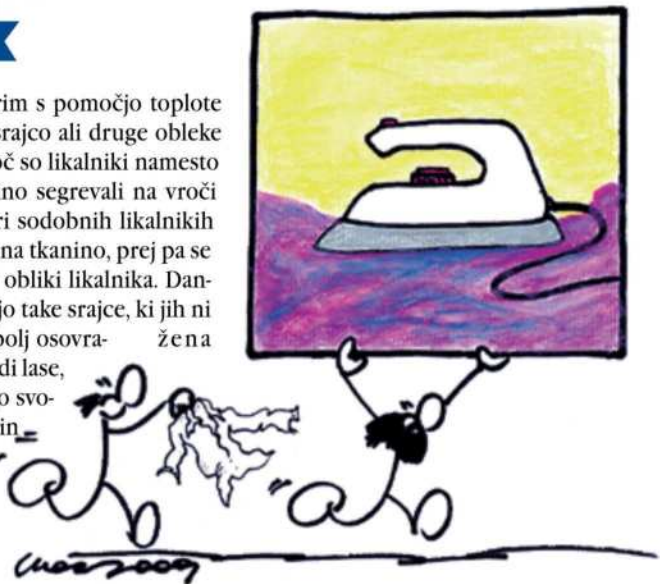
Utrinek s turnirja Foto: Jure Zauneker

Z gumpiči se učimo tujih jezikov

Likalnik

Je mali gospodinjski aparat, s katerim s pomočjo toplote in pare zmečkane in zgubane hlače, srajco ali druge obleke spremenimo v gladke in zlikane. Nekoč so likalniki namesto na elektriko delovali tako, da so kovino segrevali na vroči peči ali so v likalnik dali žerjavico. Pri sodobnih likalnikih lahko uravnavamo temperaturo glede na tkanino, prej pa se je hitro zgodilo, da je nastala luknja v obliki likalnika. Danes likalniki izgubljajo delo, saj šivajo take srajce, ki jih ni treba več likati. Likanje sodi med najbolj osovražena gospodinjstva opravila. Likamo pa si tudi lase, da bi bili ravni. Gumpiči se spominjajo svojega prednika, ki je padel pod likalnik in postal tako tanek kot list papirja.

Previde besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze Murska Sobota, za esperanto skrbi Jovan Mirkovič, gumpiče pa ilustrira mag. Marjan Vaupotič. Izgovorjavi lahko prisluhnete na Murskem valu v oddaji Mali radio, ki je na sporedu vsak četrtek od 18. do 19. ure.

Angleški jezik: iron (*ajrn*)

Nemški jezik: das Bügeleisen (*das bügelaizen*)

Madžarski jezik: a vasalógép (*vasalógep*)

Španski jezik: la plancha (*la planča*)

Italijanski jezik: il fero da stiro (*il fero da stiro*)

Francoski jezik: le fer a repasser (*le fer a repase*)

Esperanto: gladilo (*gladilo*)

Tiha šola

V tihi šoli je lepo, vsi marljivi, pridni smo, le redko klepetamo, če pa že, pa šepetamo.

Učiteljica nas pohvali, ker zadovoljna je z nami, mi imamo se lepo, saj se razumemo.

Če bi v naši šoli res vse tako tiho bilo, bi, priznajmo, preveč dolgočasno bilo.

Karolina Vörös, OŠ Bogojina

Miklavž

Leto je naokrog prišlo, spet Miklavž prihaja k nam.

Vsi se ga veselimo in otroci k njemu hitimo.

Majhni se parkeljnov bojimo zelo, a nas prijazni angelčki potolažijo.

Darila bomo dobili in se jih razveselili.

Saj Miklavž prihaja vsako leto k nam, da nam polepša naš dan.

Lea Antolin, 4. razred, OŠ Odranci

Foto: B. B. P.

Iva Vidovič je stara šele pet let, pa je že »slavna« ilustratorica. Na naslovnici publikacije Veliki nemarni škornji, ki so jo skupaj s projektom EkoŠKRAT predstavili v torek, 24. novembra, v prostorih Hiše Sadeži družbe v Murski Soboti, je namreč prav njena slika jesenskega gozda. Izdelki otrok iz vrtcev in šol iz Turnišča, Murske Sobotice, Fokovec in Tišine so bili na ogled v medgeneracijski hiši v Ulici Štefana Kovača 20.

B. B. P.

Na OŠ Veržej izdelali Unicefove punčke

Za otroke, ki nimajo te sreče

Foto: M. S.

Vsi otroci nimajo tega, kar si zamišljamo kot običajno otroštvo: staršev, igrač, hrane, pa tudi zdravnik, zdravil in šole. Člani Unicefovega krožka na OŠ Veržej čutijo s temi otroki.

Vendar ne ostajajo le pri sočustvovanju z njimi, že v naslednjem trenutku pa bi se prepustili svoji igri. Pripravljani so tudi pomagati in narediti kaj dobrega za te otroke. Zato so se tudi v

tem šolskem letu vključili v Unicefov projekt Unicefova punčka in izdelali kar 23 punčk. Vsaka punčka je vredna 20 evrov, s tem denarjem pa lahko cepijo enega otroka proti petim nalezljivim boleznim. »Veseli smo, da naša akcija doživlja pozitiven odziv v ožji in širši okolici. Še posebno pa smo hvaležni tistim, ki so posvojili naše punčke,« je v imenu vseh članov povedala mentorica Milena Sabotin iz Osnovne šole

Veržej. S tem so pomagali le nekaj otrokom, ampak če bi jih še več naredilo podoben korak, bi bilo trpljenja, bolezni in umiranja otrok po svetu veliko manj. In svet bi bil lepši in prijaznejši.

A. N. R. R.

Kapetan Brundo

Sredi bleščečega morja v daljavi na robu obzorja mala barka plove.

Na njej kapetan Brundo krmilo vrti, malo na levo, pa malo na desno, saj se mu samo smeji.

Ob sončnem zahodu zagleda otok medu, k njemu krmilo zavrti, barko priveže, se z medom pogosti.

Laura Müller, 5. b, OŠ Gornja Radgona

Jesen je najlepši čas

Jesen je najlepši letni čas v letu. Jemo kostanj in pijemo čaj. Lahko gremo v gozd in nabiramo gobe, ki jih potem pojemo. Tekamo za zajčki, se vržemo v listje in nabiramo hruške. Tekamo po listju, ga grabljamo in kasneje spet razmečemo. Potem spet pride zima. Ko je zima, ni preveč prijetno, ker se moramo obleči v presneti puli in žabice.

Asja Benčec in Klara Konkolič, OŠ III Murska Sobota

S. P. in A. P.

Izračunaj in vpiši rezultat v prazna okenca.

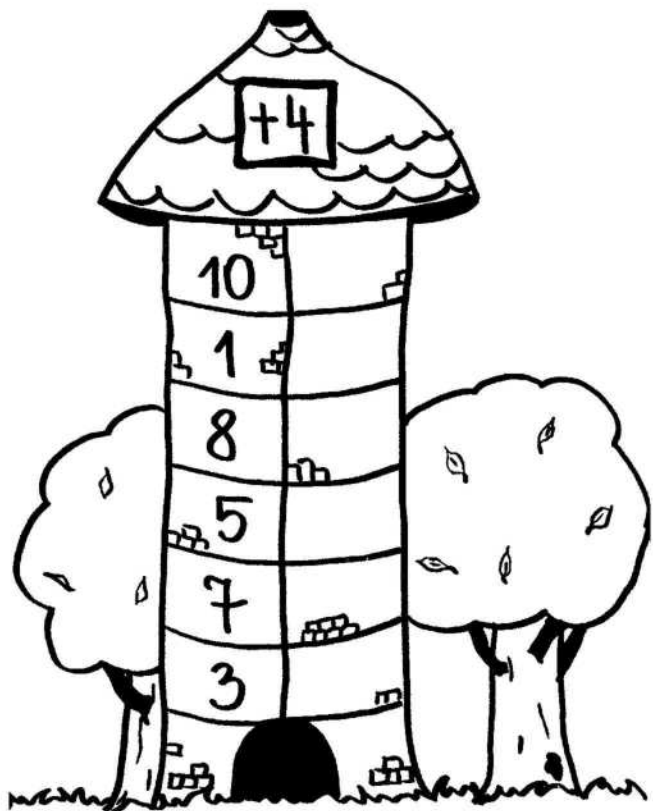

Foto: B. K. P.

Srečanje dveh vrtcev

Že šesto leto zapored so se otroci, starši in pedagoške delavke vrtca v Fokovcih in dvojezičnega vrtca v Prosenjakovcih srečali pri rotundi v Selu. »Tega srečanja se veselimo prav vsi, ker s tem osrečimo sebe in otroke,« pravijo. Da

je pot še zanimivejša, se vsaka skupina zbere pri svojem vrtcu, potem pa krenejo na pot proti Selu. Pot si krajšajo s kleptom in opazovanjem narave, ki se bohoti v vsej svoji lepoti, tako da so kar naenkrat na cilju. Letos so bili hitrej-

ši prijatelji iz Fokovec, a to ni pomembno. Pomembno je, da so se družili. In še pomembnejše je bilo, kaj vse so prinesli s seboj v nahrbtnikih. Malica se je po dolgem pešačenju prav prilegla. Poleg sendvičev in sokov je »prilezla« iz

nahrbtnika tudi kakšna sladkarija. Med seboj so si izmenjali še darila in vsi skupaj zaplesali na nekaj rajalnih pesmic. Druženje so sklenili z zvonjenjem in veliko obljubo, da se prihodnje leto zopet srečajo.

A. N. R. R.

Kontroverzni film s prekmurskim pridihom

Varga ni preprečil osvoboditve Trsta

Bi lahko bili tudi Ženavci naši?

Tudi Vestnik si je ogledal kontroverzni film režiserja Žige Virca Trst je naš!, v katerem eno od osrednjih vlog igra tudi prekmurski rojak Dario Varga. Film je za slovenske razmere odlično posneta zmes parodije, drame in patriotskega zanosa, ki je pri gledalcih večkrat sprožila spontan aplavz.

Film je ob svoji premieri doživel takšno zanimanje, da so ga morali ponavljati še štirikrat, saj je bila prva predstava v trenutku razprodana, preostale pa so prav tako napolnile sodobno Srednjo dvorano Kosovelovega doma v Sežani skoraj do zadnjega sedeža. Trst je naš! je zelo razburil italijanske politike in njihovega zunanjega ministra Franca Frattinija, toda po ogledu filma je še bolj jasno, kako smešne in

Dario Varga je komandir Brane. Foto: N. J.

nesmiselne so njihove izjave, saj v njem sploh ne nastopajo Italijani, pa tudi Trst ne, razen v simboličnem govoru. Zgodba namreč

govori o kmetu Francu (igra ga Gojmir Lešnjak - Gojc, tudi direktor Kosovelovega doma), ki v primorskem zaledju rad upri-

zarja bitke iz partizanskih časov, s svojo fanatično pripadnostjo zgodovinskim partizanskim vrednotam in maršalu Titu pa preseja že vse. Tako svoji ženi Mariji (Silva Čušin), hčerki Mateji (Anja Drnovšek) pa tudi policijskemu komandirju Branetu (Dario Varga), ki mu gre v nos, da Franc v svojem avtu prevaža orožje brez vsakršnih dovoljenj in da počasi ne loči več meje med uprizarjanjem in resničnim bojem. V odločilni bitki s skupino simpatizerjev nemške vojske pa je tudi Brane nemočen, saj katarzo doživi hčerka Mateja, prevzame očetova načela in postane prava voditeljica novodobnih partizanov.

Tako kot Gojc je tudi Dario Varga takoj pristal na sodelovanje z mladim režiserjem, tudi sam je dodal nekaj idej pri snemanju filma, moral je uporabiti pištolo, malce nelagodno pa mu je bilo v začetku pri sceni, ko ga mora Mateja v diru podreti s konjem. Toda v prispevku o tem, kako so snemali film, se jasno vidi, kako lahko določen kot kamere prikaže sceno dosti bolj nevarno, kot je v resnici.

Žiga Virc je študent AGRFT-ja, Trst je naš! je njegovo diplomsko delo, ob polemiki, ki jo je sprožil njegov 27 minut dolg film, pa se mu kar smeje, saj si Novo-meščan prej takšne reklame niti v sanjah ni predstavljal. »Lahko

se zahvalimo ministru Frattiniju, da smo imeli po filmu Titanik v Sežani spet rekorden obisk, saj si je Trst je naš! v treh dneh ogledalo kar 1700 ljudi,« je dejal Gojc. Med gledalci filma so bila tudi nekatera znana slovenska imena, npr. minister Igor Lukšič, ljudski igralec maršala Tita Ivo Godnič in nesojeni zmagovalec resničnostnega šova Kmetija slavnih dr. Artur Štern. »Priznam, da sem fan vojaških filmov in da do lanskega leta sploh nisem vedel, da tudi v Sloveniji obstajajo društva, ki uprizarjajo bitke, kot na primer Kulturno-zgodovinsko društvo Triglav. Ideja za film se mi je porodila, ko sem obiskal vojaški muzej v Pivki,« pa je poudaril Virc in dodal, da sta z Gojcem že posnela nov film, ki nosi delovni naslov V sedemdesetih letih. Ampak mladi režiser je sedaj v šali na glas razmišljal, da si mora spet izmisliti provokativen naslov: »Najverjetneje bo to Istra je naša!«

Film Trst je naš! nosi produkcijsko letnico 2010, zato ga bo nacionalna televizija predvajala najverjetneje po novem letu. V Pomurju pa bi bilo zanimivo videti, ali bi se našel kakšen režiser, ki bi si upal posneti film z naslovom denimo Monošter je naš ali Ženavci so naši ali Mursko Središče je naše.

Tomo Koleč

Kako pomagati drugemu?

Na OŠ Kuzma so za učence osmega razreda tudi v tem šolskem letu organizirali tečaj prve pomoči. V dvajseturnem programu so pridobili osnovno znanje o pravilnem ravnanju v primeru nesreče ali drugih nenadnih obolenj, se seznanili z najpogostejšimi oblikami poškodb, ran, z vrstami krvavitev ...

Cilj tečaja je bil predvsem, da bi učenci spoznali, da lahko pravilen način dajanja prve pomoči reši življenje in pomaga ponesrečencu rešiti nekatere pomembne življenjske funkcije, ki bi bile brez hitre pomoči ogrožene ali bi celo povzročile smrt ali trajno invalidnost. Ob tem je zelo pomembno pravilno ravnanje in pravilno dajanje prve pomoči. Teoretično znanje so podkrepili s praktičnim delom - prikazi obvezovanja ran, imobilizacije udov in namestitve v pravilen položaj ob poškodbah ali nenadnih obolenjih. V Murski Soboti so obiskali in si ogledali Center za obveščanje in gasilska reševalna vozila, kjer so videli, kako se ravna z gasilskim aparatom, v zdravstvenem domu pa so si ogledali vozilo prve pomoči in spoznali, da je delo reševalcev zelo zahtevno, pogosto pa tudi zelo nevarno. Za boljše predstavitev so poprosili tudi društvo Prve medicinske pomoči Rogašovci, ki je v letu 2009 osvojilo časten naslov najprostovoljec in priznanje predsednika države. Njihov član Damjan, ki je tudi poklicni reševalec, pa jih je seznanil z njihovim prostovoljnim delom ter razkazal reševalni avto in opremo. S seboj je pripeljal tudi lutko in tako omogočil, da so se učenci preizkusili v masaži srca in dajanju umetnega dihanja.

Foto: M. B.

B. B. P.

Dobrodelne žabe

V okviru projekta Žabnjek, ki je poleti potekal v soboškem parku, so pripravili tudi dražbo predmetov, ki so jih med trajanjem projekta izdelali otroci. S pomočjo takrat zbranih sredstev so v MIKKU organizirali delavnice, kjer so otroci izdelovali svečnike z lepljenjem naravnih materialov na steklo, na koncu pa so se pomerili v ekokvizu in za svoje znanje prejeli žabjo diplomu.

Kot poleti v parku, tako so tudi tokrat otroci pokazali veliko zanimanje za delo z naravnimi materiali. Foto: T. M.

Delavnico, na kateri je sodelovalo 13 otrok, je pripravila in vodila Darja Meolic iz podjetja Eko animacije v sodelovanju s centrom za socialno delo. »V podjetju Eko animacije se zavedamo pomembnosti otroškega veselja, zato smo celotno delavnico zasnovali v veselem, ustvarjalnem duhu, kjer so si otroci iz različnih naravnih materialov ustvarili vsak svoj unikaten svečnik. Poleg tega smo se še vsi skupaj na šaljiv in zabaven način pomerili v ekokvizu, kjer smo obnovili naša znanja o pomembnosti čistega okolja,« je povedala Meoličeva.

T. M.

Rajžajo po Sloveniji in vabijo k sodelovanju

Prekmurci z odrom, Prlekiji z zelenjavo

Na nedavnem prvem multimedijem festivalu v Celju, ki ga je organizirala Mreža multimedijem centrov Slovenije, sta se predstavila tudi pomurska multimedijemska centra, in sicer MIKK iz Murske Sobotice z dokumentarnim filmom, ki prikazuje nastope in intervjuje z glasbeniki, ki so bogatili dogajanje na odru, ter Mladinski center Prlekije - Pokrajinski center nevladnih organizacij (MCP - PC NVO) z multimedijemskim performansom Paprika in zelenjava.

Po besedah člana in strokovnega sodelavca priškega centra Simona Svetlika in Thierna Dialla bodo sedaj svojo postproduk-

cijo začeli predstavljati tudi po drugih multimedijemskih in kulturnih ter mladinskih centrih v Sloveniji, poskušali pa bodo doseči, da bi se predstavili tudi v tujini.

Ob pomoči ministrstva za kulturo in njegovem sofinanciranju dejavnosti MCP - PC NVO na področju kulture zdaj lahko vabijo k dejavnosti vse zainteresirane ne glede na spol, starost in bivanje. Tako bodo vzpostavili nekatere nove sekcije ter povečali aktivnosti v že obstoječih, kot so glasbena, pevška, recitacijsko-literarna, plesna, likovno-kiparska, fotografska, filmska, multimedijemska in kulturno podpora. Tudi kulturna društva in institucije v regiji pozivajo, da pri promoci-

Prleški multimedijemski performans v Celju Foto: M. C.

ji svojih dejavnosti brezplačno uporabljajo njihov spletni portal ter razpoložljivo opremo in prostore, pa tudi izobraževalne projekte na področju kulture. Maja 2010 bo tako na Spodnjem Kamensčaku tedenska likovna kolonija, julija pa multimedijemska kolonija.

Da bodo zadeve še lažje stekle, bodo 3. decembra ob 17. uri v počastitev obletnice rojstva dr. Franceta Prešerna izvedli glasbeno-filmsko predstavitev Ta veseli dan kulture - dan odprtih vrat in uradno predali namenu novo opremo za kulturno angažiranje, katere nakup je sofinanciral Javni sklad za kulturne dejavnosti - centralna služba Ljubljana.

T. K.

Triki, ki ogrejejo telo

Zimsko garderobo ste že pripravili, kako pa je z vašim telesom? Koža obraza in telesa ter lasje pozimi potrebujejo drugačno nego, ki je prilagojena zimskim razmeram. Mraz, suh in ogrevan zrak, daljše zadrževanje v zaprtih prostorih, zimsko sonce in veter do telesa niso ravno nežni. Po zaslugi nekaterih nasvetov boste kljub temu videti lepe in negovane, poleg tega pa se boste tudi ob najbolj hladnih dneh dobro počutili.

Nasvet, po katerem bi morali dnevno popiti najmanj osem kozarcev vode, se ne nanaša samo na čiščenje telesa, marveč tudi na ohranjanje optimalne količine vode v vseh tkivih organizma, torej tudi v koži. Poleg vode pijte tudi zeliščne čaje, jedilnik pa obogatite z juhami in kompoti. S tem boste telesu zagotovili dovolj vlage, medtem ko boste s kremami za nego obraza, ki preprečujejo izhlapevanje vode, koži pomagali, da bo v sebi dlje časa zadržala dragoceno vodo, ki je nujna za ravnovesje vseh vitalnih funkcij.

Ste po sprehodu ali napornem delovnem dnevu povsem premraženi in utrujeni? Ob vrnitvi domov vam bodo gotovo prišle masaže z aromatičnimi olji, ki pomirjajo pordelo kožo in vračajo energijo. Lahko pa si za zgled vzamete Azijke, ki obožujejo krtačenje suhe kože in masiranje akupresurnih točk med nanašanjem kreme. Po vsem tem bo nova energija naravnost kipe-la iz vas.

Optimalna celična modulacija

Izraz opisuje edinstven koncept avtomatično spreminjajočih se frekvenc, stimulacijskih vzorcev, pulznih dolžin, valovnih oblik in aktivacijskih časov, ki lahko ciljno delujejo na mišice in tudi druga tkiva. Za boljše razumevanje je treba prejeti poznati procese, ki nastajajo v telesu pri večjih fizičnih aktivnostih oziroma običajni telesni vadbi. Vsaka mišica je sestavljena iz različnih motoričnih enot, ki se z običajno vadbo aktivirajo v določenem vrstnem redu: manjše se aktivirajo najprej in samo po dolgotrajni in naporni vadbi se aktivirajo tudi večje motorične enote. To lahko zahteva tudi do 45 minut intenzivne vadbe, s katero dejansko aktiviramo mišico, ki jo želimo, in na žalost, če vadba ni redna in zahtevna, je rezultat oblikovanja telesa minimalen.

Demencia

Vsakemu od nas se je že zgodilo, da je po vsem stanovanju iskal ključne vhodnih vrat ali avtomobilske ključke in jih potem našel v ročni torbici. Ali pa da se je ves dan spraševal, ali je zaklenil vrata in izklopil likalnik. Gotovo se je tudi vam že zgodilo, da se niste mogli spomniti imena bežnega znanca ali igralca iz točno določenega filma. Ampak strokovnjaki pravijo, da je normalno, da se ljudje včasih česa ne spomnimo, še zlasti takrat, kadar smo utrujeni, zamišljeni ali preobremenjeni.

Pri sicer zdravih starejših ljudeh je občasna pozabljenost posledica neuspešnega priklica vsebin, ki so bile uspešno zapomnjene. Težave se ne stopnjujejo in tudi izraziteje ne zmanjšujejo uspešnosti starejšega človeka. Kadar pa težave s spominom naraščajo in se jim pridružijo tudi težave pri govoru, vsakdanjih aktivnostih, abstraktnem mišljenju in presoji, težave s časovno in prostorsko orientiranostjo, spremembe čustvenega razpoloženja in vedenja ter celo osebnostne spremembe, pa gre verjetno za bolezensko izgubljanje spomina oziroma demenco.

POMURSKÉ LEKARNE

razkrivajo zdravilne skrivnosti

Zlorabe protibolečinskih zdravil

Protibolečinska zdravila ali analgetiki, kot jih strokovno krajše imenujemo, spadajo med najpogostejše iskana zdravila, izdana brez recepta, v lekarni. V Sloveniji jih je mogoče dobiti samo v lekarnah, medtem ko je v nekaterih drugih državah dostop do njih manj omejen. Liberalizacija trga zdravil, navadnemu človeku tako vabljiva zamisel, pa začne kazati določene neželenne učinke.

Posledica teh so denimo aktivnosti Agencije za prehrano in zdravila (FDA) v ZDA, s katerimi skuša preučiti nevarnost zdravljenja s paracetamolom. Čeprav ima paracetamol relativno ugoden varnostni profil, nekatere študije navajajo, da je v ZDA letno zaradi prevelikega odmerka paracetamola hospitaliziranih 26.000 ljudi, pri 450 ljudeh pa je izid smrti. FDA tako med drugimi preučuje možnost zmanjšanja priporočljivega enkratnega in tudi najvišjega dnevnega odmerka paracetamola. Poleg tega razpravljajo o umiku s trga tistih zdravil, ki vsebujejo paracetamol v kombinaciji z drugimi analgetičnimi učinkovinami, saj naj bi bila ta zdravila najpogostejši vzrok predoziranja s paracetamolom. Bolniki naj namreč ne bi vedeli, da so vzeli več različnih zdravil z enako učinkovino.

Podobno so se, tudi po smrti Angležinje, ki je posledica večletnega uživanja visokih odmerkov protibolečinskega zdravila, zganile strokovne službe v Veliki Britaniji. Od leta 2010 dalje bo v tej državi precej omejen dostop do

analgetikov, ki vsebujejo učinkovino kodein. Brez recepta bo možno dobiti le pakiranje, ki ne bo vsebovalo več kot 32 enot. Proizvajalci bodo morali odstraniti vse indikacije (namen uporabe), ki priporočajo jemanje ob bolečem žrelu, prehladu ali kašlju. V navodilih bo ostalo priporočilo, da se sme analgetik uživati le ob akutni, zmerni bolečini, ki je ne uspemo odpraviti z monokomponentnimi analgetiki (gre za analgetike, ki vsebujejo samo eno učinkovino). Tudi na zunanji ovojnini, torej škatlici, bo moralo biti jasno navedeno opozorilo: »Lahko povzroči odvisnost. Uporaba za največ tri dni.«

In kako je v Sloveniji? Trenutno je trg s temi zdravili ustrezno omejen in tako zmanjšuje možnost zlorab. Analgetiki se dobijo le v lekarni, in to ne na samopostrežni način. Prisotnost farmacevta ob izdaji tako omogoča ustrezen strokovni posvet, hkrati pa varuje pred napačno rabo. Lekarniškim strokovnim delavcem pravilnik* nalaga izdajo analgetikov eni osebi v količini, ki ne sme preseči treh pakiranj z najmanjšim številom enot. Isti člen nam omogoča zavrnitev izdaje zdravila, če sumimo, da gre za zlorabo. Prejšnji člen istega pravilnika nam nalaga dolžnost svetovanja in seznanitve s pravilno in varno uporabo zdravila tudi, če gre za zdravilo brez recepta.

Kljub tem omejitvam pogovor s kolegi razkrije, da praktično ni lekarne, ki ne bi imela primera zlorabe analgetikov. Ljudje se velikokrat ujamejo v začaran krog lajšanja glavobolov s temi zdravili.

Ob pretirani rabi analgetika lahko slednji čez čas (paradoksalno) postane vzrok in ne rešitev. To se pogosteje zgodi v primeru kombiniranih analgetikov, torej takih, ki vsebujejo hkrati več učinkovin. Na analgetični glavobol pomislimo, ko posegamo po zdravilu zoper glavobol pogosteje kot desetkrat mesečno. Tak glavobol je ponavadi najhujši zjutraj in ga olajša le odmerek analgetika.

Druga nevarnost zlorabe analgetikov je pojav odvisnosti. Nepravilna raba analgetikov, ki vsebujejo kot učinkovino kodein, lahko vodi v nastanek psihične in fizične odvisnosti. Ravno zaradi tega je Agencija za zdravila in medicinske pripomočke (MHRA) v Veliki Britaniji uvedla znatno omejitev v dostopnosti takih zdravil. Čeprav nimamo prave slike o pogostosti tovrstne odvisnosti, so podatki iz Velike Britanije precej skrb zbujajoči. V zadnjih letih je pri eni izmed njihovih organizacij za samopomoč poiskalo pomoč 16.000 odvisnikov od zdravil, ki jih je mogoče dobiti brez recepta.

Problem torej ni majhen, še manj nepomemben. Dvomim, da bomo v Sloveniji posegli po restriktivnejših potezah. Čeprav nam zakonodaja omogoča celo zavrnitev izdaje, farmacevti pogosteje uberemo svetovalno pot. Prav je, da oseba nasvet, ki ji je namenjen, upošteva, saj gre za dobrobit njenega zdravja.

*Pravilnik o razvrščanju, predpisovanju in izdajanju zdravil za uporabo v humani medicini (Ur. l. RS št. 86/2008).

Bojan Madjar, mag. farm.

Ne sedimo s prekržanimi nogami

Ko sedimo (v pisarni, ob branju ali gledanju TV), stopala obračamo in jih premikamo gor in dol – s tem spodbudimo krvni obtok. Dolgoročne pozitivne rezultate pa dosežemo s tem, da se odvadimo sedeti s prekržanimi nogami. Hkrati se je treba izogibati tesnim oblačilom in temu, da bi bili ves dan v škornjih, saj ti upočasnjujejo krvni obtok.

Vsak dan vadba

Strokovnjaki priporočajo vsak dan vsaj 30-minutno vadbo. Odločite se za aktivnost, ki krepi mišice in spodbuja povratni tok krvi, torej plavanje, gimnastiko v vodi, kolesarjenje, iztegovanje, ples, jogo. Hkrati naj bi šlo za aktivnost, ki vam zagotavlja največje zadovoljstvo.

Izostanek menstruacije

Ob izostanku menstruacije večina žensk najprej pomisli na nosečnost, vendar ni vedno tako. Cikluse brez krvavitve doživi vsaka ženska, ne da bi bila noseča in ne da bi se za tem skrivala resna bolezen.

Mesečna krvavitev je zaključek zapletenega dogajanja, pri katerem se iz maternice izloči neoplojeno jajčece. Vpleteni so številni različni hormoni. Če je njihovo medsebojno ravnovesje iz kakršnega koli razloga porušeno, se podre tudi rednost ciklusa. Menstruacija se pojavi prezgodaj, prepozno ali sploh ne. Če menstruacija izostane za več kot tri mesece, govorijo ginekologi o sekundarni amenoreji, ženska pa bi seveda morala h ginekologu. Mnogokrat je zelo težko ugotoviti sprožilni dejavnik, saj imajo motnje številne in zelo različne vzroke. Lahko nastopijo zaradi duševnih vplivov, diete, ciste ali kontracepcijskih tablet.

Težave v spolnosti

Depresija je pogosto spremljevalka težav v spolnosti. Vzrok je lahko bolezen sama, zelo pogosto pa so za upad želje po spolnosti, nezmožnost doseganja orgazma ali erekcije krivi učinki zdravil, to je antidepresivov. Vsaj polovica bolnikov, ki dlje časa jemljejo antidepresive, ima težave pri spolnem delovanju. Zaradi sramu pred tabu temo bolniki zelo redko sami priznajo, da nimajo več želje po spolnosti in da imajo težave z erekcijo.

Angina pectoris

Največje raziskava kakovosti življenja bolnikov z angino pectoris na svetu je pokazala, da ima približno eden od treh bolnikov vsaj enkrat na teden značilne bolečine v prsnem košu.

Te bolečine, ki bistveno vplivajo na življenje ljudi, pa se pojavljajo kljub sodobnim načinom zdravljenja – od zdravil do balonske angioplastike, vstavitve žilnih opornic in premostitvene operacije. Angina pectoris je stanje, za katerega je značilen neprijeten občutek stiskanja v pr-

Tudi otroke boli glava

Ali ste vedeli, da tudi otroke lahko boli glava? Kar eden od petih mladostnikov v angleški pokrajini Exter ima vsak teden po en napad glavobola, približno deset odstotkov pa jih glavobole doživlja celo več kot dvakrat na teden. Do takšnih ugotovitev so se dokopali v anketi, ki so jo izpolnjevali britanski mladostniki, stari od 12 do 15 let. Očitno pa je, da glavobolom pri otrocih ne namenimo dovolj pozornosti. Tako je namreč prepričan tudi dr. David Kernick, avtor študije, ki meni, da so vzroki najstniških glavobolov zelo kompleksni in povezani predvsem z dejavniki, kot sta občutek tesnobe in depresija.

Ameriški slamniki proti prehladu

Ameriški slamniki je sestavina številnih naravnih zdravil za lajšanje znakov prehladnih obolenj, saj povečuje imunsko odpornost organizma, preprečuje okužbe z virusi ter lajša in odpravlja znake prehlada in gripe. Eno izmed takih zdravil je echinacea, ki v primerjavi s sorodnimi izdelki, narejenimi iz soka ameriškega slamnika, vsebuje alkoholni izvleček iz svežih rastlin, s čimer so zdravilne učinkovine te čudežne rastline še bolj izkoriščene.

snem košu zaradi zoženja arterij. Običajno se pojavi med naporom, vodi pa lahko v srčni infarkt.

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

Reklamacija pralnega stroja

Gospa je ob pomoči spletne prodaje kupila pralni stroj. Ker se ji je čez nekaj časa pokvaril, se je obrnila na servis, da ga popravi. Stroj so pregledali in ugotovili, da se ga ne splača popravljati, ter ji obljubili, da bo dobila novega. Pravi, da je sedaj minilo že 48 dni, odkar so ji obljubili nov pralni stroj. Zanima jo, ali lahko zahteva vračilo denarja? Ker je uveljavljala garancijo, ne more zahtevati vračila kupnine, razen v primeru, če takšnega stroja ne bi imeli. Lahko zahteva dobavo novega stroja, kar so ji tudi obljubili, prav tako pa je minil skupni 45-dnevni rok za popravilo stvari v garanciji. Svetujemo ji, da jih še enkrat opozori in zahteva, da njen pokvarjeni stroj zamenjajo z novim brezhibnim. Če njeni zahtevi ne bi ugodili, bo morala o primeru obvestiti tržni inšpektorat. Čez nekaj dni nas je gospa že obvestila, da so ji stroj zamenjali z novim brezhibnim.

Andrej Cimer

Občutek žeje zamenjan z lakoto

Žal mnogi občutek žeje zamenjajo za lakoto, saj bi lahko takšno »navidezno lakoto« v resnici potestili s kozarcem vode. Tudi sicer strokovnjaki pravijo, da pri povečanem apetitu zelo pomaga voda ali kakšna druga nesladkana pijača. Ko vas med obroki zagrabljiva lakota, popijte kozarec ali dva vode, najbolje mlačne, ali si pripravite nesladkan čaj. Osvežilna pijača vam bo pomagala premostiti trenutno lakoto in vzdržati do naslednjega obroka. Pa še pri kilogramih se bo poznalo. Manj jih bo.

Nismo naša preteklost

»Človek, ki svoje misli usmerja k temni strani življenja in ki vedno znova podoživlja nesreče in razočaranja iz preteklosti, dobesedno prosi za podobne nesreče in razočaranja tudi v prihodnje. Če v svoji prihodnosti ne vidite nič drugega kot smolo, potem jo boste prav gotovo imeli.« *Prentice Mulford*

Da bi spodbudili naše razmišljanje o dejstvu, da nismo naša preteklost, sem sklenila, da vam predstavim, kar je zapisal Jack Canfield v knjigi Skrivnost. Trdi, da se večina ljudi počuti kot žrtve življenja. Pogosto kažejo na dogodke iz preteklosti, morda na odraščanje v disfunkcionalni družini ali s staršem, ki jih je zlorabljal. Pri tem velja poudariti, da so psihologi prepričani, da je 85 odstotkov družin disfunkcionalnih, kar pomeni, da nenadoma nihče med nami iz tega zornega kota ni več nekaj posebnega. Torej to, da so se starši ločili, da je bil kateri alkoholik, da so bile posredi zlorabe ... so zgodbe marsikoga. Vprašanje, ki se ob tem postavlja, je, kaj storiti sedaj. Lahko se še naprej osredotočamo na to, kar je bilo, lahko pa se osredotočamo na tisto, kar si želimo. Ko se odločimo, da se bomo osredotočili na tisto, kar si želimo, odpade vse tisto, česar nečujemo. S tem pa prihaja vedno več tistega, kar si želimo.

»Nobene omejitve ni, kaj lahko ta zakon stori za vas; drznite si verjeti v svoj ideal; o njem razmišljajte kot o že dovršenem dejstvu.« *Charles Haanel*

Mogoče je to trenutek, da vsak izmed nas pregleda svoje življenje. Pomislimo, na katere težave smo se osredotočali, da smo k sebi pritegnili še več težavnih okoliščin. Sedaj pa prenehajmo misliti na težave, in to ne glede na njihovo zahtevnost in njihov čustveni naboj. To moramo storiti zaradi sebe. Ne smemo pozabiti, da če do nekoga gojimo zameri ali če ga krivimo za kaj, kar je storil, škodujemo sebi. Raje si ustvarimo življenje, kakršnega si zaslužimo. Osredotočimo se na tisto, kar želimo. Ustvarili bomo prijetne občutke, ki bodo pritegnili iz Vesolja vse, kar si želimo. S tem bomo postali avtor naše življenjske zgodbe. Zakon privlačnosti, ki je temelj vsega v Vesolju, lahko uporabljamo tam, kjer smo, in to kadar koli. Prav tako ta zakon v nas poraja nova prepričanja od tega, da smo vsak dan mlajši namesto starejši, da imamo vsega zadosti, do tega, da nismo več ujetniki vzorcev itn.

Mag. Simona Šarotar Žižek

Skrbimo za naše male živali

Morski prašički imajo občutljivo kožo

Morski prašički se uvrščajo med najbolj priljubljene hišne ljubljence, saj niso dragi in tudi ne zahtevni, poleg tega pa so odporni na okužbe. Tako kot hrčki spadajo med glodalce, saj imajo stalno rastoče zobe. Zdrav morski prašiček je pozoren, ima jasne oči, suhe nosnice ter čisto in bleščečo dlako. Prav na kožuh je treba biti najbolj pozoren, lastnikom svetuje veterinar Zoran Tušar z Veterinarske postaje Lendava, saj imajo morski prašički največkrat težave s kožo.

Kožni zajedavci

Glavni kožni zajedavci so pršice, ki povzročajo sr-

bež in odpadanje dlake, v hudih primerih lahko pride do krčev. Pršice so zelo majhne in jih ne vidimo s prostim očesom. Za diagnozo je treba vzeti kožni ostružek in ga pogledati pod mikroskopom. Zdravimo ga z zdravilom proti zajedavcem. Hkrati z zdravljenjem je treba temeljito očistiti in razkužiti tudi bivališče morskega prašička.

Glivične okužbe kože

Glivično obolenje kože je pri morskih prašičkih zelo pogosto. Opazimo izpadanje dlake in luske, dlake so polomljene. Omenjeni znaki se najprej pojavijo okoli glave, nato se razširijo na hrbet. Diagnozo postavimo tako, da pod mikroskopom po-

gledamo nekaj poškodovanih dlak. Zdravimo s protiglivičnimi zdravili, ki jih predpiše veterinar.

Bolhe

Tudi morski prašički lahko dobijo bolhe. Ko bolhe prašička pičijo, ga srbi koža, zato se praska. Vidne so s prostim očesom. Zatiramo jih s posipi ali kožnim polivom, ki jih uporabljamo za pse in mačke.

Bakterijska okužba kože

Do bakterijske okužbe kože lahko pride pri površinskih poškodbah (prasko, vbodi s ostrimi bilkami sena ...). Zdravimo jih z antibiotiki.

Z. T., P. K.

Z našega štedilnika

Branko ČASAR, kuharski mojster v gostilni Lovenjaku v Polani in hotelu Štrk

Zelenjavna strjenka s česnovom omako

200 g čebule, 400 g paradižnika, 200 g solatnih kumaric, 300 g jajčevca, 15 g česna, 5 cl olja, 20 cl zelenjavne osnove, sol, beli poper, timijan, rožmarin, origano, 20 g želatine.

Omaka: 100 g rdeče paprike, 25 cl navadnega jogurta, 20 g česna, sol, poper, limonin sok.

Cebulo zrežemo na kocke. Paradižnik olupimo, tako da ga za minuto potopimo v vrelo vodo. Nato ga prerežemo, odstranimo seme in narežemo na kocke. Jajčevci in kumarice pod hladno vodo splahnemo in narežemo na kocke. Česen drobno sesekljamo. Olje v kozici segrejemo, na njem posteklenimo čebulo, dodamo sesekljan česen, malo prepražimo, da izvabimo aromo. Dodamo jajčevce, kumarice in paradižnik ter začnimo s soljo, poprom,

timijanom, rožmarinom in origanom. Vse skupaj zalijemo z zelenjavno osnovo in malo podušimo, da zelenjava ohrani čvrstost. Odstranimo z grelne plošče. Želatino namočimo v deciliter hladne vode, da se zmehča. Dodamo jo k zelenjavi in vse skupaj gladko razmešamo, da se želatina razpusti.

Tako pripravljeno zelenjavno maso zložimo v porcijske modelčke in za tri ure postavimo na hladno, da se strdi. Strjenko s pomočjo vodne kopeli zvrnemo na krožnik in ponudimo s česnovom omako.

Omaka: Papriko narežemo na drobne kocke. Jogurt razžvrkljamo. Česen sesekljamo. Vse sestavine združimo, začnimo in okisamo z limoninim sokom.

Juha iz koromača

180 g koromača, 60 g čebule, 10 g česna, 150 g krompirja, 50 g masla, 1,5 l vode, 10 cl kisle smetane, sol, beli poper, lovorjev list.

Koromač operemo, odstranimo manjše zelene lističe in jih sesekljamo. Preostali koromač narežemo na kocke, prav tako tudi čebulo, stresemo v kozico in na polovici masla malo prepražimo. Dodamo sesekljan česen in na kocke narezan krompir. Premešamo in zalijemo z vodo ter začnimo s soljo, belim poprom in lovorjevim listom. Kuhamo do mehkega. Odstranimo lovorjev list in pretlačimo. Ponovno pristavimo, dodamo kislino smetano in na

preostanku masla prepražimo sesekljane lističe koromača. Počasi prevremo in vroče ponudimo.

Zapečena zarebrnica

720 g svinjskega kareja (4 zarebrnice), 150 g čebule, 180 g paprike, 200 g paradižnika, 100 g šampinjnov, 100 g kuhanega fižola, 15 cl belega vina, 20 cl vode, 15 cl kisle smetane, sol, poper, lovorjev list, timijan, feferoni, 5 cl olja.

Zarebrnice splahnemo v hladni vodi, s krpo osušimo, na deski rahlo potolčemo, solimo in popramo. Na razgretem olju zarebrnice opečemo in preložimo v drugo posodo. Na preostanku masčobe prepražimo na kocke narezano čebulo in papriko. Ko ovene, dodamo na kocke narezan paradižnik, sesekljane šampinjone in fižol. Vse skupaj premešamo, zalijemo z vinom in vodo ter začnimo z lovorjevim listom, timijanom in po okusu s preostalimi začimbami. Prevremo, prelijemo po opečenih zarebrnicah in po vrhu pokapljamo s kislino smetano. V pečici zapečemo.

Nariban krompir s skuto

1200 g krompirja, 10 cl mleka, 5 cl olja, 15 g česna, 200 g skute, sol, poper.

Krompir v olupku skuhamo, odcedimo, olupimo in grobo naribamo. Olje v kozici segrejemo, na njem prepražimo sesekljan česen in zalijemo z mle-

besede mode
Tatjana Kalamar Morales
Okrog vratu

Eno izmed decembrskih daril, ki smo ga zmeraj veseli, je zagotovo šal. K njemu spadajo še rokavice, ki so ponavadi bodisi v isti barvi bodisi v vzorcu. Glede na to, da je za pravo kreativnost potrebna tudi kriza, je tokrat pravi čas, da se s svojo kreativnostjo izkažemo. Če nismo večji ročnih spretnosti, to še ne pomeni, da nismo sposobni sestaviti nekaj tkanin. Poiskati moramo le nekoga, ki nam sešije krpice v šal ali ruto.

Krpanka

Šal, ki ga sestavimo iz različnih kosov oblačil, je lahko izredno zanimiv, če so kosi tkanin približno enako veliki in če damo vmes črne trakove. Na tak način razbijemo vzorce in jih postavimo v neki red. Podobno lahko kombiniramo »krpanko« na eni strani in črno tkanino na drugi. Ko se šal ovije okrog vratu, daje črna barva lep kontrast, zanimivost šala je še večja.

Kontrasti v tkaninah

Svila se lepo kombinira s plišem. Načeloma so kombinacije sijaj-mat zelo elegantne, enako tudi podobni sijaji. Transparentna organca je prekrasna, saj dopušča očem, da skozenjo opazujejo popolnoma drugo tkanino. Njena lepota je tudi v čvrstosti materiala, ki daje šalu lepo obliko. Res pa je tudi, da so nekaterim bolj pri srcu enostavni volneni šali. Šal iz kašmirja je tisti, ki nas zna očarati tako, da ga zmeraj nosimo na drugačen način.

Barvni kontrasti

Kašmir je enostavno lep tudi v temno modri ali bordo rdeči barvi. Glede na rjave odtenke, ki se pojavljajo v modnih smernicah, ju tokrat ne moremo spregledati. Ne manjkajo niti okrašt odtenki, ki se izredno lepo podajajo črnolaskam. Več kontrastov je v krpankah, kjer je prisotnih zares veliko različnih barv. Edini pravi kontrast je tako črna.

Okrogel pleten šal kot kapa

Pletenine so izjemnega pomena v vsaki zimi. Če so niti spletene v krog na tak način, da skozenj spravimo glavo, gre za zelo udobno in funkcionalno pokrivalo za glavo ali kar šal. V enobarvni kombinaciji deluje sveže, v več barvah potrebuje enobarvno osnovo (jopič, hlače). Vsaka ideja premaga strah. Tudi če nikoli nismo zares kmarali, pobrskajmo za omarah in presenečeni bomo, koliko stvari se že leta in leta nismo dotaknili. Morda nam lahko rabijo za nekaj novega.

kom. Nato dodamo skuto in nariban krompir ter začnimo s soljo in poprom. Vse skupaj premešamo, malo prepražimo in postrežemo.

Orehove kocke

2 jajci, 150 g sladkorja, 1 zavitek vanilinsladkorja, 7 cl orehovega olja, 15 cl mleka, 130 g pšeničnega zdroba, 60 g mletih orehov, 45 g moke, pol zavitka pečilnega praška, 300 g naribanih jabolok, 50 g rozin, 50 g posušenih marelic, 2 cl ruma.

Premaz: 80 g marelične marmelade.

Čokoladna glazura: 100 g bele čokolade, 50 g rastlinske masti, 0,5 cl olja.

Jajca, sladkor in vanilinsladkor penasto umešamo do polovice. Dodamo orehovo olje in dalje mešamo. Ko je masa dovolj penasta, primešamo mleko in počasi dodamo pšenični zdrob, mlete orehe in moko, v katero smo zmešali pečilni prašek ter naribana in ožeta jabolka, v rumu namočene rozine in drobno narezane marelice. Vse skupaj dobro rahlo premešamo. Maso vlijemo v pekač, ki smo ga obložili s papirjem za peko, in pečemo v pečici 40 minut pri 160 do 180 °C. Pečeno in ohlajeno pecivo premešamo z razmešano marelično marmelado in prelijemo s čokoladno glazuro.

Priprava čokoladne glazure: Čokolado zmehčamo nad soparo. Prilijemo olje in raztopljeno rastlinsko mast. Mešamo toliko časa, da se glazura začne gostiti in oprijemati hrbtni strani žlice.

Konferenca SharePoint v Murski Soboti

Le dva domača udeleženca

Čeprav gre za vejo gospodarstva, kjer se brez dvoma ustvarja visoka dodana vrednost, sta samo dve podjetji iz regije na konferenco poslali po enega zaposlenega

Letos je v Murski Soboti že drugi potekala konferenca SharePoint, ki sta jo organizirali podjetji Ko-ordinator in B4Contact iz Murske Sobote. Konferenca se je udeležilo 150 ljudi iz desetih držav, ki so bili navdušeni nad Prekmurjem in organizacijo, kljub temu pa ostaja v Pomurju še veliko rezerv pri organizaciji tovrstnih dogodkov.

Na konferenci je bila že drugo leto zapored britanska podružnica ameriškega podjetja AvePoint, ki predstavlja v svetovnem merilu eno vodilnih podjetij, ki razvija rešitve

za SharePoint. Kot je v uvodnem predavanju poudaril predstavnik podjetja Sarju Raja, se večina uporabnikov SharePointa ne zaveda, da omogoča skladiščenje podatkov, med drugim pa se uporablja še kot orodje za izdelavo spletnih strani (npr. Ferrarijeva spletna stran je bila narejena s pomočjo SharePointa) ter za sodelovanje in organizacijo v večjih podjetjih. Gre za skupino strežniških zmogljivosti, v okviru katerih lahko vse podatke znotraj podjetja hranijo na enem mestu, vsi zaposleni pa imajo enostaven dostop do njih in iskano informacijo lahko brez težav najdejo

– bodisi podatke o osebah ali poslovne podatke in dokumente, ki se nanje navezujejo. V povezavi z že sedaj zelo razširjenim programskim paketom Office lahko v podjetjih s pomočjo SharePointa lažje sledijo in imajo pregled nad svojimi poslovnimi dejavnostmi. Recimo po elektronskih obrazcih lahko podjetja vse pridobivanje informacij in sklepanje poslov preselijo na splet, konec koncev pa SharePoint omogoča tudi lažje upravljanje spletnih vsebin.

In zakaj je v Pomurju težko organizirati konferenco? Najpomembnejša je prav gotovo infrastruktura, saj kot pravi eden izmed organizatorjev Matjaž Korenjak, v Pomurju še vedno ni mogoče najti mesta, ki

bi imelo tako hotelske zmogljivosti kot več primernih konferenčnih dvoran, kjer bi predavanja lahko potekala vzporedno. Tako so letos udeleženci konference bivali v hotelu Vivat v Moravskih Toplicah, kjer so bile tudi delavnice, predavanja pa so potekala v zabaviščnem centru Party Max v Murski Soboti. »Čeprav mediji nenehno pišejo o krizi, nam je uspelo pripeljati 150 ljudi, cilj za drugo leto pa je 200 ljudi. Za več udeležencev je v Pomurju že težko zagotoviti ustrezne prostore, 200 pa je tudi številka, ki predstavlja zgornjo mejo, če hočeš imeti vse pod kontrolo,« pravi Korenjak. Konference namreč ni organizirala agencija, temveč je vse potekalo po »družinskem princi-

pu«, ko so organizatorji osebno poskrbeli za prevoz, nastanitev in prehrano udeležencev, na pomoč so priskočili prijatelji in znanci, ravno to pa je navdušilo večino udeležencev. Gre torej za eno manjših konferenc SharePoint, samo za primerjavo – Microsoftove konference SharePoint v Las Vegasu se je letos udeležilo 7500 ljudi.

Čestitka iz ZDA

Dogodek je potekal v treh delih. Prvi dan so potekale delavnice za SharePoint na nekoliko višji ravni, še isti dan je bil v soboškem lokal Unisex družabni dogodek, naslednji dan pa je bila konferenca, kjer se je bilo možno seznaniti z

novostmi in prednostmi, ki jih pri naša Microsoftova platforma. Kot ugotavljajo organizatorji, so tovrstne konference tudi idealna priložnost za pomurski turizem, saj se gostje vedno znova navdušujejo nad tukajšnje kulinariko in naravnimi lepotami. Po konferenci so organizatorji prejeli tudi čestitko iz ZDA, ki jo je poslala zvezda SharePointa Joel Oleson, ki je že napovedal svojo udeležbo naslednje leto. Čeprav gre za sfero gospodarstva, kjer se brez dvoma ustvarja visoka dodana vrednost, je bilo med pomurskimi podjetji za konferenco zelo malo zanimanja, saj sta samo dve podjetji iz regije nanjo poslali po enega zaposlenega.

Timotej Milanov

as televizija
Televizija AS – z Vami in za Vas!

HI-FI VIDEOSTUDIO d.o.o.
Gregorčičeva 6
Murska Sobota
tel.: 02/ 521 30 30
gsm: 051 38 77 77
info@tv-as.net
www.tv-as.net

Svet javnega zdravstvenega zavoda Splošna bolnišnica Murska Sobota na podlagi Statuta javnega zdravstvenega zavoda Splošna bolnišnica Murska Sobota razpisuje prosto delovno mesto

strokovnega direktorja Splošne bolnišnice Murska Sobota.

Kandidat(ka) mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- univerzitetna izobrazba medicinske smeri,
- opravljena specializacija s področja dejavnosti zavoda,
- najmanj pet let delovnih izkušenj z ustreznimi organizacijskimi in upravljaljskimi znanji,
- prijavi na razpis je treba predložiti program dela in vizijo razvoja zavoda na področju medicinskih dejavnosti.

Za imenovanje je potrebno predhodno mnenje strokovnega sveta zavoda in direktorja zavoda.

Pogodba o zaposlitvi bo sklenjena z izbranim kandidatom/-ko za mandatno dobo štirih let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati oz. kandidatke pošljejo v 15 dneh po tej objavi na naslov: Splošna bolnišnica Murska Sobota, Ul. dr. Vrtnjaka 6, Rakičan, 9000 Murska Sobota, s pripisom »Za razpis za delovno mesto strokovnega direktorja«.

Kandidati bodo pisno obveščeni o izbiri v 8 dneh od imenovanja izbrane kandidata.

Svet Splošne bolnišnice Murska Sobota

Z Dacio vedno dobite več

Dacia Sandero 7.200 €*

Dacia Logan MCV 8.800 €*

Dacia Sandero Stepway že od 8.900 €*

5 LET GARANCIJE ali 100.000 km*

DACIA FINANCIRANJE

4 ZIMSKE GUME GRATIS

*Cena velja s pogoj preko Dacia financiranja. **Velja s pogoj preko Dacia financiranja in do izpolnitve prvega od dveh pogojev: 5 let ali 100.000 km. 5-letna garancija ne velja za osnovno verzijo.

www.dacia.si

NEW HOLLAND STEYR CASE IH Regent

I. MIKLAVŽEV SEJEM

TRAKTORJEV IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE:
- NEW HOLLAND, STEYR, CASE
- KMETIJSKI PRIKLJUČKI REGENT

KI GA ORGANIZIRA

avto CENTER ORMOŽ d.o.o.

SEJEM BO POTEKAL NA DVORIŠČU PODJETJA HARDEK 44/C, ORMOŽ

V SOBOTO IN NEDELJO
5. 12. IN 6. 12. 2009
OD 9.00 DO 17.00 URE

NA SEJMU BODO SODELOVALA TUDI PODJETJA
agro IN PREDUZLEN DROTI SAT d.d.
S SVOJIMI PROIZVODI IN PROGRAMI

V ČASU PRIREDITVE BO POSKRBLJENO ZA JEDAČO IN PIJAČO!

www.posta.si

Na poštah vas že čaka pestra praznična ponudba.

Vonj po zimi in toplina domačega ognjišča že oznanjata prihajajoče praznike. Za vas smo pripravili posebno ponudbo, da boste lahko vaš dom praznično okrasili ter obdarili vaše najdražje. Prijazno vabljeni in prijetne praznike vam želimo!

Zanesljivo vsepovsod
POŠTA SLOVENIJE
POŠTA IN FINANCE

OKRASKI 2,49 €

VOŠČILNE ZNAMKE V ZVEŽČKIH Z 12 ZNAMKAMI 4,80 €

ANGELČKI V DEKORATIVNI ŠKATLI - 8,3 cm 5,99 €

DARILNE VREČKE 0,69 €

DARILNI SET 6,75 €

KOLEDARJI 3,99 €

Pridržujemo si pravico do spremembe programa. Fotografije so simbolične.

0,46 €

0,83 €

0,78 €

0,78 €

4,85 €

1,79 €

2,09 €

VOŠČILNICE

POLARNI JELENČKI

BOŽIČNA KAPA IN PODSTAVKI

Motorna vozila

VOZILA NA POLOŽNICE PO VAŠI IZBIRI - Z MINIMALNO DOKUMENTACIJO (možnost brez kaska). AVTOMOBILI P. R., Industrijska ul. 9, MB, 02 228 30 20, 02 228 30 00, 031 320 336. m013933

HYUNDAI PONY, letnik 1995, ugodno prodam. Tel.: 031 384 558. m014580

Živali

TELICO, brejo 7 mesecev, A-kontrola, prodam. Tel.: 559 10 69. m014559

DVE TELICI, A-kontrola, breji 8 mesecev, prodam. Tel.: 041 343 425. m014577

Posesti

NJIVO, 3 ha, v Berkovcih (Berkovski prelogi) prodam. Tel.: 521 11 78. m014585

HIŠO na relaciji M. Sobota-Radenci vzamemo v najem. Tel.: 031 590 088. m014588

OPREMLJENO GARSONJERO v bloku v Mariboru, v bližini ŠTUKA, oddam študentu/-ki. Tel.: 041 877 873. m014589

GRADBENO PARCELO, 95 arov, 6 km iz M. Toplic, na Goričkem prodam za 6.000 evrov in debel stroječ hrast za 200 evrov. Tel.: 031 232 275. m014547

Kmetijska mehanizacija

KUPIM TRAKTOR IN KMETIJSKO MEHANIZACIJO. Dobro plačilo. Tel.: 041 679 937. m014195

TRNJAR, s. p., vam ponuja gozdarske vitle, cepilnice drv, cirkularke, lemeže za pluge, nože za rotostrano, mulčerja in freze ter kompletni program za kmetijstvo. Možna dostava. Trnjari, s. p., Gornji Slaveči 26, Kuzma, tel.: 558 82 79. m014575

OBIRALNIK KORUZE, ROTO BRANO,

TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA prodajo. Tel.: 031 232 301. m014576

IMT 549, letnik 1988, z novimi gumami, odlično ohranjen, in Zetor 60 11, letnik 1983, orig. kabina, gretje, prodam. Tel.: 041 330 709. m014584

Razno

PREMOG zelo ugodno z dostavo. Tel.: 041 279 187. Prevoznitvo Vladimir Pernek, s. p., Sedlašek 91, Podlehnik. m014534

Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli, izdanega v šol. l. 1984/85 na OŠ Bogojina na ime Suzana Kolarič, Bogojina 154 a. m014549

MATURANTSKO OBLEKO, dekliško, po izbiri in pohištvo za mladinsko sobo prodam. Tel.: 031 421 723. m014565

SUHE DESKE, debeline 3 cm, oreh in hrast, prodam. Tel.: 02 565 12 71. m014573

Preključujem veljavnost spričevala 1. letnika Srednje šole za oblikovanje Maribor, smer frizer, izdanega v šol. l. 2003/04 na ime Mateja Šarkanj, Bratovci 101 a, Beltinci. m014593

Storitve

PRODAMO IN BREZPLAČNO DOSTAVIMO kamen, skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966. m014043

KREDITI DO 10 LET - NA PLAČO ALI POKOJNINO (TUDI 09). MOŽNOST KREDITA TUDI ZA DOHODKE POD 460 EUR! OBREMNITEV TUDI DO 60 %! ODPLAČILO STARIH KREDITOV! POSREDOVANJE NAJUGODNEJŠE REŠITVE. AVTOMOBILI P. R., Industrijska ul. 9, MB, 02 228 30 20, 031 658 679. m013944

POTREBUJETE DENAR, NISTE KREDITNO SPOSOBNI, IMATE PA VOZILO? POSREDUJEMO VAM REŠITEV. PLAČILO NA POLOŽNICE; VOZILO VAM OSTANE! AVTOMOBILI P. R., Industrijska ul. 9, MB, 02 228 30 20, 031 648 679. m013955

Cenik osmrtnic

Z DDV-JEM

2 kol. x 8 cm	86,40
2 kol. x 9 cm	97,20
2 kol. x 10 cm	108,00
2 kol. x 11 cm	118,80
2 kol. x 12 cm	129,60
2 kol. x 13 cm	140,40
2 kol. x 14 cm	151,20
2 kol. x 15 cm	162,00

Dodatek za sliko ali križ je 16,75 evra.

Ni več tvojega smehljaja, le trud in delo tvojih pridnih rok ostaja. Solza, žalost, bolečina te zbudila ni, ostala je praznina, ki močno boli.

ZAHVALA

V 52. letu nas je zapustil

Bela Lehar

iz Andrejec 26 f

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, izrekli sožalje, darovali sveče in cvetje, za svete maše in postavitve spominskega obeležja. Hvala gospodu domačem župniku, pevcem Župnije Pečarovci, vsem sodelavcem Diane, gostilne Ob Črncu iz Odrancec in gostilne Ob Gozdu iz Andrejec, kolektivno otroškega oddelka bolnišnice MS, kolektivno Hotela Jeruzalem Ljutomer in Komunikacije iz MS.

Lepa hvala sosedom Kološevim za nesebično pomoč in župniku g. Ivanu Kranjcu iz Župnije Kuzma.

Zahvaljujemo se kirurškemu, PBZ in internemu oddelku bolnišnice v Murski Soboti ter društvu Hospic.

Žalujoci vsi njegovi najdražji

... na obali, v mojem srcu zdaj ostal je, zdaj ostal je le spomin ...

V večnost je odšel moj dragi ati

Boris Ratnik

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in se prišli posloviti od njega. Zmeraj ga bom nosila v svojem srcu.

Hčerka Maša s svojimi

Odpočij si, naša mama, naj ti sije nebeška luč na kraju, kjer ni trpljenja in bolečine ...

ZAHVALA

V 81. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča, babica, prababica in sorodnica

Gizela Recek

iz Kruplivnika

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali sveče in prispevke za mliško vežico.

Lepa hvala g. župniku Goranu Kuharju za pogrebni obred, pevcem, govorniku Silvestru Dervariču in pogrebništvu Banfi. Besede zahvale so posebej namenjene patronažni sestri Darinki Bauer in zdravniku Čurčiču, dr. med.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: mož Engelbert, sin Milan in hčerka Olga z družinama ter drugo sorodstvo

Ko zadnjič stisnila si nama roko, še slutila nisva, da je to slovo. Nihče ne ve, kako zelo boli, ker tebe več, draga mama, med nami ni.

ZAHVALA

Na pragu še ne dopolnjenega 75. rojstnega dne nas je zapustila draga žena, mama, tašča, babica, prababica, sestra, sestrična in teta

Kristina Ficko

iz Boreče 18

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali za svete maše, potrebe cerkve, cvetje, sveče ter nam izrekli sožalje. Hvala duhovniku za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, zakoncem Ficko za pomoč in Nadji za besede slovesa. Lepa hvala vsem sosedom za pomoč in tolažbo. Iskrena hvala celotnemu osebju soboške bolnišnice za njihovo pomoč med njeno boleznijo.

Zahvala je namenjena sinovim in snahinim sodelavcem, Jožici Časar za vso pomoč, godbi na pihala in pogrebništvu Hozjan. Vsem in vsakemu posebej še enkrat posebej - HVALA!

Žalujoci: mož Jože, sin Drago, hčerki Marija in Anica z družinami, vnuki in pravnuki

Draga prababica, pogrešali te bodo tvoji pravnuki

Natalia, Nastija in Sebastijan

Ponujamo pomoč in podporo osebam s težavami v duševnem zdravju, ljudem v duševni stiski in njihovem svojcem. Kontaktna številka 070 550 665

Center za pomoč žrtvam kaznivih dejanj
Murska Sobota, Plesce 9, 9000 Murska Sobota
Tel.: (02) 527 19 00
Če si žrtev nasilja ali v stiski, poklič! Pomoč je zaupna in brezplačna. Na voljo smo 24 ur na dan, vse dni v letu!

STORITVE

GEO-VRTINA D. O. O.,
Obrtna ulica 40, 9000 Murska Sobota, tel./faks: 02 530 06 70, GSM: 041 741 809
Izdelava vrtin in vodnjakov za zajem podzemnih voda za ogrevanje s toplotno črpalko, oskrba s pitno vodo, zalivanje kmetijskih površin, ponikovanje. Čiščenje vodnjakov, vgradnja potopnih črpalk, izdelava hidrogeoloških poročil.

Auris z bogato serijsko opremo že za 11.990.

Agroservis, d. d., Kroška ulica 58, 9000 Murska Sobota, 02 530 18 88

Spanik AVTOŠOLA
avtošola z lastnim poligonom
treningvarne vožnje za mlade voznike
popusti za dijake
obročno plačilo

Tel.: 02 534 84 98, GSM: 031 215 946
Spanik, d. o. o., Noršinska ul. 8, Murska Sobota

KOMUNALA D. E. POGREBNIŠTVO
Javno podjetje, d. o. o., Kopalniška ul. 2 Murska Sobota
KOMPLETNE POGREBNE STORITVE: UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA
UREDITEV DOKUMENTOV OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJIH UREJANJE ZELENIC PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041 631 443

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 40 KM. PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

TEL.: 02 53 48 060
FAKS: 02 52 51 170
ALEKSANDRA VUČKIČ BANFI, s. p., veščica 17, 9000 MURSKA SOBOTA

Cvetličarstvo in pogrebništvo Marija Ferenčak, s. p., Trnje 58, 9232 Črenšovci

- izdelava vencev in aranžmajev - dostava zastoj
- pogrebne storitve in oprema - urejanje zelenic in pokopališč
- prodaja vseh vrst rastlin in cvetja - konkurenčne cene

Telefon: (02) 570 15 60 ali 031 615 535, 031 653 699

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC
Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti
Vladimir Hozjan, s. p. Šulinci 87 a
Tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja
Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 22 41, GSM: 031 876 949
KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p., Ribiška pot 1 a, 9231 Beltinci

POGREBNE POTREBŠČINE - PREVOZI POKOJNIKOV IN UREJANJE ZELENIC
MILORAD JURIC
9231 Beltinci, Ravenska cesta, Mliška veža
Tel.: 02 542 22 40, faks: 02 542 22 41, GSM: 041 641 148
internet: www.cvetljam.com, e-pošta: cvetljam@gmail.com
NUJNI PRIMERI OB VSAKEM ČASU NA TEL.: 02 523 17 01, INTERVENCIJA: 051 318 113

*Srce je omagalo, tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga mama, tašča, babica, prababica, sestra in sorodnica

Matilda Vuk

iz Male Polane 70

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, botrini, znancem in članom kluba Štrk iz Črenšovec, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli besede sožalja in tolažbe ter darovali cvetje, sveče, za svete maše in v druge namene.

Zahvaljujemo se perioperativnemu in kirurškemu oddelku soboške bolnišnice za strokovno in osebnostno pomoč. Iskrena hvala sodelavcem z internega oddelka soboške bolnišnice, sodelavcem iz kuhinje Term Lendava in podjetja Melko.

Hvala g. župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici za besede slovesa, godbeniku za odigrano žalostinko in pogrebništvu Ferenčak. Vsem in vsakemu posebej še enkrat - Bog plati!

Žalujoci vsi njeni najdražji

*Vsa zemlja v mehki tej bleščobi
pobeljena gomila je
in meni na tem splošnem grobi
bridkost srce zalila je. (S. Gregorčič)*

V SPOMIN

Danes mineva 20 let od takrat, ko nas je zapustila naša mama, tašča, babica in prababica

Emilija Madjar

iz Večeslavec

Hvala vsem, ki se je spominjate in se ustavite ob njenem grobu.

Otroci Karel, Hilda in Vera z družinami

*Srce tvoje je zastalo,
zvon v slovo ti je zapel.
Misel nate bo ostala,
spomin za vedno bo živel.*

ZAHVALA

Tiho in mirno je v 88. letu starosti zaspala naša draga mama, oma, tašča, sestra, prababica

Avgušтина Dervarič

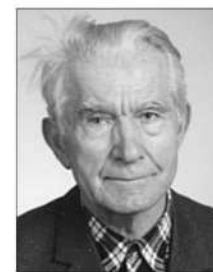
iz Bodonec 19

Iskrena hvala naj doseže vaša srca, dragi sorodniki, prijatelji, sosede in znanci, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče, za sv. maše in za vse prispevke v dobrodelne namene.

Hvala vsem, ki ste nam pomagali.

Iskrena hvala gospodu župniku za čutno opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žalujoci vsi tvoji najdražji

Z žalostjo v srcih sporočamo, da je v 86. letu starosti odšel naš ljubi mož, oče, deda in tast

Jožef Fujs

čevljarški mojster v pokoju
iz Veščice pri M. Soboti

Od njega smo se poslovili 25. novembra 2009. Iskreno se zahvaljujemo osebju bolnišnice v Rakičanu za vso skrb in nego, osebju kirurškega oddelka, posebno zdravniku Vrbanu.

Hvala duhovniku g. Leonu Novaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
vendar dobrota
tvoja nam ostaja.*

ZAHVALA

V 50. letu nas je za vedno zapustila draga hčerka, mama, tašča, babica in teta

Albina Hajdinjak

iz Prosečke vasi 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem ter nekdanjim sodelavcem Mure, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali in izrekli sožalje. Hvala tudi gospodom župnikom za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Naj ostane med nami v lepem spominu!

Vsi njeni najdražji

*Ko si zadnjič stisnila nam roko,
še slutili nismo,
da je to slovo.
Nihče ne ve, kako boli,
ker te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 64. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama, tašča, babica, sestra in sorodnica

Ida Bohar

iz Lucove 24

Ob boleči izgubi naj iskrena hvala seže do src vseh vas, dragi sorodniki, sosede, prijatelji in znanci, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, njej pa z obiski in tolažbo namenili pozornost med njeno boleznijo.

Hvala vsem, ki ste ob njenem slovesu darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene ter jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku, nam pa izrazili ustno in pisno sožalje.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbenikom za odigrano žalostinko in pogrebništvu Hozjan.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci vsi njeni

*Srce je omagalo, dih je zastal,
spomin nate bo vedno ostal.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je za vedno zapustila draga mama, tašča, babica, prababica in sestra

Katarina Vučko

iz Srednje Bistrice 72

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste skupaj z nami delili zadnje trenutke z našo mamo ter jo pospremili k večnemu počitku.

Hvala za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, za sv. maše, kapelo in druge namene.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovlilne besede in pogrebništvu Ferenčak.

Žalujoci vsi njeni

*Blagor mrtvim, ki umirajo
v Gospodu od sedaj.
Da, pravi duh, odpočijejo
se naj od trudov svojih,
zakaj njih dela gredo za njimi.
(Razodetje 14; 13)*

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in sorodnik

Karel Bertalanič

iz Gornjih Slaveč 90

Ob tej boleči izgubi naj iskrena zahvala doseže vaša srca, dragi sorodniki, sosede, prijatelji in znanci, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli besede sožalja in tolažbe ter darovali cvetje, sveče in prispevke v dobrodelne namene.

Besede zahvale so namenjene pastorjem Binkošne cerkve za besede slovesa, tolažbe in upanja.

Zahvala naj velja tudi pevcem domače Cerkve in pogrebništvu Banfi za organizacijo pogreba.

Žalujoci vsi njegovi

*V sanjah se sliši tvoj glas,
šla si tja, kjer trpljenja ni,
to je kraj, ki se imenuje sveti raj.*

ZAHVALA

V 97. letu nas je za vedno zapustila draga mama, tašča, sestra, teta, babica in prababica

Karolina Bunderla

roj. Pinter
iz Matjaševca

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste skupaj z nami delili zadnje trenutke z našo mamo ter jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku. Hvala za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, za sv. maše in kapelo.

Posebej hvala domačemu župniku Ivanu Kranjcu, župniku v pokoju Rudiju Ficku, graškemu župniku Goranu Kuharju in dekanu Lojzetu Kozarju, pevcem za odpete žalostinke in sosedom za vso pomoč.

Hvala tudi govorniku Ignacu Klementu za lepe besede ob odprtem grobu.

Hvala zdravniku Srbojubi Čurčiču, dr. med., patronažni sestri Darinki za vso pomoč in pogrebništvu Banfi.

Naj ostane med nami v lepem spominu!

Žalujoci vsi njeni

*Vsa leta si trdo delal,
na koncu pa utrujen
za vedno si zaspal.*

ZAHVALA

V 101. letu nas je zapustil naš dragi oče, dedek, tast in pradedek

Alojz Bertalanič

iz Serdice 131

Ob boleči izgubi se iz srca iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem, škofu Erniši, gasilcem, pihalni godbi, pevcem in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti, darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Hvala osebni zdravnici Ani Gomboc za vso pomoč in osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Žalujoci njegovi najdražji

*Ko pošle so ti moči,
zapri trudne si oči,
zdaj tiho, mirno spiš,
bolečin več ne trpiš,
a v naših srcih še živiš.*

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Martin Horvat

iz Gred
pri Hotizi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, SDPZ PE M. Sobota, kolektivu pošte Lendava in PD Lendava za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, svete maše in v dobrodelne namene bolnišnici M. Sobota.

Hvala g. župniku Viljemu Kovaču, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Ferenčak in govornici za izrečene besede slovesa ter za odigrano Tišino.

Žalujoci njegovi najdražji

Dragi dedek, pogrešali te bomo

vnuki in pravnujki

Nafta Petrochem ima okoljevarstveno soglasje Po Južnem toku tudi rafinerija?

Nafti Lendava gre od septembra precej bolje, vendar bo za pokrivanje izgube potrebno vsaj leto dni pozitivnega poslovanja

Nafta Petrochem je dobi-la okoljevarstveno soglasje za novo tovarno formalina F-4. Pričakovali so ga sicer konec aprila, torej v času poskusnega zagona tovarne F-2, vendar se je postopek zavlekel, saj je Agencija za okolje in prostor dvakrat zahtevala dopolnitve vloge z dodatnim preverjanjem obremenjevanja okolja. »Osebnost sem s tem, da je bil postopek tako natančen, zadovoljen, saj mora biti varovanje okolja na najvišji ravni. Rekli smo, da s figo v žepu ne mislimo delati,« je izjavil mag. Mirko Horvat, direktor družbe Nafta Lendava.

Dopolnila so se nanašala na varovanje vodotokov, tako da so morali opraviti dodatne izračune njihovega obremenjevanja v kombinaciji različnih proizvodnih procesov. Izdano soglasje sedaj odpira vrata pripravi projekta in pridobitvi gradbenega dovoljenja, pa tudi dogovoru z dobaviteljem opreme in bankami, ki bodo investicijo finančno podprle. Glavni sogovornik pri oprepi je švedska družba Perstorp Formax, ki je dobavila opremo tudi za F-2, in čeprav so v Nafti Lendava z njo zadovoljni, se bodo zaradi razmer na trgu ozrli

tudi po drugih morebitnih dobaviteljih.

Hkrati s postopki za postavitev nove tovarne formalina načrtujejo tudi njeno tehnološko preoblikovanje v smislu sinergije z že obstoječimi procesi za doseganje večje energetske samooskrbe. To bo načrtovano investicijo pocenilo s predvidenih dvanajst na osem milijonov evrov, ob tem pa bodo milijon evrov vložili še v predelavo tistih mest v obstoječih postrojenjih, kjer odvezajo paro.

Po načrtih bi gradbeno dovoljenje za postavitev nove tovarne formalina F-4 dobili maja prihodnje leto, takrat pa bi tudi podpisali pogodbi za opremo in z bankami o financiranju projekta. Poskusni zagon tovarne bo stekel predvidoma sredi leta 2011.

V lendavski Nafti so si pred dvema letoma zastavili ambiciozen razvojni načrt, vendar ga je upočasnila gospodarska kriza, ki so jo v podjetju čutili do sredine tega leta. V prvem četrtletju je zaradi zamrznitve trgov obseg proizvodnje padel celo na tretjino, kar je poslovanje potisnilo na rdeče polje. »Od septembra gre na bolje, vendar bo za pokrivanje izgube potrebno vsaj leto dni pozitivnega poslovanja. Cene na svetovnih trgih so se zni-

žale na raven izpred dveh let, torej na 60 do 70 odstotkov povprečja iz leta 2008. To pomeni, da kljub doseženi stabilnosti v poslovanju, saj smo uspeli sedanjo produkcijo v celoti prodati, ne moremo pričakovati takih dobičkov, da bi v kratkem času nadomestili izpad,« je povedal sogovornik. Poudarja tudi, da za ohranitev konkurenčnosti potrebujejo nadaljnja vlaganja v posodabljanje in prestrukturiranje, kar po prepričanju vodstva razumeje tudi lastniki in banke.

Z načrtovanim povečanjem proizvodnje formalina pa se v Lendavi pripravljajo tudi na povečanje proizvodnih zmogljivosti lepil. Od ptujskega podjetja Albin Promotion, ki je pred leti znotraj Naftinega proizvodnega kompleksa kupilo prostore za propadli projekt predelave gum, so odkupili zemljišče in objekte, v katerih bodo postavili večje reaktorje za velikoserijsko proizvodnjo lesnih lepil. Proizvodnja specialnih in impregnacijskih lepil bo ostala v sedanjih prostorih, proizvodnji lesnih lepil pa bodo dodali še lepila za papirno industrijo. Od širitve palete proizvodov si obetajo uspešnejše nastopanje na trgih.

Majda Horvat

Sporazum o sodelovanju pri gradnji plinovoda Južni tok je pomemben tudi za podjetje Nafta Lendava. Veliko količino zemeljskega plina, ki je strateška surovina za proizvodnjo v petrokemiji, bodo imeli na doseg roke. Lendava dobiva zdaj zemeljski plin iz obstoječega plinovoda in s pritokom z zahodne smeri, njegova cena pa je obremenjena z visokimi stroški transporta. Z Južnim tokom se bo smer pretoka plina obrnila.

»Zmogljivosti sedanjega plinovoda izkoriščamo maksimalno in nadgradnja ni več možna, z Južnim tokom pa je drugače. Z graditelji plinovoda se bomo pogovarjali o možnosti, da se navežemo nanj. Odprli bomo tudi možnost še kakšnih skupnih projektov, čeprav je o tem sedaj še prezgodaj govoriti, smo pa aktivnosti že začeli in je nakazan skupni interes,« je povedal mag. Mirko Horvat. Minister Matej Lahovnik je pred odhodom na podpis sporazuma v Moskvo že omenil plinsko elektrarno v Kidričevem in možnost obuditve rafinerijske dejavnosti v Lendavi.

Velik protestni shod v Ljubljani Iz Pomurja 500 protestnikov

Delavci iz vse Slovenije, upokojenci, študentje in dijaki so v soboto zasedli Prešernov trg v Ljubljani. Na prvih množičnih demonstracijah v mandatu te vlade je več tisoč protestnikov – po domnevi sindikatov jih je bilo celo 30.000 – so od delodajalcev zahtevali višje minimalne plače, ki naj ne bodo nižje od 600 evrov neto. Poleg tega so vladi poslali jasno sporočilo, naj umakne sporne predloge pokojninske reforme. Najbolj jih moti predlagana upokojitvena starost za oba spola pri 65 letih. Delavce so podprli tudi predstavniki upokojencev in študentov; prvi jih podpirajo, ker menijo, da si zaslužijo pošteno plačilo za pošteno delo, pa naj bo zdajšnje ali preteklo, študenti pa bi zaradi višje minimalne plače tudi sami prejeli višje štipendije in socialne transferje. Sporočilo delavskih demonstracij naj bi bilo dovolj močno, da ga predstavniki vlade in lastniki kapitala vzamejo izjemno resno. Če jim vlada ne bo ugodila, sledi splošna stavka.

Kljub slabemu vremenu je iz Pomurja v Ljubljano odpejalo kar deset avtobusov in nekaj osebnih avtomobilov z okrog 500 udeleženci, ki so podprli zahteve sindikatov po boljšem življenju delavcev.

Milan Jerše

Foto: N. J.

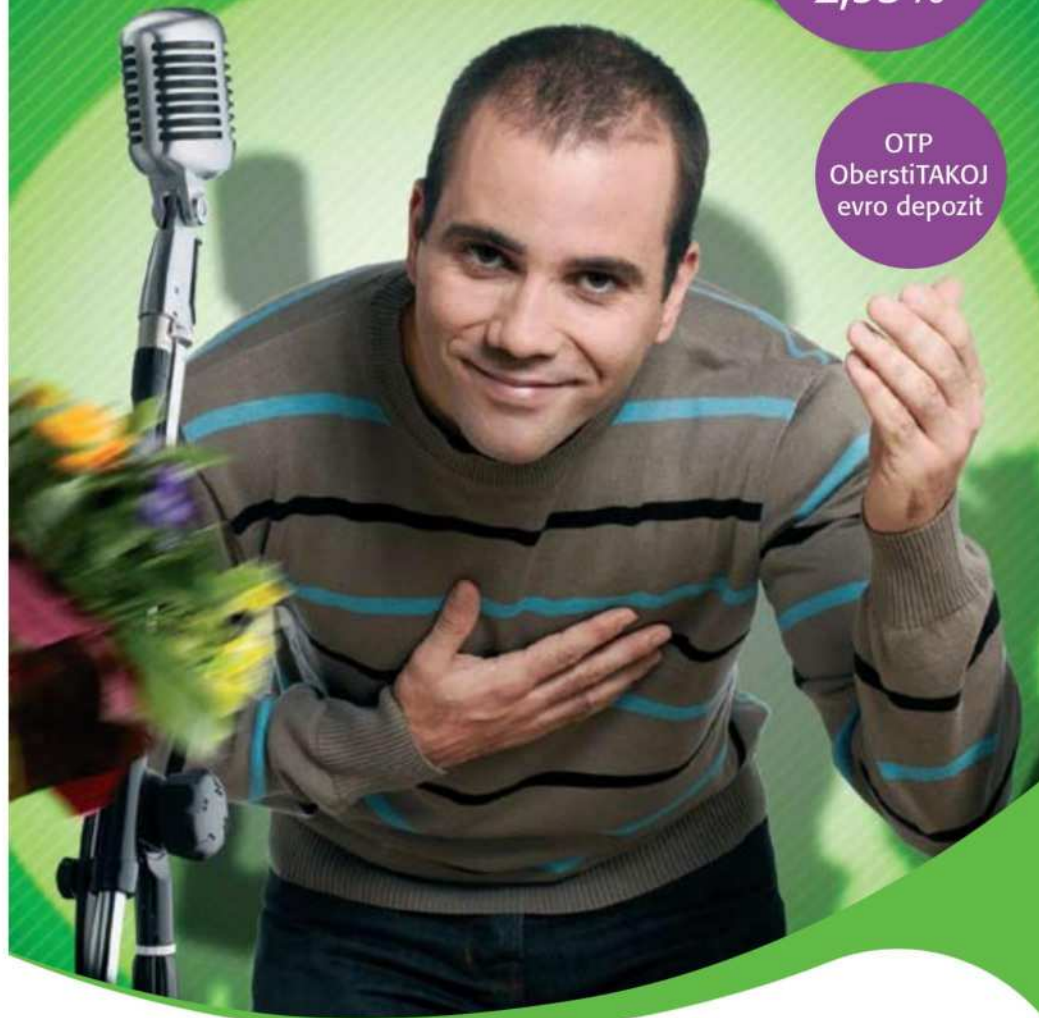
Dobitniki zahvalnih listin ob visokem jubileju, praznovanju 90-letnice Gimnazije Murska Sobota, so: Evgen Titan za udejstvovanje na športnem področju in delo z mladimi, Vlado Sagadin, nekdanji ravnatelj, za izjemen prispevek h krepitvi odnosov z zamejskimi Slovenci, Milorad Vidović, nekdanji ravnatelj, za prizadevanja za nove šolske prostore, Katica Mladenič za svoje pedagoško delo z dijaki ter za nasvete in nesebično pomoč dijakom in učiteljem, Marusja Uhernik za uspešno delovanje pri mednarodnih projektih in avtorstvo pri učbenikih, Regina Cipot, sedanja ravnateljica, ki je zaslužna, da je postala Gimnazija moderna evropska šola, ter Mestna občina Murska Sobota in zanj župan Anton Štihec za vzajemno sodelovanje in nenehno podporo šoli pri uresničevanju njenih izobraževalnih ter vzgojnih ciljev.

B. B. P

Akcijski evro depozit na
Madžarskem. Obresti dobite
že ob vezavi depozita.

Obresti:
letno
2,93%

OTP
OberstiTAKOJ
evro depozit

ObrestiTAKOJ (kamatMOST) evro depozit

V času trajanja akcije izredno visoke obresti, letna obrestna mera 2,93%, EBKM (kvocient primerjanja izdelkov): 3,00% za nova varčevanja v primeru vezave nad 4000 EUR za 4 mesece (splošna, ne akcijska 3 mesečna obrestna mera znaša 0,25%).

V primeru odpiranja novega deviznega računa bo stranka prve 4 mesece oproščena plačila nadomestila za vodenje računa.

Trajanje akcije: 28. november 2009 – 11. december 2009.

Informacije niso popolne, dan oglas ni ponudba. Podrobnejše pogoje za sklenitev depozita in cene vsebujejo Glasila in Poslovniki, ki so na voljo v naših bankah in na spletnih straneh. Vezava depozita se opravi v Republiki Madžarski usklajeno z madžarsko zakonodajo. Depoziti so zavarovani na podlagi madžarske zakonodaje.

www.otpbank.hu/ObrestiTAKOJ
+36 1/20/30/70 366 6666
+36 40 366 666

otpbank

otp evro depozit

Napovednik prireditev

GLEDALIŠČE

GORNJA RADGONA

V soboto, 5. decembra, ob 11. uri bo v kulturnem domu lutkovna predstava Kdo je napravil Vidku srajčico v izvedbi gledališča Jože Pengov iz Ljubljane.

MURSKA SOBOTA

V soboto, 5. decembra, ob 20. uri bo še zadnji ljubiteljska predstava Elizabeta je zagreta v režiji Branka Pintariča in izvedbi KUD-a Štefana Kovača iz Murske Sobote.

IJUTOMER

V torek, 8. decembra, ob 19.30 bo v kulturnem domu monokomedija Penisov monolog v izvedbi igralca Jerneja Kuntnerja.

RADENCI

V sredo, 9. decembra, ob 19. uri bo v kongresni dvorani zdravilišča gledališka predstava.

PREDAVANJE

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 3. decembra, ob 10. in 17. uri bo v Galeriji javno vodstvo po razstavi Gustava Gnamuša. V petek, 4., in v soboto, 5. decembra, pa bosta v Galeriji likovni delavnici za učence osnovnih šol.

V petek, 4. decembra, ob 14. uri bo v hotelu Diana okrogla miza na temo Ali mi domača regija omogoča karierni razvoj?

V soboto, 5. decembra, ob 18. uri bo v grajski dvorani projekcija podvodnih fotografij Mavrične barve Papue Nove Gvineje. Predaval bo mag. Andrej Voje.

V sredo, 9. decembra, ob 18. uri bo v Galeriji PAC predavanje – pogovor z naslovom Prazniki se bližajo ... – vabila, darila in voščila. Predavanje bo vodil Saša Županek.

FILM

LENDAVA

V četrtek, 3. decembra, ob 18. uri bo v gledališki in koncertni dvorani projekcija otroške filmske ustvarjalnosti Šole animiranega filma Čakovce.

DOGODEK

SPODNJI KAMENŠČAK

V četrtek, 3. decembra, med 7. in 15. uro bo v Mladinskem centru Prlekije predstavitev knjig Študentske založbe, ob vsaki polni uri projekcija promocijskega filma o Mreži multimedjskih centrov Slovenije. Ob 17. uri bosta glasbeni točki križevskih lovskih rogistov in 9-letne članice MCP, kitaristke Zale Čuk. Sledila bo predstavitev filmskega ciklusa Luksus produkcije iz Krškega Medkulturni dialog in srečanje z avtorji ter uradna predaja opreme za kulturno angažiranje ob sofinanciranju centralne službe JSKD.

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 3. decembra, med 8. in 18. uro bo v MIKK-u ogled fotografske razstave natečaja Digitalna abstrakcija 2009, hkrati bodo delili še brezplačno skodelico čaja v akciji »MIKKov čaj stira gripo fkrja«.

V četrtek, 3. decembra, med 10. in 18. uri bo v Galeriji Murska Sobota dan odprtih vrat. Na Trgu kulture pa bodo z otroki vseh štirih osnovnih šol, njihovimi mentorji in županom Antonom Štihcem krasili smreko.

V četrtek, 3. decembra, bo v Pokrajinski in študijski knjižnici dan odprtih vrat. Organizirano bo vodenje skupin po knjižnici, predstavili pa bodo tudi domoznansko zbirko. Ta dan bodo zamudnikom ob vračilu knjig brisali terjatve.

RADENCI

V petek, 4. decembra, ob 18. uri bo v kongresni dvorani hotela Radin 9. dobrodelno-zabavna prireditev Za srečo naših otrok. Nastopili bodo: otroci iz vrtca Radenci Radenski mehurčki, učenci OŠ Kapela in Radenci, plesalci plesne šole Urška, folklorna skupina G. Radgona ter pesnik in humorist Marko Kočar. Zbrana sredstva bodo namenjena otrokom iz socialno ogroženih družin za njihove zimске počitnice.

RAZKRIŽJE

V soboto, 5. decembra, ob 16. uri bo po maši v cerkvi sv. Janeza Nepomuka miklavževanje. V nedeljo, 6. decembra, ob 11. uri bo pri križišču blagoslov božično-novoletnega drevesa.

GORNJA RADGONA

V soboto, 5. decembra, med 9. in 12. uro bo v gasilskem domu sejem zimsko-sportne opreme.

BORAČEVA

V sredo, 9. decembra, med 9. in 16. uro bo dan odprtih vrat Radenske. Vodeni ogledi bodo vsako polno uro.

Kino

Star Max Murska Sobota

(od 3. 12. do 9. 12.)

Ameriški romantični glasbeni film **Fame: Sanje o slavi** (19.25)

Ameriška grozljivka **Žaga VI** (21.45)

Ameriško-francoska biografska komična drama **Julie & Julia** (17.10)

Ameriška romantična srhljivka **Somrak: Mlada luna** (16.20, 19.00, 21.50, pet. 19.30 in 22.10)

Ameriška akcijska drama **Nadomestki** (19.40)

Ameriški animirani družinski film **Božična pesem** (17.20, pet. 18.00, sob. in ned. še 15.15)

Ameriška znanstveno-fantastična srhljivka **2012** (21.40)

Ljutomer

Nedelja, 6. decembra: ob 19.30 kanadsko-ameriška akcijska srhljivka **Ledena smrt**

Gornja Radgona

Filme bodo predvajali le občasno!

Napovednik prireditev

OTVORITEV

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 3. decembra, ob 9. uri bo v Galeriji ocenjevanje likovnih izdelkov na temo vode in Radenske, ki so jih naredili otroci iz slovenskih vrtcev v okviru akcije Šu šu šumi.

LENDAVA

V četrtek, 3. decembra, ob 17. uri bodo v Sinagogi predstavitev CD-ROM-a dvojezične zvočne knjige Rože noči ter tiskovna konferenca in otvoritev razstave spremljajočih grafik avtorice Zsuzse L. Farkas. Pesmi iz zbirke bo recitiral urednik in gledališki igralec Peter Doczy. Razstavo bo odprl grafik Sandor Györfy, urednik časopisa Muravidek. Razstava bo na ogled do 18. decembra.

KONCERT

GORNJA RADGONA

V četrtek, 3. decembra, ob 18. uri bo v dvorani Zasebne glasbene šole Maestro javni nastop učencev.

V soboto, 5. decembra, ob 9. uri bodo v dvorani glasbene šole G. Radgona flavtistične delavnice.

V nedeljo, 6. decembra, ob 18. uri bo v kulturnem domu dobrodelni Miklavžev koncert velikega džezovskega orkestra Glasbene šole G. Radgona & Radgonske gorice. Gost večera bo vrhunski džezovski glasbenik Uroš Perič. Sredstva od nakupa miklavževega vina bodo omogočila otrokom šolanje na Glasbeni šoli G. Radgona.

V sredo, 9. decembra, ob 18.30 bo v dvorani Glasbene šole javni oddelčno nastop učencev klavirja in petja.

LENDAVA

V petek, 4. decembra, ob 17.30 bo v telovadnici DOŠ I božično-novoletni koncert. Od 16.30 naprej bo na šolskem dvorišču božični bazar.

IJUTOMER

V soboto, 5. decembra, ob 20. uri bo v kulturnem domu koncert Komornega zbora Orfej iz Ljutomera z naslovom Prvih 20 let.

MURSKA SOBOTA

V soboto, 5. decembra, ob 21. uri bo v MIKK-u Metal klavnica XIX z nastopom skupin Unhale (metal/hc), Eruption (Ljubljana, thrash metal) in Carignan (Gradec, death/grind).

ROGAŠOVCI

V nedeljo, 6. decembra, ob 15. uri bo v športni dvorani OŠ Sveti Jurij dobrodelni koncert, kjer bodo nastopili: pevci Kulturno-prosvetnega društva Rogošovci, dramska skupina Močnikovi, pevška skupina Prekmurci, tamburaška skupina Drotmantraši, učenci OŠ Sv. Jurij in glasbena skupina Gitano band. Zbrani prispevki bodo namenjeni za ureditev prostora sprostivne in druženja na osnovni šoli.

VERŽEJ

V nedeljo, 6. decembra, ob 18. uri bo v kulturnem domu tradicionalni Miklavžev koncert, kjer bodo nastopili: Tanja Žagar, Marjan Zgonc, Edvin Flisar, Jože Kovač - Uri in mnogi drugi. Gostitelj bo Franc Gorza.

LITERATURA

RADENCI

V nedeljo, 6. decembra, ob 18.30 bo v kongresni dvorani hotela Radin predstavitev knjige *Bilo je zmetno pa tudi lepo* – Življenjepisi Prlekov in Prekmurcev, ki jo pripravlja KUD Bublja.

LENDAVA

V ponedeljek, 7. decembra, ob 18.30 bo v knjižnici javna predstavitev, srečanje in pogovor o letošnji dvojni številki revije *Lindua*.

RAZKRIŽJE

V sredo, 9. decembra, ob 16.30 bo v knjižnici in čitalnici božična pravljica v okviru ciklusa *Pravljina urica*.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

V Pokrajinski in študijski knjižnici je do 31. januarja na ogled razstava literarnih del pomurskih mladinskih pisateljev. Do 24. decembra je na ogled tudi razstava del z naslovom *Vesolje II* avtorja Lojzeta Veberiča.

V Galeriji je do 31. decembra na ogled samostojna razstava Gustav Gnamuš – slike.

V MIKK-u je na ogled razstava Digitalna abstrakcija 2009.

V Galeriji PAC je na ogled razstava del slikarja Lojzeta Veberiča iz Murske Sobote, ki se predstavlja s temo *Vesolje*. Razstava je posvečena svetovnemu letu astronomije.

V izložbi trgovine Mass v BTC-ju je do konca leta na ogled skupinska razstava članov Foto kluba Murska Sobota.

GORNJA RADGONA

V kulturnem domu je do 14. decembra na ogled razstava del 4. Mini likovne kolonije, ki je potekala v starem mestnem jedru.

GRAD

V gradu je na ogled slikarska razstava likovne sekcije Mozaik pri Društvu upokojencev Murska Sobota.

LENDAVA

V galeriji na gradu je na ogled razstava Drugačni Stefan Galič.

V predverju gledališke in koncertne dvorane je do 6. decembra na ogled razstava likovnih del umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami.

BELTINCI

V grajskem razstavišču je na ogled razstava likovnih del 17. mednarodne likovne kolonije Izak Lipovci 2009.

IJUTOMER

V čitalnici knjižnice Gimnazije Ljutomer je na ogled razstava Literatura v prostoru – sodobni pomurski pisci (Miklošičevi dnevi 2009).

V galeriji kulturnega doma je na ogled razstava Prvih 20 let Komornega zbora Orfej.

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz
srednji val 648 kHz

PETEK, 4. decembra: 00.00 SNOP - 05.00 Dobro jutro, Simona Špindler - 06.45 Poročilo OKC - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž - 08.00 Poročila - 09.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Zamurjenci - 12.00 Poročila - 12.30 Od petka do petka (Nataša Brulc Šiftar) - 13.15 1. oseba ednine (Silva Eöry) - 13.20 Predstavljamo vam - 14.30 Romskih 60 - 15.30 Dogodki in odmevi - Popoldanska voditeljica Nevenka Emri - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.30 Radijski knjižni sejem - 19.00 Mladi val, Eva in Nika - 20.00 Zimzelenčki, ugasni televizor! Nataša Špindler - SNOP

SOBOTA, 5. decembra: 05.00 Še bolj počasno vstajanje ... - 08.00 Poročila - 08.30 Mali oglasi - 09.15 Biba buba baja, ponovitev oddaje - 9.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.15 Potepajte se z nami - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 12.30 Ponovitev oddaje Od petka do petka - 13.15 1. oseba ednine - 13.30 Nafta : Celje, javljanja s prvoliigaškega nogometa - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Bo znanje rešilo Pomurje?, Nataša Brulc Šiftar - 15.00 Literarni drobci - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Pesem našega srca, narodnozabavna lestvica - 19.00 Poročila - 19.15 Kdor poje ... oddaja o zborovskem petju, nato Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Zadnja poročila - 20.00 Slovenija, od kdaj lepote tvoje (Bojan Rajk) - 24.00 SNOP

NEDELJA, 6. decembra: 05.00 Nedeljsko prebujanje ob radiu - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.30 Panonski odmevi (Silva Eöry) - 08.00 Misel in čas, duhovna misel predstavnikov verskih skupnosti Pomurja - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja: Lado Bizovičar (Nataša Brulc Šiftar) - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eöry) - 13.30 Čestitke, šport - 18.00 Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.05 Samo za vas, Samo Budna - 24.00 SNOP

PONEDELJEK, 7. decembra: 05.00 Začnimo teden! Irma Benko - 07.40 Pismo iz Porabja, Marijana Sukič - 08.00 Poročila - 08.30 Šport, porodnišnica - 09.15 Poslanci v studiu: od 10.05 dalje odgovarjajo na vprašanja poslušalcev. Vprašanja pošljite na rmv@murskival.si - 11.15 Oaj, kak san zljučto! - 12.30 Anketa - 13.15 1. oseba ednine - 13.30 Mali oglasi - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje

Glasbene lestvice na Radiu Murski val

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE GLASBA NAŠEGA SRCA

1. V MENI BIJE SLOVENSKO SRCE – Gianni Rijavec + Zidanski kvintet
2. SRCE ŽE VE – Ansambel Petra Finka
3. LE SRCU JE TREBA VERJETI – Pajdaši
4. PESEK V OČI – Veseli svatje
5. MOJ RODNI KRAJ, MOJ RODNI DOM – Marjan Zgonc

PREDLOGA

LE TI SI MI ZAUPALA – Igor in Zlati zvoki ZATE – Sicer

LESTVICA OBMURSKJE ZABAVNE GLASBE DOMAČA PLOŠČA

1. DŽOUŽI – Metulj
2. TI BOŠ V MOJEM SRCU VEDNO ENA – Langa
3. NAMA NI USOJENO – Plamen
4. GREM NAPREJ – Bogdana
5. TEBI SE PREDAM – Moira

PREDLOGA

BOŽIČ ZA VSE – Štrk
PRAZNIČNI ČAS – Nova legija

Nagrado Srečanja na Murskem valu dobi: Metka Mlinarič, Lipovci 126, 9231 Beltinci

od petka, 4., do četrta, 10. decembra

je - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 Zadnja poročila - Kak je indak fajn bilou, Milan Zrinski - 24.00 SNOP

TOREK, 8. decembra: - 05.00 Jutranji! Urška Horvat Ritlop - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 08.00 Poročila - 08.30 Besede, besede - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Kratki stik - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.15 1. oseba ednine - 14.15 Sedem veličastnih, oddaja o domači zabavni glasbi, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - Popoldanska voditeljica Suzana Panker - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojence (Anica Kološa, Bojan Rajk) - 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Jukeboks in Jernej Šavel - 24.00 SNOP

SREDA, 9. decembra: 05.00 Jutranje prebujanje! Dušan Radič - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.00 Poročila (Lidija Magdič) - 08.45 Džoužijevo pismo - 9.15 Aktualno v sredo - 10.15 Župan mestne občine Murska Sobota Anton Štihec - 11.15 Trn v peti, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - Nafta : Labod Drava, javljanja s prvoliigaškega nogometa - 13.15 1. oseba ednine (Lidija) - 13.30 Mali oglasi - 14.15 NSTSNMV, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda (Bogdan Lemut) - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Biba buba baja - 19.00 Poročila - 19.15 Skupaj - együtt - vküper - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Mursko-morski val (Simona Špindler) - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 10. decembra: 05.00 Zbudite se z dobrim radiem! Dejan Fujs - 06.40 Preteklih 24 - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Obvestila - 07.30 Vreme, ceste, radarji - 07.45 Zvočno pismo iz Gradca - 08.00 Poročila (Jernej Šavel) - 08.15 Kmetijski strokovnjak - 09.15 Kuharski nasvet - 09.30 Pregled Vestnika (Petra Kranjec) - Dopoldanski voditelj Boštjan Rous - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.30 Aktualno - 13.15 1. oseba ednine - 14.15 Domača plošča - 15.30 Dogodki in odmevi - Popoldanski voditelj Milan Zrinski - 16.40 Pesem tedna - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Mali radio - Anja Micevski - 19.15 Bilo je nekoč - 20.00 Poročila - 20.05 Geza se zeza - 24.00 SNOP

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. FIGHT FOR THIS LOVE – Cheryl Cole
2. THE '59 SOUND – The Gaslight Anthem
3. JUST SAY YES – Snow Patrol
4. HAVEN'T MET YOU YET – Michael Buble
5. LET YOUR HAIR DOWN – Gun

PREDLOGA

SECRETS – One Republic
HAPPY – Leona Lewis

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. KOMU BOŠ REKLA – Samo Budna
2. ČRTA – Coto feat. Neisha
3. SLEČENO SRCE – Nina Pušlar
4. PODEJ NAPREJ – Jadranka Juras
5. SVEČE – DMP

PREDLOGA

V PARKU ZA GRADOM – Vlado Kreslin
42 – Tabu

Kupon št. 49 – glasujem za skladbo

GLASBA NAŠEGA SRCA:	NSTSNMV:
DOMAČA PLOŠČA:	7 VELIČASTNIH:
Ime in priimek:	
Naslov:	
Izpolnjeni kupon pošljite do torika, 8. decembra 2009, na naslov: Murski val, Ul. arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.	

CENIMO VAŠE MNENJE ...
P I Š I T Epomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Vestnikov koledar

Č - 3. december	FRANC	6. decembra bo sonce vzšlo ob 7. uri in 29 minut, zašlo pa ob 16. uri in 17 minut. Dan bo tako dolg 8 ur in 48 minut. 9. decembra ob 1. uri in 13 minut bo na nebu nastopil zadnji krajec.
P - 4. december	BARBARA	
S - 5. december	SAVO	
N - 6. december	MIKLAVŽ	
P - 7. december	AMBROŽ	
T - 8. december	MARIJA	
S - 9. december	VALERIJA	

Tečajnica Banke Slovenije – referenčni tečaji ECB 1. decembra 2009

X enot nacionalne valute za 1 evro				
Država	Valuta	Ozn. val.	Šifra val.	Tečaj
ZDA	ameriški dolar	USD	840	1,5074
Hrvaška	hrvaška kuna	HRK	191	7,3140
Madžarska	madžarski forint	HUF	348	271,86
Švica	švicarski frank	CHF	756	1,5079
V. Britanija	angleški funt	GBP	826	0,9098

Najbolj nenavaden nastop na tokratni tradicionalni predstavitvi še neveljavljenih domačih izvajalcev Mali veliki MIKK-ov oder je imel član dueta Hexenbrutal Matej Kolman, ki je tokrat pod artističnim imenom Bile Eater med občinstvom izvedel elektronski eksperimentalni hrupni »napad« na bobniče v samo enem celovitem kosu. Foto: T. K.

Nekdanja predsednika Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič in Pomurske turistične zveze Štefan Dravec sta skupaj podeljevala priznanja na Pomurskem turističnem forumu v Polani. Foto: J. G.

Prekmurski pevec in glasbenik Vedran Franc Husar na dobrodelni prireditvi v Lendavi na odru tokrat ni bil sam, ampak sta se v ritmu njegove glasbe zasanjano gibali dve plesalki. Foto: J. G.

Pordeli nosovi vodstva bolnišnice niso posledica prehlada ali gripe, ampak zdravila, ki jim ga je predpisal klovnovski zdravnik dr. Živalski Vrt iz združenja Rdeči noski. Foto: M. H.

V Galeriji Murska Sobot se je minuli četrtek spet zbralo izredno veliko poslušalcev, tokrat na predavanju o znamenitih slikarjih Casparju Davidu Friedrichu in Marku Rothku, ki ga je imel direktor galerije Robert Inhof. Podobno je bilo že na predavanju kustodinje Irme Brodnjak o Franciscu Goyi. Zaradi velikega zanimanja bodo predavanje o Friedrichu in Rothku ponovili v četrtek, 10. decembra, ob 17. uri. Foto: I. Br.

Komentar tedna na Pomurje.si: uporabnik Artur o teoriji zarote glede nove gripe: »Včasih se je cepivo razvijalo nekaj let preden je šlo v splošno uporabo, zdaj pa v dveh mesecih iz laboratorija v uporabo? Zamislite si malo, umetno sprožena in takoj s cepivom Čisti biznis.«

Terme 3000 MORAVSKE TOPLICE
SARAJEVO & RESORTS

OGREJTE SE V OBJEMU TERMALNIH VRELCEV TERM 3000

V Termah 3000 smo za vas pripravili posebno ponudbo:

- VEČERNO KOPANJE S SAVNO** po 18. uri po polovični ceni 2,95 € (od ponedeljka do petka)
- DRUŽINSKO KOPANJE S SAVNO IN PICO ZA VSE** (ob sobotah in nedeljah):
 - 2 odrasla + 1 otrok* 30,20 €
 - 2 odrasla + 2 otroka* 40,30 €
 - 2 odrasla + 3 otroki* 50,40 €

Podarite si razkošje termalnih doživetij!
Ponudba velja do 31. 1. 2010. *Velja za otroke od 4. do 15. leta starosti

Več informacij: www.term3000.si ali tel. 512 24 55.

VESTNIK – naročilnica (NAROČILO VELJA DO PISNEGA PREKLICA)

Naročnino bom plačeval za obdobje:

- trimesečno (13 izvodov) – 20,30 evra
 polletno (26 izvodov) – 37,70 evra
 letno (53 izvodov) – 76,85 evra

Po prejemu položnice se lahko oglasite v vaši banki, kjer si uredite plačevanje z mesečnimi obremenitvami.

Ime in priimek:

Naselje, kraj, številka:

Poštna številka in pošta:

Rojstni podatki:

Davčna številka:

Kraj in datum:

Podpis:

Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsajeno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo za namen analize naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev Podjetja za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam. Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registriranega uporabnika, ki je to zahteval. Stroške vseh dejanj v zvezi s tem poravnava Podjetje za informiranje, d. o. o.

IGRAJTE SE S SEŠTAVLJANKO TERM 3000

BREZPLAČNA CELODNEVNA KOPALNA VSTOPNICA za vse, ki bodo vztrajni in bodo izrezali sedem delov sestavljanke (od danes do vključno 14. januarja 2010).

S sestavljeno zloženko boste do 31. 1. 2010 lahko brezplačno vstopili v bazenski kompleks Term 3000, kjer si boste lahko privoščili celodnevno kopanje.

Terme 3000 MORAVSKE TOPLICE
SARAJEVO & RESORTS

Več informacij: tel. 512 24 55 ali 512 24 53.